

ПОЛИТИКИН

БРОЈ
1190

ЗАБАВНИК

4
динара

18.10.1974. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXV

ИСТОРИЈА НАШЕГ СВЕТА
ЕТРУРЦИ стр. 24-25

Ripley

Веровати или не!

МЛАДИК И ДЕВОЈКА

КОЈИ У ФЛКЕРСХАЈМУ,
У НЕМАЧКОЈ,
ТРАЖЕ ДОЗВОЛУ ЗА
ВЕНЧАЊЕ МОРАЈУ ДА
ЗА ОДРЕЂЕНО ВРЕМЕ
ПРЕСТРУЖУ ДЕБЕЛО
СТАБЛО КАО ДОКАЗ
ДА МОГУ ЗАЈЕДНО И
СКЛАДНО ДА РАДЕ.

КУЛУ АНЕ БОЛЕН

У ИСТ ХЕМУ
(ЕНГЛЕСКА)
САГРАДИО ЈЕ ЗА АНУ БОЛЕН
КРАЉ ХЕНРИХ VIII.
У ТОЈ КУЛИ ЈОЈ СЕ УДВАРАО,
У ТОЈ КУЛИ ЈЕ ЧЕКАО
ДА ТОПОВИ ОГЛАСЕ
ЊЕНО ПОГУБЉЕЊЕ.

ДАГАЛ МЕК КИНОН

ИЗ ДОФЕНА,
У КАНАДСКОЈ ПРОВИНЦИЈИ МАНИТОБИ,
ПРИПИТОМИО ЈЕ ПАР ЛОСОВА—
С КОЈИМА СЕ УСПЕШНО ТАКМИЧИО
НА КАСАЧКИМ
КОЊСКИМ ТРКАМА.

СЕР ВИЛИЈЕМ РОБЕН ХАМИЛТОН

(1805-1865)

ЧУВЕНИ ДАБЛИНСКИ
МАТЕМАТИЧАР САВЛАДАО ЈЕ
ДО 12. ГОДИНЕ ХЕБРЕЈСКИ,
ЛАТИНСКИ, ГРЧКИ, ФРАНЦУСКИ,
ИТАЛИЈАНСКИ, ШПАНСКИ,
НЕМАЧКИ, СИРИЈСКИ, ПЕРСИЈСКИ,
АРАПСКИ, САНСКРИТ, ХИНДУ И
МАЛАЈСКИ ЈЕЗИК!

СЕРВАНТЕС И ШЕКСПИР

УМРИЛИ СУ ИСТОГ ДАТУМА:
23. АПРИЛА 1616. ГОДИНЕ,
ПА ИПАК ЈЕ ШЕКСПИР
ЖИВЕО 10 ДАНА ДУЖЕ.
У ЊИХОВИМ ЗЕМЉАМА
УПОТРЕБАВАЛИ СУ СЕ
ТАДА РАЗЛИЧИТИ
КАЛЕНДАРИ.

ЧЕТВРТАСТ СРЕБРНИ НОВАЦ

КОВАН ЈЕ
1645. ГОДИНЕ
У СКЕРБОРОУ,
У ЕНГЛЕСКОЈ.

190/2

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● од 1964. године на свим пу-
тевима Данске налазе се панои
јаркоцрвене боје направљени у
облику срца. На паноица пише:
„Не журите“ и „Деца позади“.
Данас се овакви панои могу ви-
дети и у многим земљама запад-
не Европе, од арктичког полар-

ног круга до југа Шпаније. Па-
ное бесплатно праве и постав-
љају Данци Аза и Кристиан
Крог. На идеју да постављају
овакве паное дошли су после
једне саобраћајне несреће, чији
су очевици били, у којој је теш-
ко повређен један дечак који је
у колима седео поред оца који
је бесомучно возио.

● наркозу хлороформом открио
је 1847. године енглески лекар и
професор универзитета у Един-
бургу Џејмс Јанг Симпсон.

● од лишћа ананаса добијају
се чврста влакна за израду фи-
них материја, као што је ана-
нас-батист.

● горила и шимпанзе су лева-
ци, док се орангутан, као и чо-
век, претежно служи десном ру-
ком.

● за Канарска острва знали су
још народи старог века. Плини-
је и неки други антички писци
најчешће их називају Срећним
или Блаженим острвима.

● у Лондону, недалеко од места
на коме се уздиже споменик сер
Волтера Ралија (1552-1618), ен-
глеског државника и истражи-

вача који је први пренео культу-
ру кромпира из Америке у Ен-
глеску и раширио употребу ду-
вана, налази се гостионица у
којој се сваке године на дан ње-
говог рођења окупљају чланови
удружења пушача. А преко пу-
та те гостионице налази се дру-
га у којој чланови удружења

непушача сваке године славе
годишњицу његове смрти. Раз-
лог: не могу да му опросте што
је у Енглеску унео дукан.

● из многобројних записа види
се да је зима 1709. године била
ужасно хладна. Тако у једном
запису стоји да су у најгорем
положају били самци. Јер, у ви-

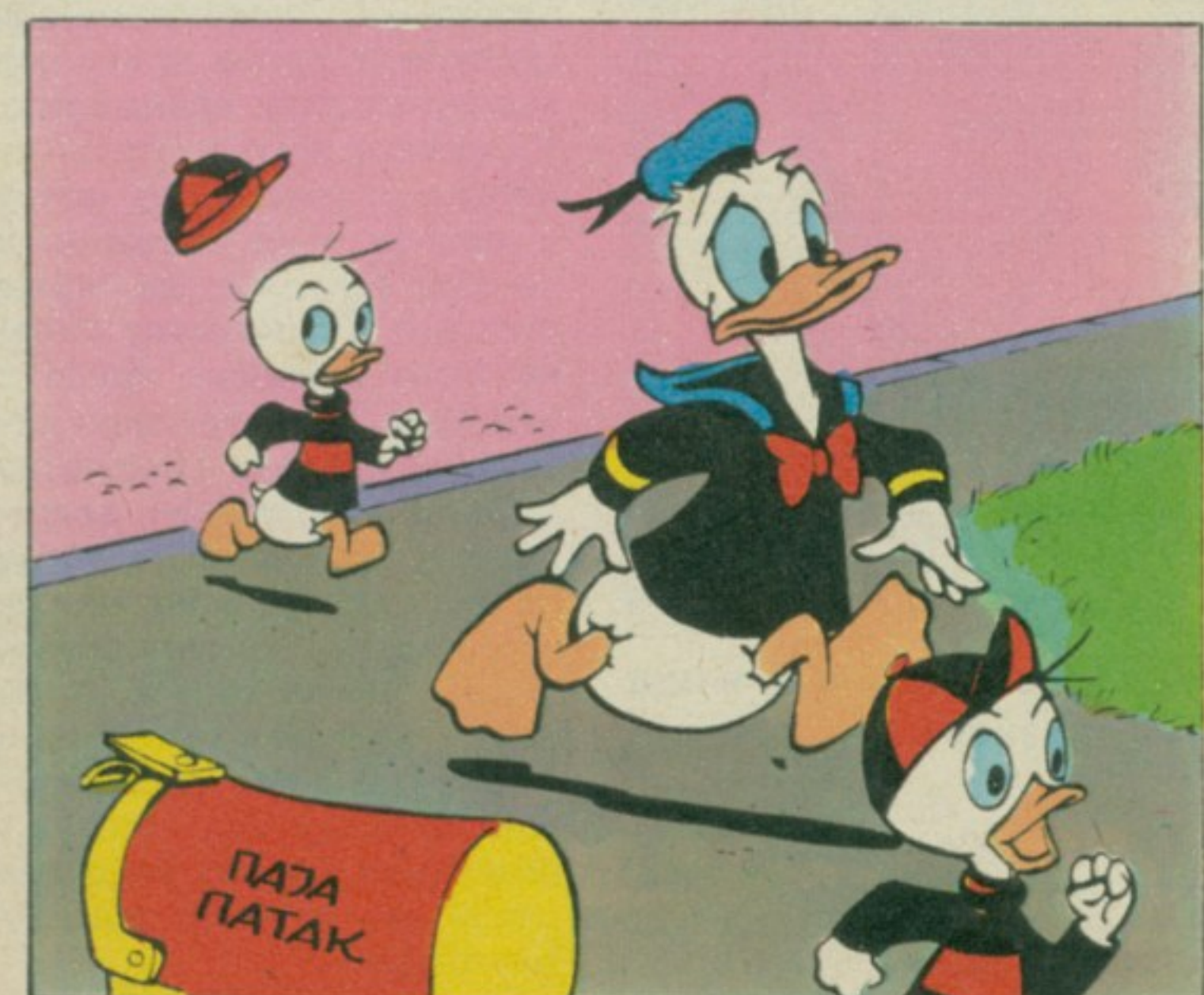
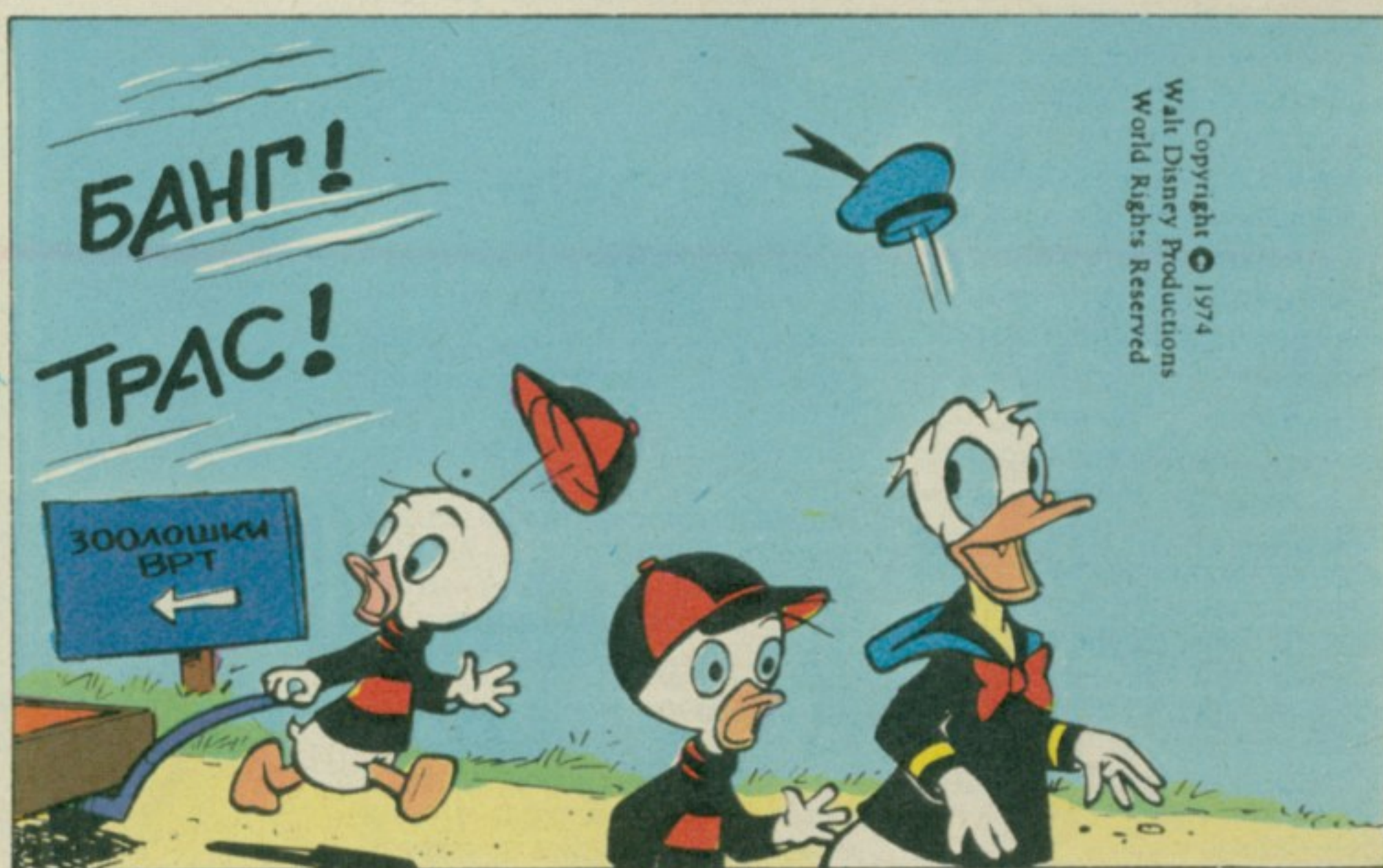
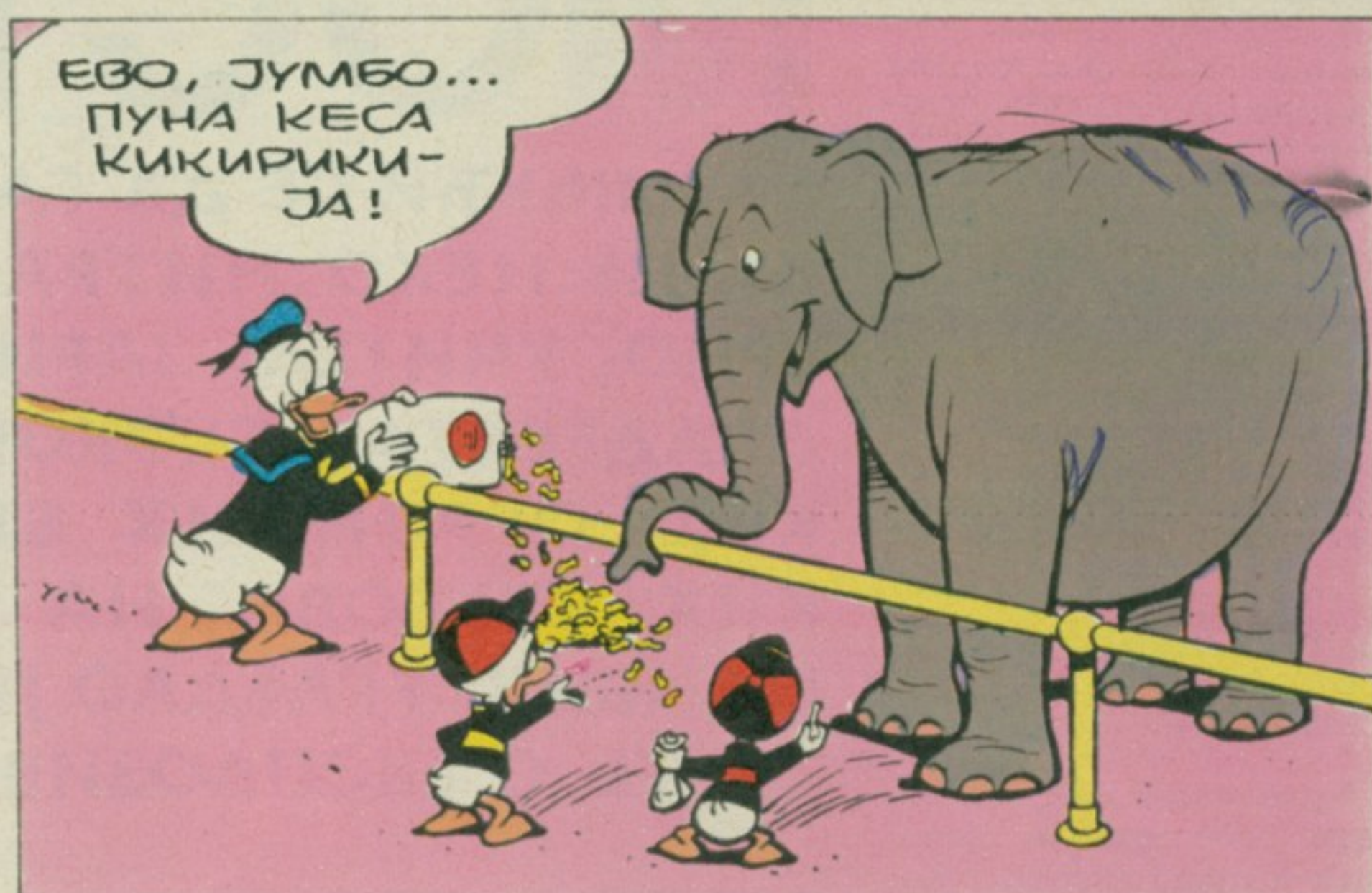
шечланим породицама сви су
остајали у постељама а само би
један дежурао: припремао обе-
де и служио остале. И тако на
смену. Даље у запису пише: љу-
дима се чак и у кућама дах ле-
дио.

● у очним капцима и најдебљег
човека никада нема масти.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ТРИДЕСЕТ ГОДИНА ОД

ЧОВЕК СА САВСКОГ МОСТА

Било је јутро последњих дана борби за ослобођење Београда, јутро 20. октобра 1944. године.

Експлозије бомби одјекивале су са свих страна. Рафали из аутомата испуњавали су паузу између експлозија. Као да се цео Београд тресао из темеља. Људи су тражили спас у подрумима. Од једног до другог улаза појединих зграда претрчавали су борци наше Народноослободилачке војске и Црвене армије пуцајући на Немце. Тражили су их по ходницима кућа, спратовима...

НЕМЦИ БЕЖЕ

Један човек средњих година забринуто је посматрао бомбама изровану Карађорђеву улицу стојећи испред улаза зграде у којој је становао. Гледао је Немце. Бежали су у неред преко Савског моста који се налазио тако рећи преко пута његове куће.

На вратима његовог стана стајала је плочица са именом: Миладин Зарић, учитељ.

Нешто га је мучило. Оно што је запазио претходних дана, када су Немци ујурбаном радили на мосту, навело га је на закључак да су постављали експлозив. Био је чак убеђен да ће мост порушити чим се повуку на другу обалу Саве и на тај начин покушати да спрече партизана и црвеноармејце да, гонећи их, пређу реку.

Миладин Зарић погледа на сат. Било је око 8 часова. Група црвеноармејаца управо је претрчавала трогаар испред железничке станице удаљене око сто метара од моста преко кога су Немци у нереду бежали. Посртали су, падали, устајали и безобзирно гурали једни друге само да би се што пре домогли друге обале.

Била је то последња група Немаца затечена у околини Калемегдана која је успела да се пребаци преко Саве. Пребегли Немци придружили су се већ укопанним војницима на другој обали реке.

Савски мост је био једини прелаз преко Саве и једина веза Београда са Земуну. Подигли су га сами Немци за пребацивање

САГИЊУЋИ СЕ ДА ГА НЕ ЗАКАЧИ НЕКО МИТРАЉЕСКО ЗРНО, УЧИТЕЉ ЗАРИЋ ЈЕ У ДВАДЕСЕТАК СКОКОВА БИО КОД ОГРОМНИХ БЕТОНСКИХ СТУБОВА. НА ПРВОМ ОД ЊИХ УГЛЕДАО ЈЕ ПАКЕТЕ С ЕКСПЛОЗИВОМ.

својих трупа и ратног материјала са севера на југ, у Грчку и даље.

КАКО САЧУВАТИ ГЛАВУ?

Морали су то да учине јер је у кратком априлском рату 1941. године до тад једини мост преко Саве, који се налазио на месту данашњег моста који спаја Зелени венац са Новим Београдом, разорила бивша југословенска војска.

Савски мост који су Немци подигли носио је звучан назив — „Принц Еуген“! Био је широк шест а дугачак 400 метара. Поред коловоза, са сваке стране имао је стазу за бицикле и пешаке. Био је подигнут на погодном месту јер је спајао београдску железничку станицу са старим сајмиштем и Земуну.

Учитељ Зарић погледа још једанпут према железничкој станици. Раме уз раме са црвеноармејцима, према мосту су полако напредовали и наши борци. Били су то делови јединица Прве армијске групе.

Зарић је претпостављао да партизана и црвеноармејце нико није упозорио да је мост минирао и да ће га Немци дићи у ваздух када буду схватили да више не постоје никакви изгледи да га задрже у својим рукама.

Требао је одмах донети одлуку: сачувати сопствену главу седећи у стану, или изићи напоље и учинити

утрчао у парк преко пута свог стана.

Митраљеска ватра измеху Немаца с оне и партизана и црвеноармејаца с ове стране моста није престајала ни за тренутак. Партизани и црвеноармејци су били удаљени од моста око педесетак метара. Напредовали су тешко — корак по корак.

ТРЧИ, МИЛАДИНЕ!

Сагињући се да га не закачи неко зрно, Зарић је у двадесетак скокова био под мостом. Брзо је погледом прелетео преко стубова. На два, која су стајала на земљи, није видео ништа сумњиво. Тек на трећем, првом пободеном у воду, угледао је прикачене пакете експлозива. На свој ужас Зарић је приметио да се на средини овога моста, при дну конструкције, пуши крај фитиља. Горео је полако, бацајући на све стране безброј малих варница.

— Немци дижу мост у ваздух! — повикао је очајнички.

је дрвеног пода, потрчао је десном стазом за пешаке према средини моста. Док је трчао обазирао се на све стране: тражио је нешто чиме би могао да пресеке запаљени фитиљ. Готово се саплео о један мали војнички ашов. Допрабио га је и наставио да трчи. Кад је стигао до средине моста почео је ашовом да удара по сплету жица које су водиле према пакетима експлозива распоређених испод конструкције моста.

Најзад, кад му се учинило да му ашов не помаже, сагнуо се и са пода дохватио неки војнички нож. На ставио је њиме да сече жице. Угасио је фитиљ који је горео али је стотину метара даље угледао пожар на мосту. Било му је јасно да ће ватра, ако допре до динамита, изазвати страховиту експлозију. С места где је стајао није могао да види шта гори, али је схватио да неће моћи сам да угаси пожар.

МЕТАР ПО МЕТАР

Исцелпан, изубијан и прљав потрчао је назад на београдску обалу. Тек тада, док је трчао, схватио је да Немци нису пуцали на њега. И сам се питао зашто, мада у том часу није имао много времена за размишљање. На брзину је закључио да су вероватно мислили да је њихов инжењерац. Од другог краја моста, онг који су Немци запосели, Зарић је био удаљен више од 200 метара. На тој удаљености људи се тешко пре познају.

Чим је стигао на другу обалу потрчао је према оближњој групи партизана и црвеноармејаца. Потпуно исцрпљен смогао је још само толико снаге да им саопшти да ће пожар на мосту допрети до експлозива и да је пресекао главни фитиљ који је горео.

Учинио је то у последњем тренутку. Група партизана и црвеноармејаца јурнула је према мосту под заштитом лаке артиљерије. Уз велике жртве стигли су на време: угасили су ватру и спасли мост. Полегнути по поду успели су да одрже положај. Уз подршку бацача Прве армијске групе и јединица Четвртог механизованог корпуса Црвене армије који су, такође, прешли у јуриш на мост убрзо су кренули у нови напад, овога пута и последњи. Мост је освајан метар по метар. У 8 часова коначно је заузет. Остао је неразорен захваљујући учитељу Миладину Зарићу који као пензионер и данас живи у Београду.

С. Ђ.

Почео је бесомучно да удара ашовом о сплет жица повезаних са експлозивом

нешто да се спасе мост. Знао је да ће се у томе случају изложити смртној опасности. Надјачало је осећање дужности. Учитељ је

Више није смео да оклева. Прескачући тела изгинулих немачких војника, празне чауре, разбацане сандуке од муниције и ивер

ОСЛОБОЂЕЊА БЕОГРАДА

ЗАРОБЉЕНИК ОД МЕТАР И ПО

Нико од укућана није приметио кад се осмогодишњи Бобан искрао из собе и потрчао према оближњем тргу где се још водила жестока борба.

Више се није знало одакле су се све те вечери, 19. октобра 1944. године, чуле експлозије граната. Партизани и совјетски војници надирали су у Београд са свих страна и пробијали се кроз његове улице засипани кишом немачких куршума.

Ослобађана је једна по једна улица. Београд је био на прагу слободе.

Стрмом Светосавском улицом, што од цркве Св. Саве води према оближњем тргу Славији, нечујно се кретао осмогодишњи дечак Бобан Мишић. Мрак је већ почео да се хвата. Дечак се упорно држао зидова кућа. Додиривао их је шакама као да је у њима тражио сигурност и заштиту. Повремено би, укочен од страха због експлозија које су трештале на све стране, застајао, а онда би опет опрезно настављао даље. За све време гледао је према Славији иза које су се у даљини видели одблесци експлозија и пожара.

ЕКСПЛОЗИЈЕ СУ ПОЧЕЛЕ

Покушавао је да савлада страх али му то никако није полазило за руком. Бар кад не би било те граје и сталних повика који су допирали с трга, мислио је. Чуо је да су партизани храбри и да воде борбе за ослобођење града, али шта је њему, тако малом требало да баш те вечери и истрчава на улицу и да се зариче како ће Немцима „показати њиховог бога“.

Застао је да предахне. Већ је стигао до зграде Британске благајне у горњем делу Светосавске улице. Ослонио се леђима о зид зграде а ногама одупро о плочник. Учинио му се да су му се кратке панталонице, које му је мајка летос сашила од неког старог изношеног материјала, издужиле! Његова собица, склепана од дасака и смештена у дну великог цветњака бе-

Полусрушене зграде у улици и разбацане цигле плашиле су га као авети

оградског продавца цвећа Богољуба Обрадовића у којој је живео са својим родитељима изгледала му је у том часу као најсигурнија тврђава. Собица и цветњак налазили су се иза саме цркве Св. Саве.

Нико од укућана није приметио када се Бобан у предвечерје искрао из куће и потрчао према Славији. Док је трчао ратоборно је викао:

— И ја сам партизан! Сада ће Немци видети како ми пуцамо!

Само што је ушао у Светосавску улицу градом су почеле да се проламају експлозије још жешће него ра-

није. Застао је. Није знао шта да ради: да ли да се врати кући или да настави према Славији. Веровао је да ће тамо наићи на партизане. Страх га је потпуно савладао али је решио да настави.

У РУКАМА НЕМАЦА

Мрак га је притискивао као камен. Полусрушене зграде у улици, разбацане цигле и гомиле малтера плашили су га као авети. Једва је скупно храброст да настави. Одвојио се од зида. Начинио је корак али се истог

тренутка вратио још грчевитије ослонио о зид јер је на напуштен плац, недалеко од њега, пала бомба. Заглушујућа експлозија потресла је улицу.

Пао је на земљу. Док је устајао угледао је кроз тмину силуете немачких војника који су као без даха трчали према оближњој пијаци.

Ноге су му дрхтале као два прута. Не размишљајући много престављено је улетео у зграду Британске благајне. Чинило му се да ће бити спасен само ако се склони у неку кућу. На први опрат успео се као на крилима. Проламање експлозија у граду није престало ни за тренутак.

Газио је ногама разбијено стакло и прескакао делове намештаја разбацане по поду. Отворио је прва врата на која је наишао. Соба је била напуштена и празна. Када је отворио друга врата и прекорачио праг срце му се стегло. Готово да је престао да дише. Страх га је потпуно паралисао: пред њим је стајао немачки војник очију широм отворених од изненађења. На поду је седело или лежало још десетак немачких војника. Разбарушени и откопчаних оковратника личили су на прогонене звери. Изненадни упад дечака уплашио их је.

Први се снашао Немац који је стајао пред Бобаном. Хитро му је прискочио, шчепао га за груди и поставио уза зид. Остали су хутали и ослушкивали. Када су схватили да је дечак сам, одахнули су. Почели су нешто живо да се расправљају. Придружио им се и Немац који је дотле држао дечака.

БЕКСТВО

Чим се ослободио немачких руку Бобан је полетео према вратима. Већ се уклатио и за кваку кад га је оборио на под ударац кундаком. Пао је као покошен. Побеснели Немац који га је оборио клекао је и почео да га стеже рукама за врат. Дечак је изгубио свест.

Прво што је Бобан чуо када је отворио очи било је штектање митраљеза. И даље је лежао непомично на поду. Није смео да се покрене.

Нови митраљески рафали огласили су се у близини зграде. У соби је владао мрак. Добацујући нешто једни другима, Немци су клекали поред прозора који је гледао на улицу.

Полако, да га нико не примети, Бобан је плашљиво отворио прво једно, а затим и друго око. У мраку је распознавао силуете немачких војника. Напрегао је очи: Немци су му били окренути леђима. На њега нико није обраћао пажњу. Почео је да пузи према вратима. Чим би се неки Немац померио и он би се притајио.

Од учесталих експлозија, врата према којима је пузио, сама су се отворила. Када је стигао до њих није смео да се усправи јер се плашио да га Немци могу чути.

Пузећи изишао је у ходник и стигао до његовог краја. При дну ходника нагло се усправио и потрчао низ степенице према излазним вратима на улицу. Изненада, саплео се о тело неког погинулог немачког војника који је ту лежао. Вриснуо је и истрчао на улицу. Спотicao се, устајао, али је грабио према Славији.

НЕМА ВИШЕ ЦВЕТЊАКА

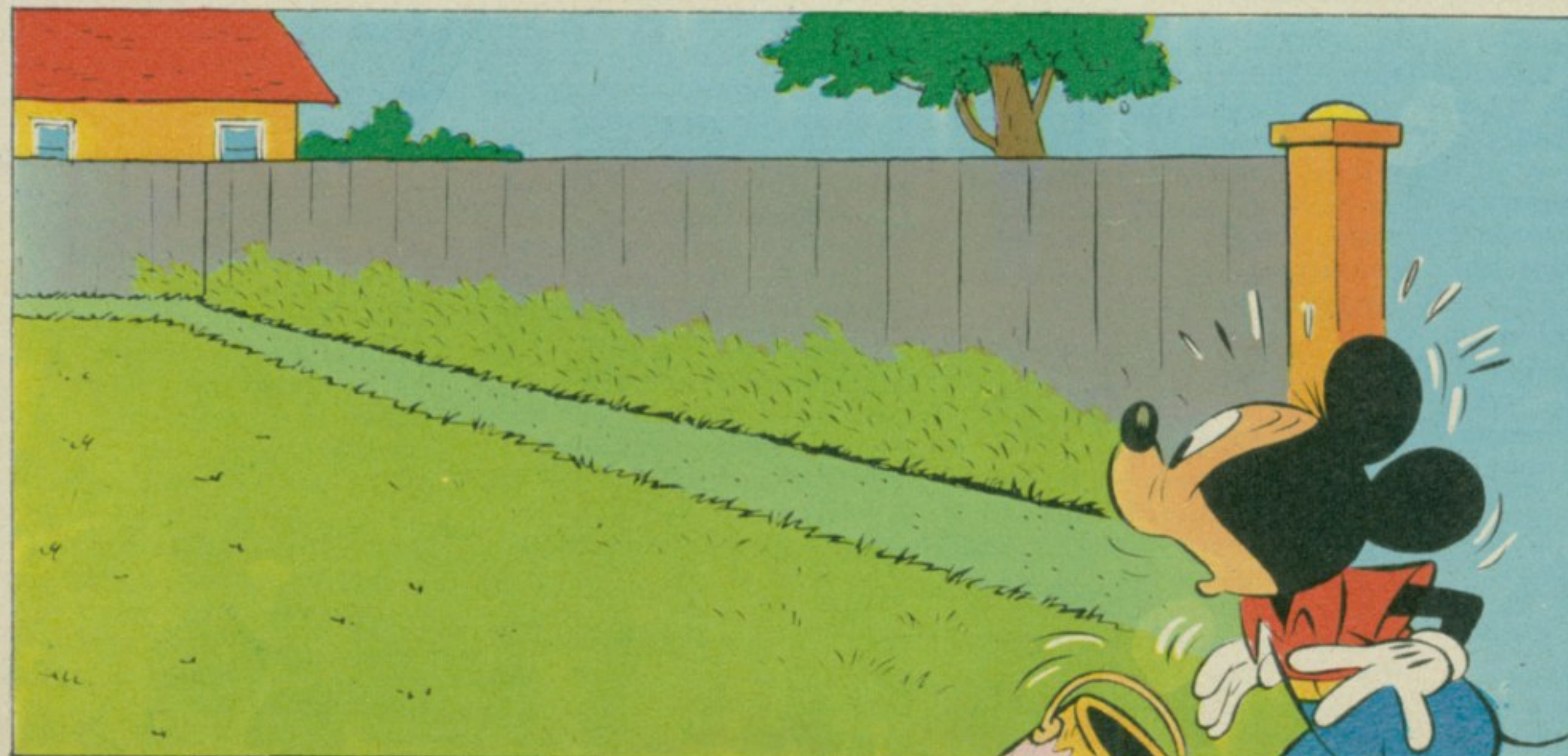
Пред тргом је улетео право у руке двојице људи који су истрчали из једне капије. Увукли су га за собом назад у улаз. Тресао се као у грозници. Смирио се тек када је подигао поглед и у мраку назрео да двојица непознатих имају на глави капе титовке. Знао је да пред њим стоје партизани. Последњом снагом објаснио им је ко је и где станује, и истрчао у којој се згради крију Немци.

Један од партизана повео га је кући. И док се Бобан враћао родитељима, група партизана већ се претрчављујући од капије до капије, пењала Светосавском улицом према згради Британске благајне.

Отпор немачких војника у тој згради, у којој се данас налази Завод за трансфузију крви СР Србије, био је брзо савладан.

— Ја сам показао партизанима где су Немци који су ме заробили — препричавао је касније тај догађај својим друговима. Трудио се да његове речи не звуче хвалисаво али му је глас подрхтавао од поноса.

Његова собица и цветњак баштована Богољуба Обрадовића више не постоји, на том месту сада је зграда Библиотеке СР Србије.

ТАЈНЕ БАЧКОГ СРЦА

Отац је био неумољив у својим настојањима да ме из новосадске гимназије пребаци у зрењанинску. Веровао је да ћу ту боље учити и — нисам га преварио. Код куће нисам учио, просто нисам осећао потребу окружен друговима и добротама које пружа родитељски дом. А кад сам допутовао у Зрењанин — код татине сестре, строге али ипак добре жене — знао сам само за једно: морам учити јер то је једина шанса да надокнадим изгубљено.

У почетку ми је било тешко, недостајали су ми другови, а да склапам нова пријатељства, није ми било стало. Временом сам постао равнодушан. Свима који су ме некуд позивали одговарао сам да морам да учим и да немам времена.

Забављен око свакодневних ђачких брига нисам ни примећивао живот око себе, учио сам, понекад ишао у биоскоп и то је било све. Однос према другарицама из мог II-3 разреда био је званичан. Понекад ми је сметала њихова предусретљивост, а некад бих им се радо придружио и рекао им шта ме мучи, али то је за мене већ било питање поноса, а са тим се нисам хтео коцкати. Једноставно сам се плашио подсмеха и повукао се у себе. Тада се изненада све променило. У наш разред стигла је нова ученица.

ЗЛОТВОР ВЛАДА

Била је некако другачија од осталих девојака, неуспешног држања, насмејана. Више него лепа. Звала се Марија. Место које су јој одредили било је близу мога само у другом реду. Од тог тренутка мислим да се отворило ново поглавље у мом животу. Покушавао сам сам себи да докажем да је не волим, да је то пролазно као и много пута до тада, али знао сам да је то лаж, да покушавам узалуд сам себе да слажем. Желео сам да јој кажем да је волим,

Па, јеси ли ми преотео девојку? — сачекао ме је Влада иза угла. Туча је била неизбежна.

ПИЛОТ НИСАМ ПОСТАО

ТЕК МИ ЈЕ ПИСМЕНИ ЗАДАТАК ПОМОГАО ДА СЕ ПРИБЛИЖИМ МАРИЈИ

да бих све учинио за њу. Али, како? Пола школске године је већ прошло, а ја — ништа! Све чешће сам хватао себе како шкрабам смешне човечуљке у свесци и питам се шта би она рекла кад би знала о томе. Можда би јој се допали? Али не, па то би било превише детињасто — прекорих се. Видео сам Владу како се труди да је насмеје изводећи неке глупе шале, али она им се смејала и то је оно што ми је највише

сметало. Мржња према Влади просто ми се увлачила под кожу. А оног дана кад јој је донео цвеће и готово на препад је пољубио, дошло ми је да га излупам као злотора. Тог дана пошао је за њом кући, нисам имао снаге да их пратим. Сутрадан је у разреду све било као обично, само је Влада чешће бацао поглед према Марији. Ћутао сам а то је уосталом било једино што сам могао да чиним. Мирко који је

седео до мене шапнуо ми је:

— Изгледа ће Влада и Марија ускоро поћи! — Позеленео сам од муке.

Из школе сам излетео као фурија. Желео сам да будем сам, да се издувам и средим. После подне сам изашао у град. У подсвести сам се надао да ћу је срести или макар видети. И видео сам је, али то је опет био шок за мене: шетали су Марија, Мира и Влада!

НЕ БОЈИШ СЕ?

Цео свет ми се окренуо. Једва сам превалио нешто у знак поздрава. Хтедох отићи кад ме трже Влади подсмешљив глас:

— Идеш ли можда опет да бубаш или...?

— Не, пошао сам да прошетам.

— Па, хајде са нама. — Просто нисам могао да поверујем. То ме је Марија звала! Наравно, пошао сам. Мира је нешто причала и сви су се смејали а ја сам збуњено развучио уста. У глави ми је бубњало. „Шта ће им Мира ако иду?“, „А, можда су ме зато звали да Мири правим друштво, а они буду сами“, „Можда јој Влада иде на живце па води другарицу?“ Правио сам стотину комбинација и охрабрен овом последњом укључих се у разговор. Вече је брзо прошло.

Ту ноћ запао сам у страшне снове. Мора да сам и говорио јер сам сутра ујутру чуо да тетка каже тихо: „Ех, Марија, Марија!“ Пресекао сам се.

— Стварно желиш да будеш пилот, не бојиш ли се нимало? — Ни сам не знам зашто, али причао сам јој о свему.

— Желим да будем пилот још од осмог разреда, али отац није дао — наставио сам исповест о кући, о томе зашто сам овде.

— Знаш, мој тата је био пилот, он је погинуо, мама ради у Загребу а ја ту станујем код бабе и деде. — Тек сам тад видео колико мало знамо једно о другом а било ми је и жао што смо започели ту тему која јој није баш пријатна. Али, она је наставила: — Ја сам писала да желим да будем стјуардеса!

— Штета што и ти ниси читала рад, били бисмо комплет. — Насмејали смо се и старо расположење се вратило.

Мислим да лепе никад нису лепше мирисале него тада. Једва сам успео да је замолим да изађе то вече. Растали смо се уз наизменично црвењење.

ПРОГУТАН ПОНОС

Наставио сам полако низ улицу. Био сам спреман свима све да опростим, просто сам желео да загрлим цео свет. На самом хошку срео сам Владу. Туча је била најмање што сам желео тог тренутка али, изгледа, била је неизбежна.

— Па јеси ли ми преотео девојку?

— Нисам знао да је она твоја. Ништа ми није рек-

ла сем да си досада. — одговорио сам. Влада је додао ташну другу и полетео на мене. Ударио ме је први. Нисам му остао дужан...

То вече састао сам се са Маријом. Испричао сам јој све. Чини ми се да сам онда прогутан сав свој понос, причао сам као навијен. Рекао сам јој да сам заљубљен у њу још од првог дана поцрвеневши тек кад ми је на то рекла исто. Годио ми је њена забринутост за моје поплавило око за које сам тетке рекао да сам ударио у прозор. Изгледа да је поверовала.

Дани који су уследили били су најлепши у мом животу.

Прошла је школа, дуги армијски дани. Марија и ја смо заједно. Пилот нисам постао. Али, шофер јесам. Знао да то чудно звучи — зар после гимназије возач — али тако је испало јер време има чудне токове. Што се Марије тиче она је у неку руку стјуардеса. Служи два страшно неваљала клинца.

Борислав Милаковић.
Повртарска 25, Футог
(Хонорар: 250,00)

Љубав

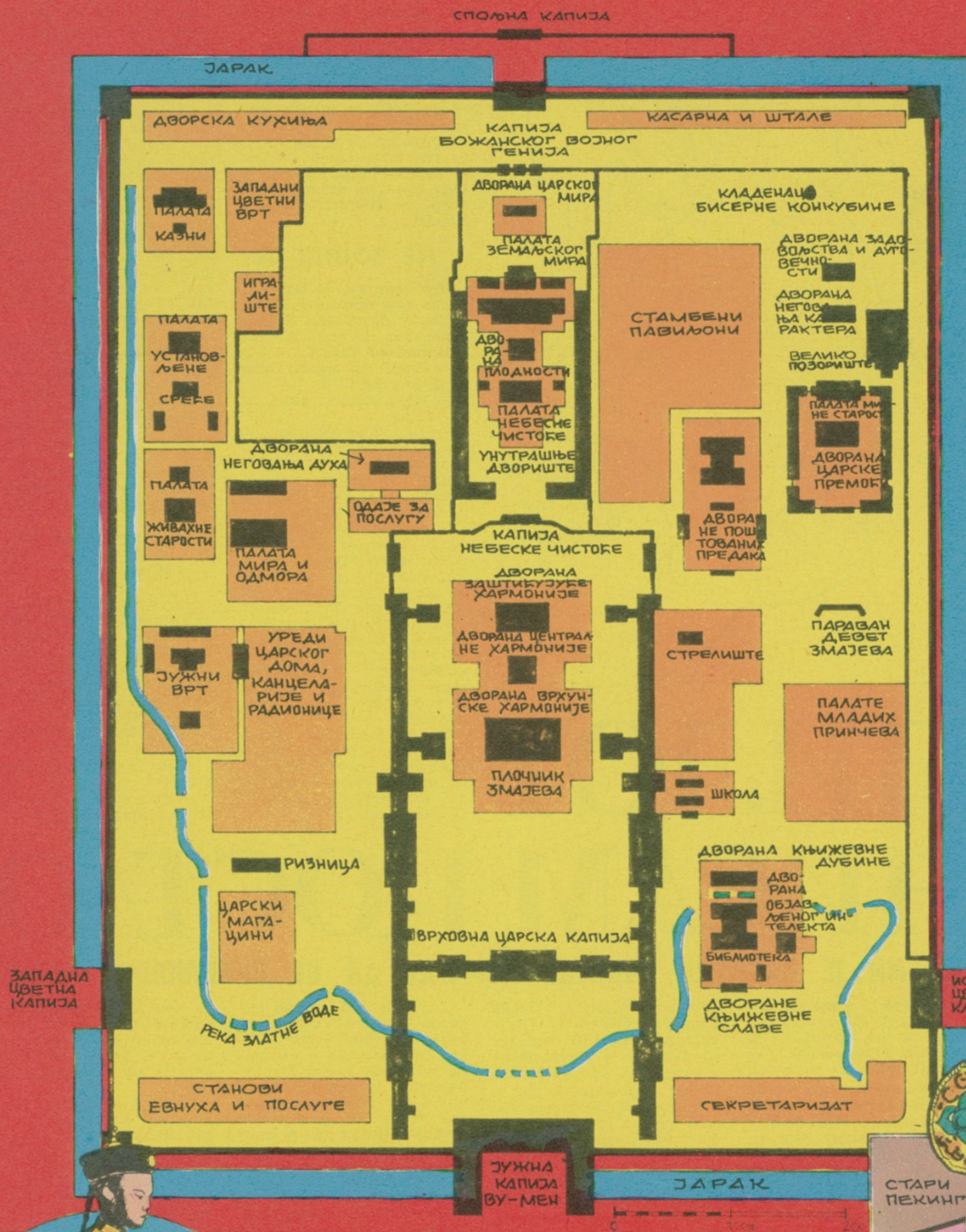
Да ли си, сестро, расла на ливади
с ветром који се млад замрси у цвеће
иа ти је лице као да га благи
крилом сенке лепшир шито у сну пронеће.

Да ли си, сестро, расла крај жала
иа су ти очи ширине као море,
иа су ти дојке као два бала
шито се цирака не цморе.

Или си дошла из тихих руда,
из бакарних жица, из тамне лаве
иа ти је глас тучел тучи чуда
а суза шела, немур топлаве.

Или си расла међу пјеском злати
на дну реке, у корени воде
иа су ти руке око мој врата
два мала извора желина слободе.

Оскар Давино
(1909 -)

ЦАР ПОСТАО ЦВЕТАР — У унутрашњем делу Пекинга, у такозваном Татарском граду, налазио се Музеј царске палате, познат и као Забрањени град који су кинески цареви подигли пре много векова. Опасан зидовима високих 11 — 12 метара, широким у дну 15 — 22,5 а на врху 13 — 19 метара, овај део Пекинга је и данас одвојен од осталог света. Од VIII века, када је овде била смештена царска резиденција Та-минг, у Забрањеном граду је подигнуто десетине палата и павиљона распоређених у строгој симетрији према четири стране света. Раскошне одаје у којима су некад живели кинески цареви саграђене су од белог мермера. Последњи император који је живео у Забрањеном граду био је Пу Ји (на слици лево). Овај последњи кинески цар, из династије Чињг, ступио је на престо 1908. године као четворогодишњи дечак! Четири године касније, 1. јануара 1912, после успеха кинеске буржоаске револуције (1911—1912) под вођством Сун Јат Сена, малолетни владар је збачен с престола. Данас Пу Ји живи у Кини и бави се цвећарством!

РАЊЕНИ ГРАД

УМЕТНОСТ ЈЕ ОБАВЕЗНА — Забрањени град био је права ризница скупоцених предмета. У бројним палатама, где су могли да се нађу готово на сваком кораку, ништа није смело не само да се изгуби већ ни да се без посебне дозволе или наредбе помери са свог места. Многе од тих драгоцености сачуване су до данас: а) скиптар цара Чиен Лунга, израђен од злата и тиркиза, б) украсна урна од жада, ц) порцуланска фигура од корала, рађена у доба династије Сунг (960—1280) и д) изванредно лепа фигурина од корала. Од материјала за израду украсних предмета Кинези су нарочито ценили жад а цена овог драгоценог камена често је достигала цену дијаманта. За све оне који су живели и радили у Забрањеном граду, или су једног дана могли у њему да се нађу, уметничко образовање је било обавезно. Тако су државни службеници морали да докажу своје уметничке способности у калиграфији, сликарству и поезији. То је важило и за царе, али владар који, на пример, није имао талента за сликање добијао је из дворских атељеа већ нацртану слику и требало је још само да је обоји и потпише. Осим сликарства и писања поезије, цареви су се бавили и музиком јер се веровало да музика развија владарске способности.

ПРОБЛЕМ СА ОДЕЋОМ — Мало су се где као у Кини цареви облачили у тако раскошну и тешку одећу. Још 713. године цар Минг Хуанг покушао је да поједностави традицију, али није успео: цареви су и даље, током векова носили одећу сличну одећи њихових претходника. Царска круна, каква је са мањим изменама израђивана готово 4000 година, имала је на предњој страни застор од драгог камена да би улепшала поглед владара на обичан свет око њега. Ни високи државни функционери, мандарини, нису били много скромније одевени. Цивилни мандарин прве класе носио је капу са шиљком од злата, бисера и корала, љубичасту хаљину са мандаринским квадратом на грудима и леђима са мотивом белог ждра-ла и појас са четири плочице од ахата, украшене рубинима. На слици кинески император Канг Хси који је владао од 1662 до 1722. године.

БОЛИД У ПЛАМЕНУ

Трка за Гран При Холандије била је нарочито важна за мене и за Роџера Вилијамсона. Обојица смо први пут учествовали у трци за светско првенство формуле 1. Морали смо да се покажемо. Роџер и ја смо били добри пријатељи, упознали смо се управо овде, у Зандварту, пре три године и возили смо за исти фабрички тим.

Треба рећи да је Зандворт уживао леш глас међу возачима. И поред тога што је Холандија улагала велике напоре да створи услове за безбедну возњу, тркачка стаза је ипак била веома опасна.

Зандворт, наиме, лежи између мора и пешчаних дина и ветар често наноси песак који покрива писте чини несигурном при великим брзинама.

Два дана пре трке, 27. јула 1973. године, Џеки Оливер се преврнуо са својим колима, а дан касније и Емерсон Фитипалди је доживео удес са „лотусом“.

Због тога смо Роџер и ја били забринути, мада је ризик био саставни део сваке трке.

АСОВИ ОДУСТАЈУ

Пре трке провезао сам неколико пробних кругова и баш када сам улазио у Тарзент кривину догодила ми се незгода: заглавио се

Брзиномер је показивао 270 км на час када су се одједном Роџерова кола занела преко писте. Са ужасом видео сам како су ударила у сигурносну ограду и преврнула се.

зупчаник на волану. Ускоро је квар био отклоњен. И Роџер је имао проблема на свом Марчу 731 ГС, али када је дат знак за почетак трке, све је било доведено у ред.

Уз заглушујуће урлање 23 аутомобила формуле 1 кренула су са старта.

Када смо прошли Грахам Хил, Роџер је био незнатно испред мене. Трку је водио Швеђанин Рони Петерсон а пратио га је Џеки Стјуарт. Већ у првом кругу слепо је са стазе Џеки Оливер. У следећем је због квара одустао један од главних фаворита Емерсон Фитипалди.

Брзиномер је показивао 270 километара на час када су се Роџерова кола, која су била двадесетак метара испред мене, одједном занела преко писте. Са ужасом сам видео како су ударила у сигурносну ограду, одскочила и преврнула се. Само секунд касније букнуо је огроман пламен.

Марч је прешао још неколико стотина метара пре него што је коначно стао. Почео сам да кочим, настојећи да избегнем делове који

су отпадали са њега и котрљали се по писти.

Било ми је потребно више од сто педесет метара да се зауставим. Грозничаво сам откопчао сигурносни појас и потрчао ка пламену који се дизао мало даље. Зебња ми је испунила срце. Када сам пришао ближе одахнуо сам са олакшањем: један од резервоара који је отпао приликом превртања био је у пламену.

Кроз завесу од дима и ватре једва сам успео да назрем Роџеров болид нешто даље. Био је преврнут, у пламену. Свуда око осећао се јак мирис просутог бензина.

ЈОШ ЈЕ ЖИВ!

Узалуд сам дозивао редаре и судије који су стајали у близини. Нису се усуђивали да приђу буктињи. Очајан, потрчао сам назад преко стазе, дозивајући ватрогасце. Драгоцене секунде наумитно су пролазиле.

Прескочивши ограду која дели трибине од тркачке стазе, неколико гледалаца потрчало је према нама. На моје запрепашћење, полиција их је вратила назад! Да су их пустили, сигуран сам да бисмо успели да спасемо Роџера.

Видео сам га како виси главом наниже и очајнички покушава једном руком да се ослободи појаса а другом да дохвати апарат за гашење пожара.

Никада се као тада нисам осећао беспомоћан и сам. Иако се несрећа одвијала наочиглед хиљаде људи, нико није хтео да ми помогне. Плашили су се експлозије.

Узалуд сам обигравао око преврнутог аутомобила и покушавао да га подигнем и Роџера извучем напоље. Нисам успео ни да га померим. Са сваком секундом наде за спас биле су све мање. Заробљен у аутомобилу, Роџер се већ претворио у буктињу. Потрчао сам назад ка мојој формули и узео из ње апарат за гашење пожара. Покушао сам да угасим пламен, али нисам успео. Ватра је исувише узела маха.

ВРЕМЕ ЈЕ СТАЛО

Не знам колико је времена прошло до доласка ватрогасних кола, али мени се учинило као чиста вечност. Пламен је већ био толики да чак ни ватрогасци у дебелим азбестним оделима нису могли да приђу ближе од пет метара. Бесан због њиховог оклевања, ударио сам најближег, отео му црево и усмерио га ка пламену.

Дрхтавим рукама одврнуо сам вентил. Покуљала је пена, али је после петнаест секунди престала. Избезумљено сам тресао шмрк. Узалуд. Црево је било неисправно. У очајању, пришао сам ближе ватри која је горела несмањеном жестином. Нисам осећао ништа, ни неподношљиву жару која ми је палила лице, ни бол од опекотина. Пламен ми је већ захватио комбинезон. „Не смем дозволити да Роџер жив изгори!“ — мислио сам.

Одједном, осетио сам јак ударац и млаз пене који се разлио по мени. За тренутак ми се учинило да ћу се угушити.

Неко ме је снажно повукао назад и само неколико секунди касније одјекнула је снажна експлозија. Зарио сам лице у шаке, док ми је јецај потресао тело. Ништа више нисам могао да учиним за мог друга. Био је мртав.

У трци је победио Џеки Стјуарт, али није обишао уобичајени почасни круг. Окупљеним новинарима рекао је:

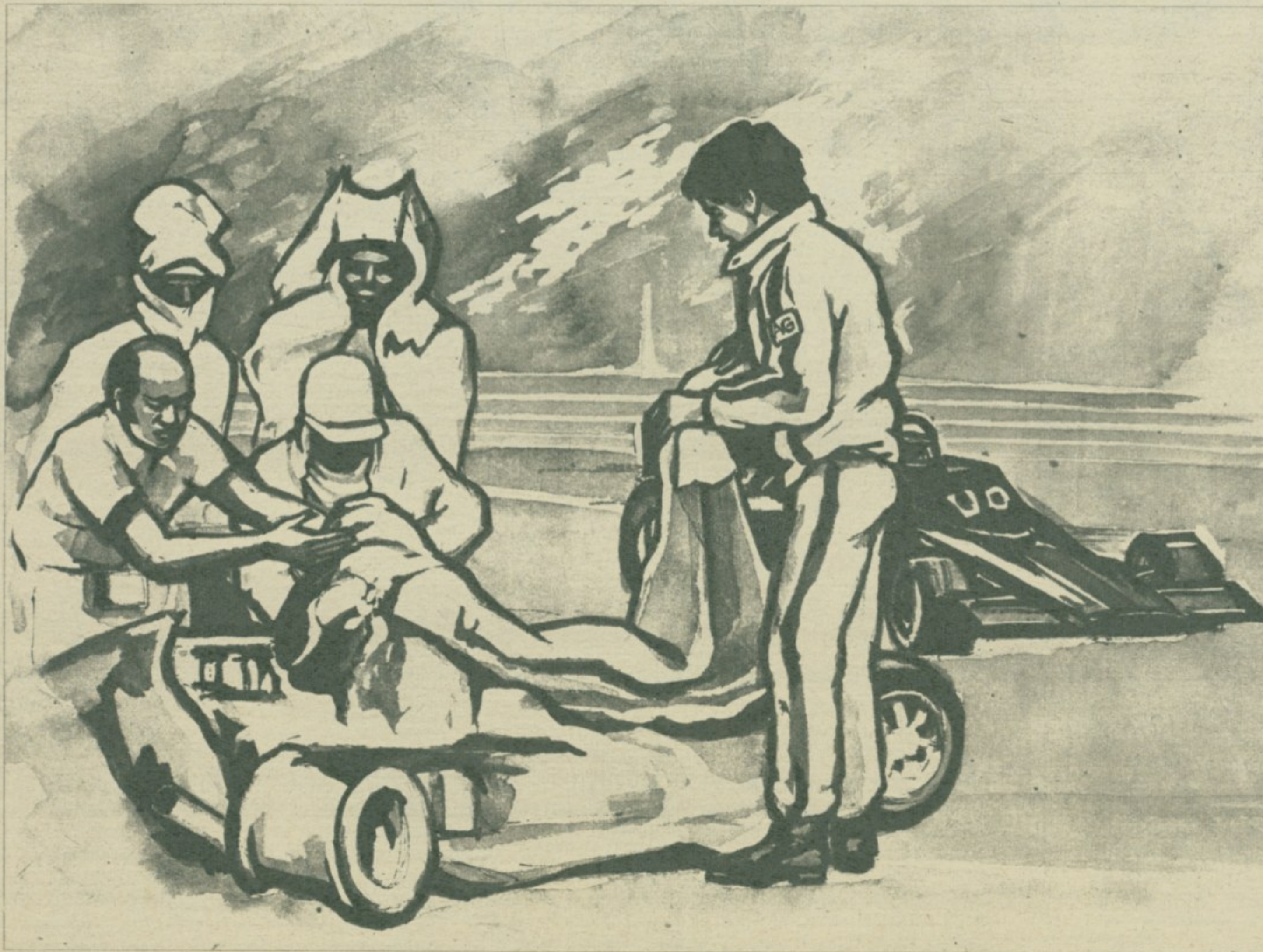
— Роџерова смрт је заувек покварила лепоту и узбуђење које трка доноси...

А ја знам шта је тиме хтео да каже, јер, Роџер је био и мој пријатељ.

Двадесет осмогодишњи Дејвид Парли после овог догађаја је заувек напустио тркачку стазу и отворио малу гаражу у Мидлтону на мору, у покрајини Сасекс, у Енглеској. За храброст и пожртвовање, коју је показао покушавајући да спасе живог свог друга, добио је медаљу краља Џорџа.

П.З.

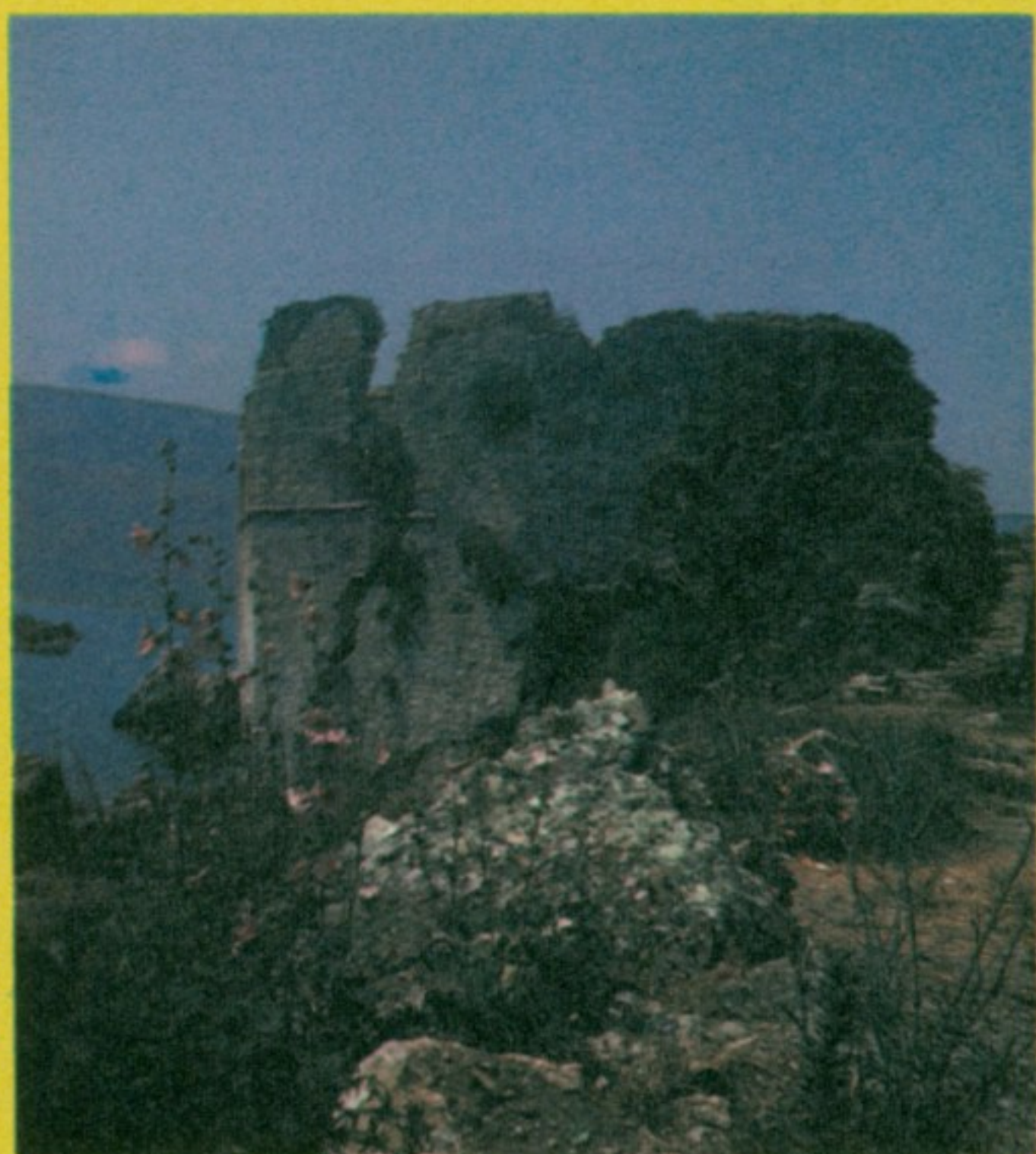
Ништа више нисам могао да учиним за мог друга. Био је мртав.

ТРАГОВИМА ПРОШЛОСТИ

Све због соли

ХЕРЦЕГ-НОВИ ЈЕ БИО ЈЕДАН ОД РЕТКИХ ГРАДОВА У СВЕТУ У КОМЕ ЈЕ ГУСАРСТВО ПОСТАЛО ПРИВРЕДНА ГРАНА

СЕДИШТЕ САНЦАКА. — С малим прекидима Херцег-Нови је био под турском влашћу више од 200 година! Због велике важности, град је чак постао седиште санцака названог Херцег-новски. Турци су подизали утврђења од којих су нека касније коришћена и у друге сврхе. Утврђење Маџел (на слици) претворено је у клиницу.

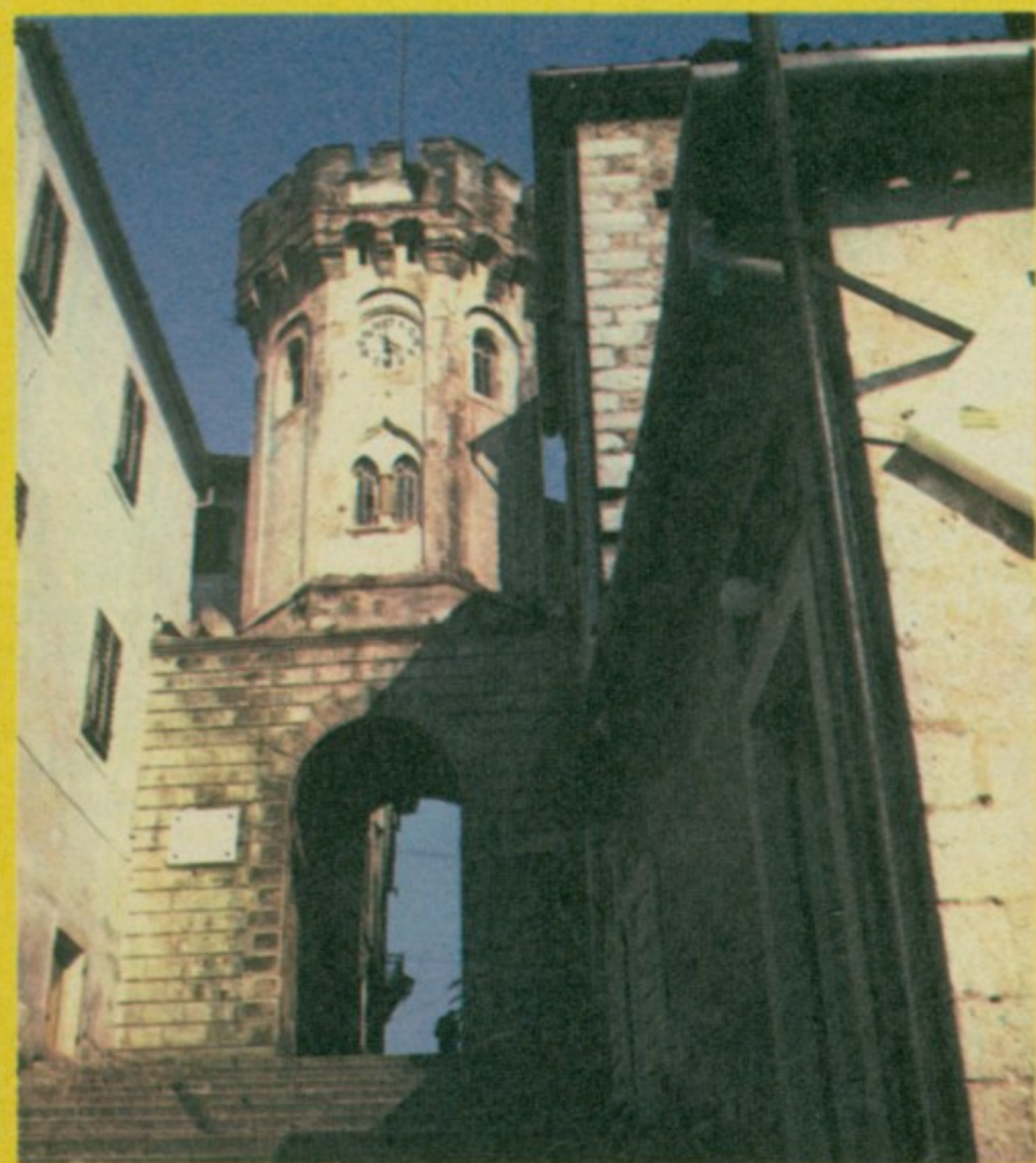

Лицем окренут према Топланском заливу, готово шћућурен на морској обали на крају кречњачке падине, већ више од 500 година живи Херцег-Нови усред бујне медитеранске вегетације.

Када га је основао босански владар Твртко I, дао му је име Свети Стефан. Нови градић убрзо је постао значајна раскрсница и трговачко место босанске државе. Био је средиште трговине сољу због које је и основан. Ту се развијала индустрија чоке, ту су се стицали каравани... По казивању Евлије Челебије у њему се могло купити „све што се жели“.

Пролазиле су године. Дошао је и XV век. Херцег Стјепан Вукачић је улепшао град, али му је дао и ново име — Херцег-Нови. Граду је промењено име још једном: овога пута учинили су то Млечићи када су га освојили од Турака 1687. године. Назвали су га Кастелнуово.

После пада Млетачке Републике 1797. године, град поново добија име Херцег-Нови. Није га више мењао, али је потпадао под власт Аустрије, Русије, Француске... Одолевао је, одржавао се и развијао чувајући своја стара здања, једине сведоке своје бурне прошлости.

ПОСЛУЖИТЕЉЕ ВА ЦАМИЈА. — Кад год су имали могућности, Турци су подизали сахат куле. Њихова изградња скуп је стајала и зато су то задовољство могли себи да дозволе само богатији Турци, углавном владари. У Херцег-Новом се налази сачувана сахат кула коју је по наредби султана Мухамеда подигао 1667. године послужитељ султанове цамије.

НЕПРОЦЕЊИВО БЛАГО. — Црква св. Срђа и Вакха саграђена је још у доба Немањића, мада постоје претпоставке да је и старија. Одолела је зубу времена.

СЕЋАЊЕ НА МЛЕТКЕ. — Херцег-Нови је био под влашћу Млечића више од 100 година. Из тог времена потиче и овај грб скинут са градских зидина који се данас чува у музеју у Херцег-Новом.

НАЈЛЕПШИ БАРОК. — Манастир Савина свакако је једна од најлепших барокних грађевина на јужном приморју. Састоји се од две цркве: мање из XV и веће с краја XVIII века.

Царица из И

Збуњене и уплашене, девојке су чекале коју ће од њих цар изабрати за жену.

У једној бици у коју су 1619. године предводећи војску својих присталица водила два најмоћнија манџурска феудалца, кнез Нурхачи смртно је ранио кнеза Гинтајзија. Умирући, Гинтајзи је проклео свог убицу и прорекао да ће цела манџурска раса страдати због једне жене из клана Јехе. Иако храбар и одлучан војсковођа који је ујединио више манџурских племена, Нурхачи није могао да заборави Гинтајзијеве речи.

ПРЕКИНУТО ВЕСЕЉЕ

Двадесет и пет година касније манџурске трупе завршиле су освајање кинеског царства и још једном у историји Кине престо и царска резиденција у Забрањеном граду, у Пекингу, припали су страним династији. Империјом су завладали Нурхачијеви потомци. Почела је ера Чина.

О Гинтајзијевом проклетству још се говорило и дуго жене из клана Јехе нису смеле да уђу у Забрањени град.

У кући Гинтајзијевог потомка, мандарина прве класе, Мујанге 5. априла 1852. године опремало се свадбено славље. Млади капетан империјалне гарде Јонг Лу запретио је шеснаестогодишњу Мујангину кћерку Јехоналу и за Мујангу је то био радостан догађај. Али, свадба није могла да се уговори ако девојка не да свој пристаник, јер Манџурци, а нарочито они високог реда нису прихватили кинески обичај по коме су родитељи самовољно уговарали бракове своје деце. По њиховом обичају требало је и младенци да се сложе са избором.

На очево питање да ли хоће да се уда за Јонг Луа Јехонала је, оборена погледа и зајупурених образа, климнула главом. Младић и девојка већ су се познавали и њихове симпатије

ни за друге нису биле тајна. Мујанга је био радостан, али весеље које је загладало у његовој кући ускоро је прекинуо царез гласник.

— Његово Величанство цар Хсијен Фенг одлучио је да изабере царицу и царске конкубине. Наређено је да рано сутра доведете Јехоналу у Забрањени град! — кратко је саопштио.

Мујанга се хутке поклонио. Знао је, наређење мора да се изврши.

Било је то први пут за последње две стотине година да један император позове девојке из клана Јехе. Нурхачијеви потомци као да су заборавили Гинтајзијево проклетство.

ИЗАБРАНА ЈЕ САКОТО

Узбуњена и збуњена Јехонала је следећег јутра за-

стала пред високим, тамноцрвеним зидинама Забрањеног града. Звали су га „забрањени“ јер је кроз његове зидине могао да прође само онај који је био позван а назив „пурпурни“ долазио је отуда што је овде живео цар који је, веровало се, сличан Поларној звезди: и једно и друго су центар света око којег се све окреће. То је било све што је млада девојка знала о овом месту где ће и она, хтела- не хтела, морати да живи.

Са Јехоналом је у Забрањени град стигло око стотину девојака из најугледнијих манџурских породица. Од тренутка кад су прекорачиле његову границу за њих више није било повратака. Једна од њих постаће царица, а остале ће живети у харему као конкубине, незаконите цареве жене.

Поворка девојака лагано се кретала и, пролазећи кроз неколико капија у великом кругу Забрањеног града, приближавала се ви-

сокој мраморној тераси преко које се долазило до царевих одаја.

На широком степеништу од белог мрамора у коме су били исклесани многобројни змајеви стајао је цар — двадесет једногодишњи Хсијен Фенг. Био је мршав, лица испијеног и смежураног од болести и уживања великих количина опијума.

Без нарочитог интересовања цар је посматрао збуњене и уплашене девојке одевене у свечане шарене хаљине. Кад их је све одмерио, почео је лењо својим мршавим рукама са златним шиљатим штитницима за нокте да показује једну по једну које је требало да се издвоје од осталих. После неколико часова од стотину девојака пред царем су остале још четири. Међу њима се налазила и Јехонала.

А онда је цар одлучио: царица ће постати Сакота а Јехонала и преостале две девојке царске конкубине! Осуђена да цео живот проведе у Забрањеном граду, Јехонала није желела

Ната

**ЈЕХОНАЛА ЈЕ ВЕЋ ОБУКЛА СВЕ-
ЧАНУ ОДОРУ ЗА ВЕНЧАЊЕ СА ВО-
ЉЕНИМ ЈОНГ ЛУОМ КАДА ЈЕ СТИГ-
ЛО НАРЕЂЕЊЕ ОД ЦАРА ДА МОРА
НА ДВОР. АЛИ, УМЕСТО ДА ОЧА-
ЈАВА, ОНА ЈЕ СПРЕМАЛА ОСВЕТУ.**

Ли Лиен-Јинг донео Јехонали радосну вест: цар же-
ли да је види! Јехонала је
била узбуђена, као оног да-
на кад је застала пред зи-
динама града у коме су ве-
ковима, издвојени од оста-
лог света, живели цареви и
о коме она никад није са-
њала. А сад, кад је већ би-
ла ту, лукава и одлучна,
крнула је у одаје владара
велике империје.

Девет месеци касније на
двору у Забрањеном граду
било је велико славље.
Млада конкубина Јехонала
родила је цару сина! Цар је
био пресрећан што је добио
наследника а Јехонала и
Ли Лиен-Јинг задовољни
што је њихов план почео
да се остварује. Цареву од-
луку да своју закониту же-
ну Сакоту прогласи за ца-
рицу Источне палате а Је-
хоналу, чије је име сада би-
ло Цу Хси, за царицу За-
падне палате ускоро је са-
знала цела империја.

Пошто је постала цари-
ца, Јехонала је почела да
освоја и власт. Ниједна ки-
неска царица до тада није
се бавила политиком, али
Цу Хси је била изузетна
жена.

РАТ СА ЕВРОПЉАНИМА

Четири године после Је-
хоналиног доласка у Забра-
њени град Кина је поново
ступила у рат са Британ-
цима. Године 1857, кад је
цару Хсијен Фенгу родила
сина — Тунг Ција, у рат је
ушла и Француска. Поред
тога што је требало одупре-
ти се страним силама, Кина
се нашла пред још једним
проблемом: крвави сукоби
међу кинеским провинција-
ма били су чести а у војсци
је владало расуло.

Приход државне благај-
не био је у то време свега
14.000.000 сребрних талеа,
а цар је, на пример, за про-
славу рођења прве кћери
потрошио 90.000 талеа, за
набавку дрвене грађе за но-
ву палату 9.000.000 талеа!
Уз то, у Забрањеном граду
је радило 6.200 куvara који
су сваког дана спремали
храну за 15.000 људи!

Хсијен Фенг није био у
стању да среди стање у зем-
љи и Јехонала је све више
преузимала државне посло-
ве у своје руке. Као прво,
домаће непријатеље, побу-
њенике, сурово је кажња-
вала а за странце је тра-
жила прогонство. То је још
више распламсало сукоб са
Европљанима.

Сређином 1858. године
англо-француски корпус
од 16.000 људи окупирао је
кинески град Тјенџин. Ода-

гле су британски и фран-
цуски опуномоћеници упу-
ћени у Пекинг да цару из-
несу захтев за право трго-
вине у Кини. Али, уместо
цара, опуномоћенике је до-
чекала Јехонала и без дво-
умљења наредила да их по-
губе.

Сазнавши за судбину сво-
јих људи, француски гене-
рал Кузен Монтбан кре-
нуо је на Пекинг. Хсијен
Фенг је морао да бежи
пред надмоћним непријате-
љем, а са њим је у удаље-
ну царску палату у Јехолу
крнуо цео двор.

Јехонала је осећала да
је цареву здравље све ло-
шије и плашило ју је што
га често виђа са принчеви-
ма Јиом, Ченгом и Су-Шу-
мом. Од свих царевих ро-
ђака могла је једино да
рачуна на старог мудрог
принца Кунга а веровала
је једино свом првом при-
јатељу у Забрањеном граду
Ли Лиен-Јингу и несудбоном
мужу Лонг-Луу кога је за-
послила на двор. И даље
одлучна да преузме сву
власт у земљи, она је будно
пратила све што се око ње
догађа.

У поноћ, неколико дана
по доласку у Јехол, Ли Ли-
ен-Јинг је сав ван себе до-

трчао у Јехоналине одаје.
— Узвишена! — будио ју
је из сна. — Цар умире!

Јехонала је скочила. Ако
цар умре пре него што пот-
пише документ којим је име-
нује за регентицу до пуно-
летства њиховог сина Тунг
Ција, она никад неће завла-
дати Кином. Зато је морала
што пре до императора.

Хсијен Фенг је био сам
у соби. Измучен болешћу,
лежао је непомићно у ши-
роком царском кревету. У
суседним одајама принчеви
су, не мислећи више на ње-
га, већали кога ће изабрати
за аладара земље.

ГДЕ ЈЕ ЦАРСКИ ПЕЧАТ?

Јехонала је без речи
пришла цару коме више ни
је било помоћи. Тутнула је
кичицу међу његове прсте
и он је, вођен њеном ру-
ком, почео да исписује сло-
ва на свиленом свитку који
је придржавао Ли Лиен-
Јинг. Неколико тренутака
касније Хсијен Фенг је за-
увек склопио очи. По тра-
дицији, његово име је од
тада било Вен Цунг Хсијен
Хуанг Ти.

Тек кад се вратила у сво-
је одаје, Јехонала је приме-
тила да на царском доку-
менту, којим се она прогла-
шава за регента, недостаје
печат. Знала је да га је цар
држао уза се, у једном ков-
чежићу у спаваћој соби и
Ли Лиен-Јинг је пожурио
да га донесе. Већ ју је
страх хватао што се евнух
не враћа кад се изненада
појавио Јонг-Лу са усну-
лим дечаком Тунг Цијем у
наручју.

— Принчеви траже цар-

ски печат, али не могу да
га нађу — рекао је и, док
га је Јехонала пренераже-
но гледала, испружио руку.
— Ја сам га теби донео.

Следећег јутра објавље-
но је да је цар одлучио да,
после његове смрти, до
пунолетства престолона-
следника Тунг Ција власт у
земљи преузме царица Цу
Хси — Јехонала.

Пошто је 26. јуна 1858.
године потписан Тјенџин-
ки мировни уговор којим се
Британцима и Французи-
ма даје право трговине у
Кини, царица и њени пра-
тиоци могли су да се врате
у Забрањени град. На по-
вратку принчеви, цареви
рођаци, покушали су да
убију Јехоналу, али је Јонг
Лу на време открио заверу.
Јехонала је заверенике каз-
нила смрућу и отпочела
владавину готово без су-
парника. Принца Кунга од-
редила је да води политику
земље, Јонг Луа, као Вели-
ког канцелара, да управља
државним пословима а Ли
Лиен-Јингу предала је За-
брањени град.

ПРОРОЧАНСТВО СЕ ИСПУНИЛО

Године 1875. престолона-
следник Тунг Ци, који је
ускоро требало да ступи на
престо, разболео се од вели-
ких богиња и умро. Његова
жена очекивала је дете и,
ако се оно роди, постаће
наследник престола, а ње-
гова мајка, Јехоналина сна-
ха, регент. Неуморна четр-
десетогодишња царица ни-
је желела да изгуби свој по-
ложај па је на брзину усво-
јила четворогодишњег си-
на своје сестре и прогласи-
ла га за цара под владар-
ским именом Куанг Хси.

Јехонали је било педесет
и три године кад је одлучи-
ла да се пресели у Палату
мирне старости, у Забрање-
ном граду. Била је уморна
од дугогодишње борбе за
власт, али и ту је знала
све што се догађа у земљи
и излазила је још само да
зада смртне ударе својим
непријатељима.

Млади император Куанг
Хси, коме је сад двадесет и
три године, није могао ви-
ше да подноси немилосрд-
ну контролу своје тетке и
20. септембра 1898. године
одлучио је да је уклони.
Али, и ову заверу открио је
верни Јехоналин Лонг Лу и
ухапсио цара.

Исте године кад ће умре-
ти, 15. новембра 1909. Јехо-
нала је на престо довела
још једног дечака — четво-
рогодишњег Пу Јиа. Ње-
не последње речи упућене
народу биле су:

— Никад немојте препус-
тити врховну власт у држа-
ви једној жени, то је про-
тив закона наше манџур-
ске династије. Не дозволи-
те евнусима да се мешају
у државне послове. Дина-
стију Минг евнуси су дове-
ли до пропасти.

Као да се пророчанство
кнеза Гинтајзија испунило:
жена из клана Јехе допри-
нела је паду Манџураца
јер само три године касније
последњи кинески цар зба-
чен је с престола.

Д. А. 13

да се помири са судбином.
Ако већ није могла да се
уда за вољеног човека, он-
да ће да постане царица! А
да би то постигла, није сме-
ла да рачуна на срећу.

КАКО ОСВОЈИТИ ЦАРА

Дани су пролазили а
Јехонала цара више није
видела. Виђала је само
евнухе који су се бринули
о царевом харему и раз-
мишљала како да освоји
цара кад је до њега готово
немогуће доћи.

Као да је сећао њену же-
љу, Ли Лиен-Јинг, један од
најутицајнијих међу еву-
сима, почео је чешће да
посећује Јехоналу и да раз-
говара са њом. Ускоро, она
је отворено могла да му
каже:

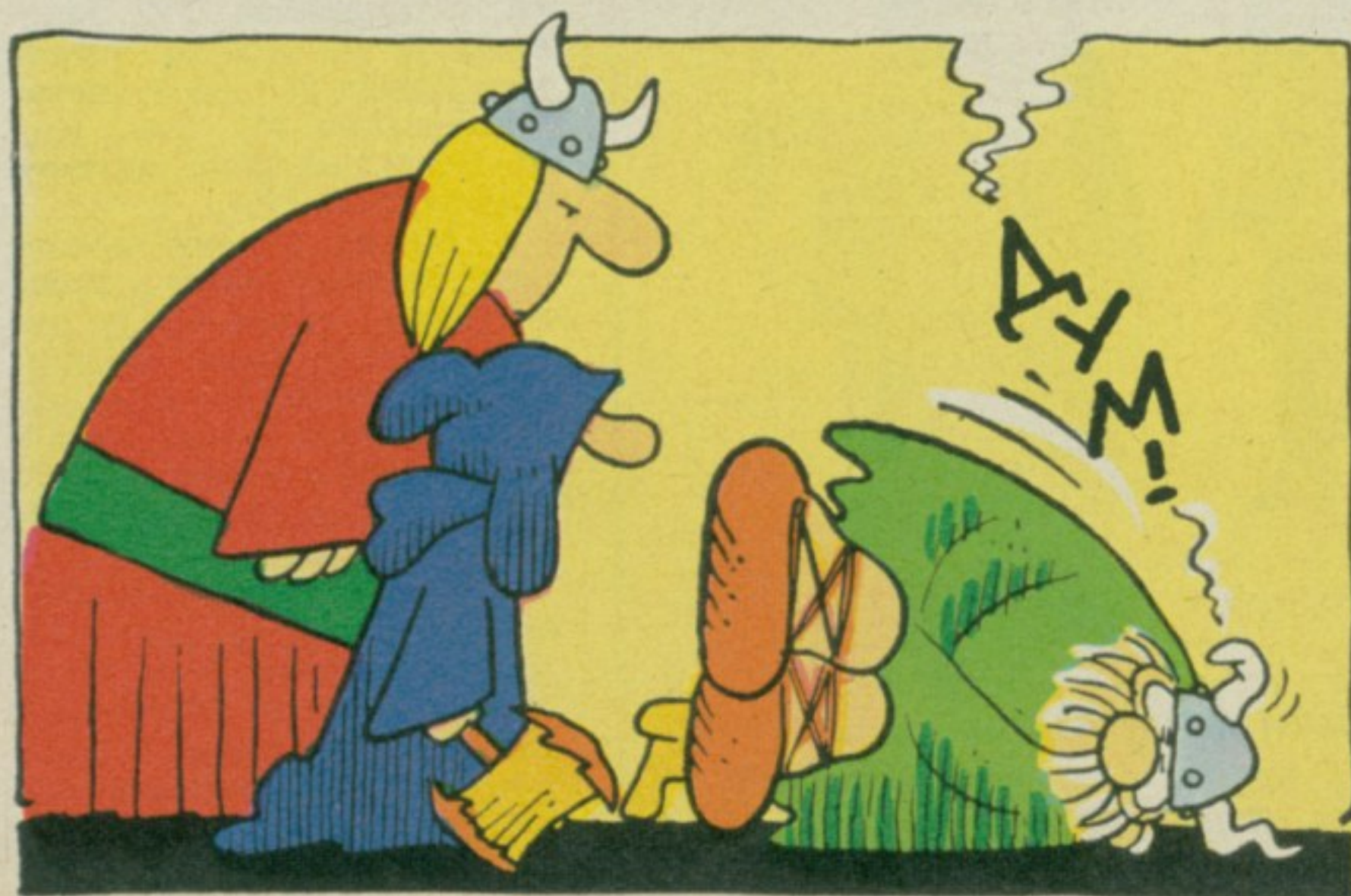
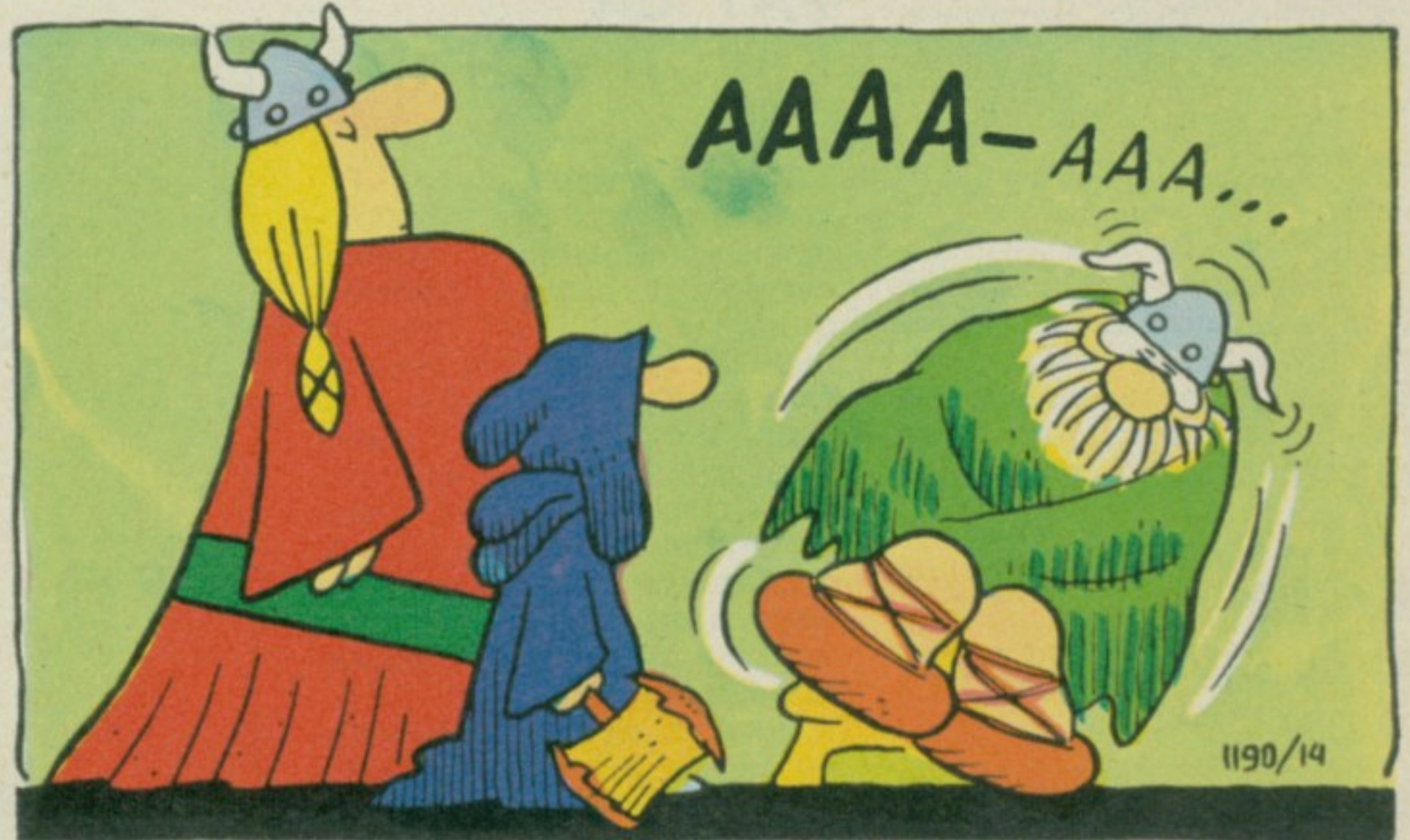
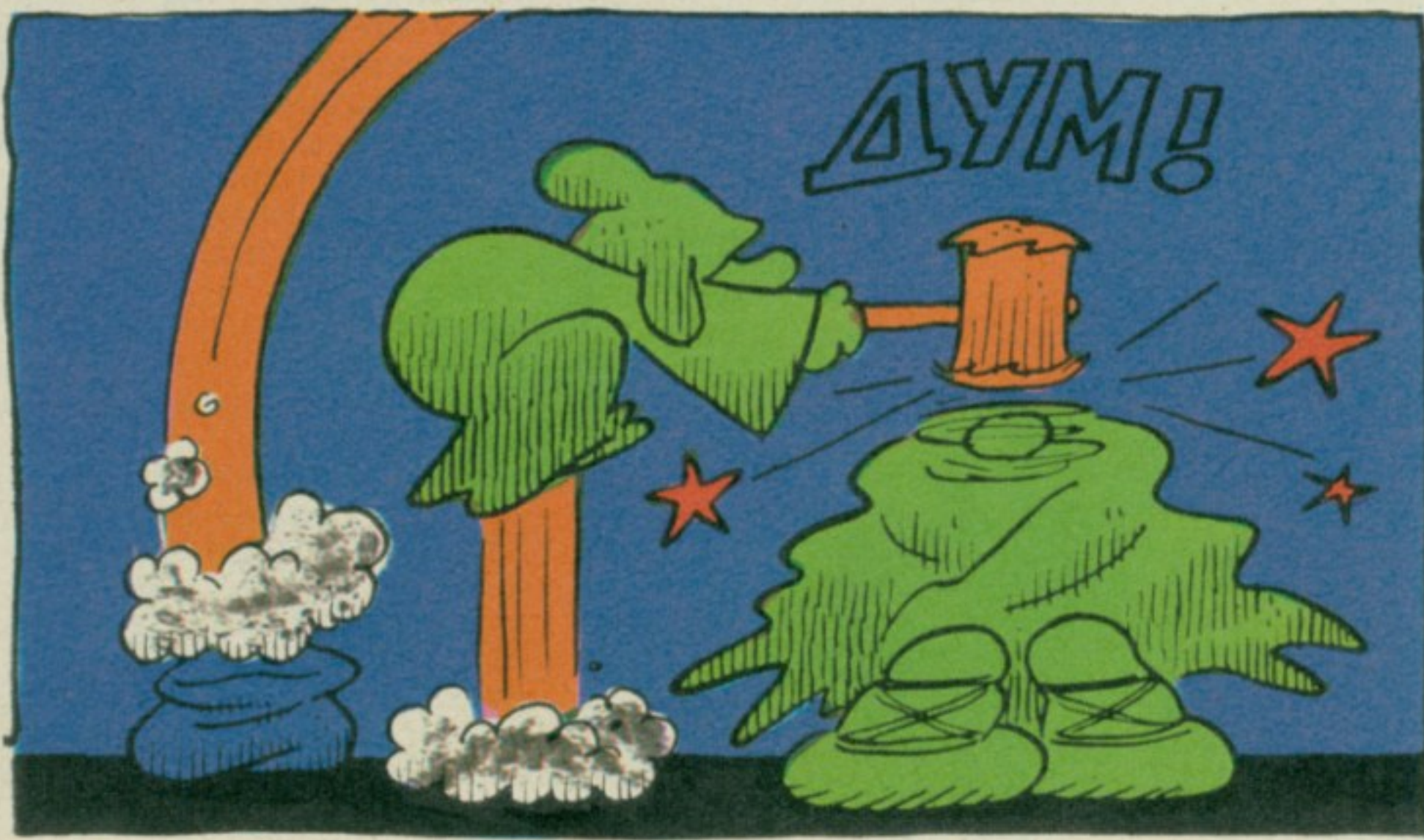
— Ја желим да постанем
царица!

Знали су и једно и друго
да конкубина има изгледа
да постане царица не само
ако се цару допадне већ
ако му роди сина. За по-
четак, Ли Лиен-Јинг треба-
ло је да уговори састанак.
Није прошло дуго кад је

На вест да је царски печат нестао Јехонала је
претрнула. Шта ће бити са њом и њеним
сином Тунг Цијем?

ХОТАР СТРАШНИ

Било је девет часова ујутро, 29. августа 1973. кад се мини-подморница „Писцес III“ спустила на дно Атлантског океана, 150 морских миља (270 километара) југозападно од ирског града Корка. Њоме су управљали Роџер Малинсон и Роџер Чепмен стари 35 и 28 година. Задатак им је био да закопају у земљу један део тек постављеног прекоокеанског телефонског кабла.

УЖЕ ЈЕ ПУКЛО

Пошто су обавили посао, јавили су матичном броду да се спремају за излазак на површину, што је требало да траје око 30 минута. Када је подморница изронила, један тњурац је по-

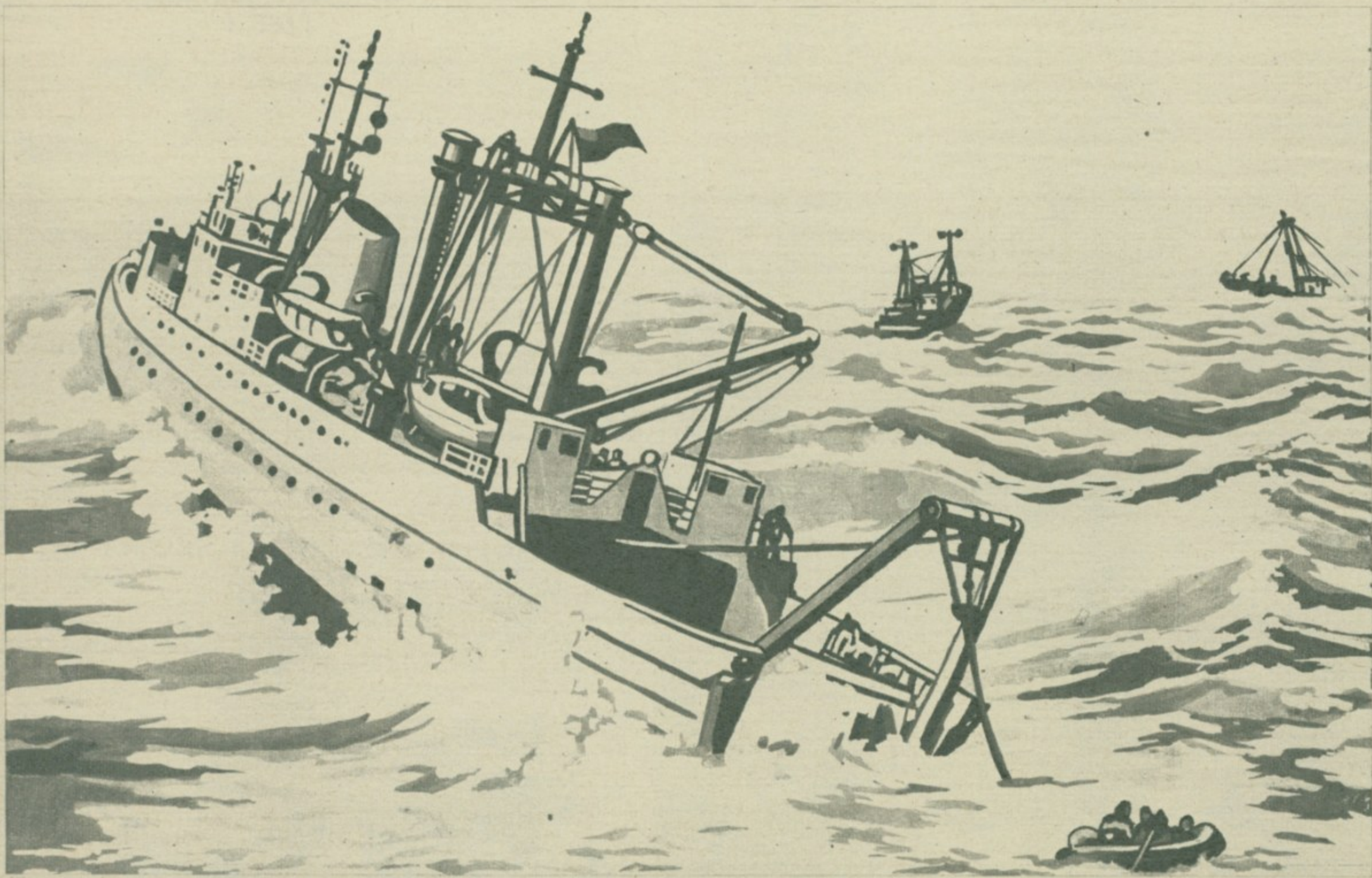
ЧЕКАЛИ СУ СМРТ

дирнула дно и ту застала. Ударац није био јак; „Писцес III“ се просто загнурила у песак. Два човека су прегледала унутрашњост подморнице: била је неоштећена. Али, убрзо су се забринули: уређај за уклањање угљен-диоксида из подморнице готово да није радио, а резерве кисеоника биле су мале.

Чепмен је о томе преко радија обавестио контролора Ралфа Хендерсона.

— Само без панике — рекао им је Хендерсон. — Сићи ћемо по вас чим стигне још једна подморница. Хендерсон је одмах поз-

Никад са толике дубине није спасено ниједно људско биће: Малинсон и Чепмен су то добро знали.

Почела је трка на живот и смрт: требало је извући подморницу пре но што се буре размахне.

хитао у гуменом чамцу да закачи уже за њу како би матични брод могао да је вуче.

Одједном, тњурац је почео да шаље сигнал за сигналом. Нешто није било у реду. Таласи су омотали уже око кваке на спољним вратима у задњем делу, врата су се отворила и више од тоне воде ушло је у подморницу. То је било довољно да „Писцес III“ почне да тоне пре но што су Малинсон и Чепмен успели да се спасу. Они су се налазили у херметички затвореној кабини.

Подморница се спустила више од 50 метара, колико је било дуго уже. Ту се за тренутак зауставила, а онда је уже пукло. Ништа више није могло да је задржи и она је тонула све дубље.

На дубини од 473 метра подморница је крмом до-

вао главни штаб у Бериу-ин-Фернесу. Пошто је чуо забрињавајуће вести, командант Питер Месерви решио је да сам преузме операцију спасавања.

— Данас је среда. Људи имају довољно кисеоника до суботе ујутро, а можда и мало дуже — рекао је Хендерсон. Обојица су знали да се досад нико није спасао са тако велике дубине.

Требало је најхитније довући две подморнице, „Писцес II“ и „Писцес V“ које би зараниле до угрожене „Писцес III“.

СПАСОНОСНА КУКА

Али, једна се налазила негде у Северном мору, између Британије и Норвешке, а друга код Халифакса у Новој Шкотској! Одмах

је наређено бродовима да отплове до њих и одвуку их до најближег пристаништа, одакле би се транспортним авионом пребацили до Корка.

Међу спасиоцима је владала забринутост. Нису знали како да дигну подморницу. За свега један сат, инжењери су конструисали куку са два крака, која се отвара и затвара као кишобран. Затворена, могла би да се угура кроз спољна врата, тада би се отворила, и тако би се подморница закачила и вукла.

На дну Атлантског океана, Малинсон и Чепмен су забринуте пребројавали остатак намирница и воде. Седели су један до другог, како би се упрејали. Температура је износила само 10 степени, а влажност ваздуха преко 90 одсто.

У ноћи између четвртка и петка, стигао је брод са подморницама, и усидрио се

тачно изнад потонуле „Писцес III“. У 2,14 почела је да се спушта „Писцес II“, која је носила куку са два крака и јако синтетичко уже.

Кад су били на дубини од око 375 метара, Дарси и Браун који су управљали подморницом, чули су неки чудан звук. Пуцале су карике за које је било привезано уже за спуштање. Морали су да се врате на површину.

На матичном броду, Хендерсон је вртео главом.

— Имамо неке незгоде с првом подморницом — јавио је Малинсон и Чепмену. — Није ништа озбиљно; одмах шаљемо „Писцес V“.

Убрзо је заронила „Писцес V“. И опет невоља: пуна два часа је узалудно кружила — њен акустички уређај никако није могао да открије подморницу. Најзад, наређено јој је да из-

рони како би се проверили електронски уређаји. Том приликом техничари су нашли да жирокоп скреће за читавих осамдесет степени.

ПОЧИЊЕ БУРА

Кад је ово поправљено, „Писцес V“ је поново заронила и, два и по часа касније, приближила се потонулој подморници. Требало је још пола часа да закачи уређај за дизање. Али, у тренутку кад је почела да затеже конопцац, јака водена струја је откачила куку. Сви покушаји да се кука поново убаци кроз врата подморнице остали су узалудни.

Горе на површини владала је буре. Техничари су грозничаво радили на оправци „Писцес II“. Нико није спавао већ скоро 60 часова. А на дну океана, Малинсон и Чепмен су чекали дрхтећи од хладноће. Обојицу је мучила и страшно главобоља, последица нагомиланог угљен-диоксида у подморници.

У 20 часова „Писцес II“ је најзад заронила. Сви су страховали шта ће се десити, јер никад мини-подморнице нису спуштане по овако лошем времену. Али, ни сад нису имали среће: Дарси и Браун су чули алармни уређај како бесомучно завија и били приморани да изроне.

Стручњаци су последњим снагама прионули на посао да отклоне квар. Рано у суботу, последњег дана кад су људи још могли бити спасени, „Писцес II“ је поново заронила.

За свега педесет минута Дарси и Браун су успели да приђу подморници и убаци кроз отворена врата дво краку куку.

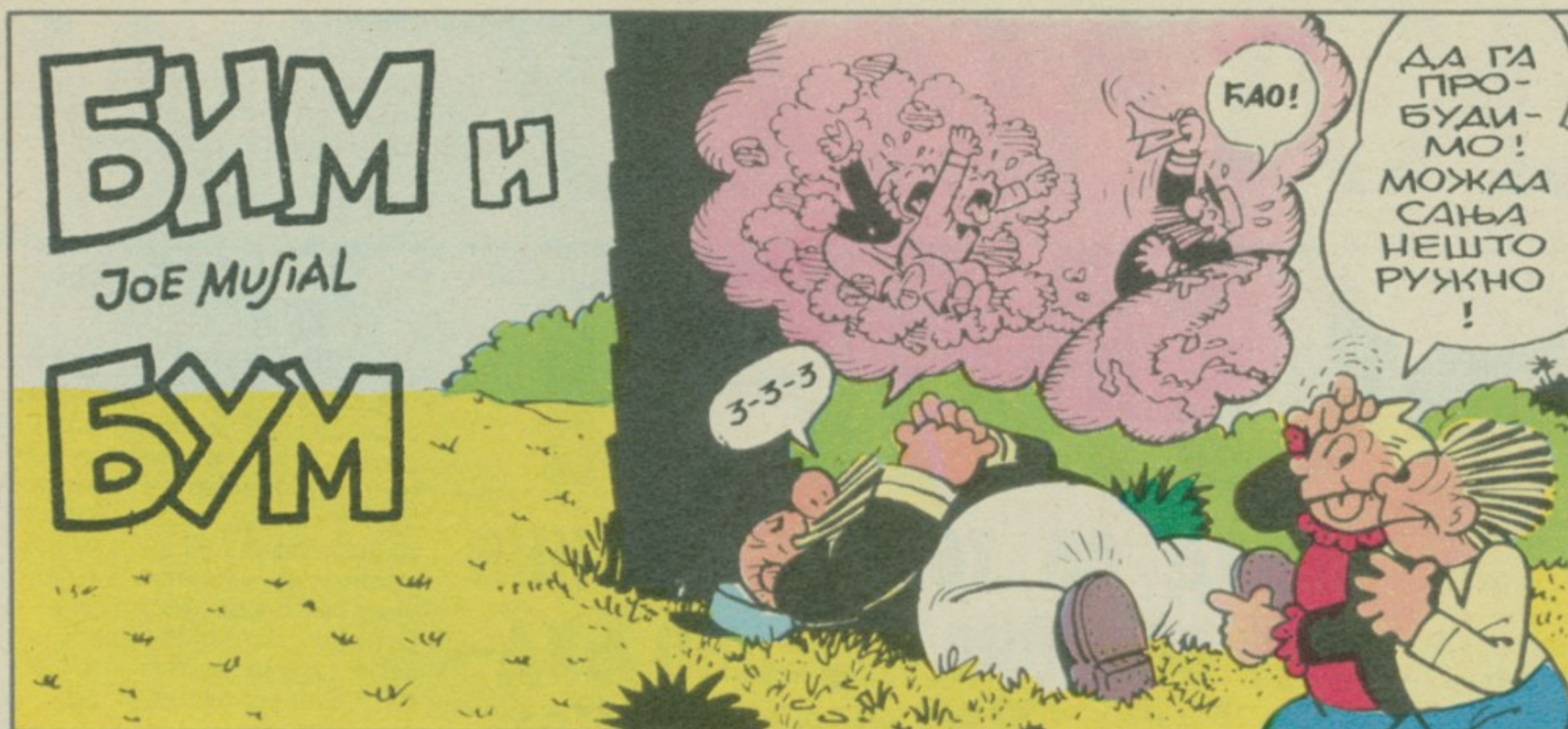
ПОСЛЕ 76 ЧАСОВА

Малинсон и Чепмен су знали да се сад одлучује њихова судбина.

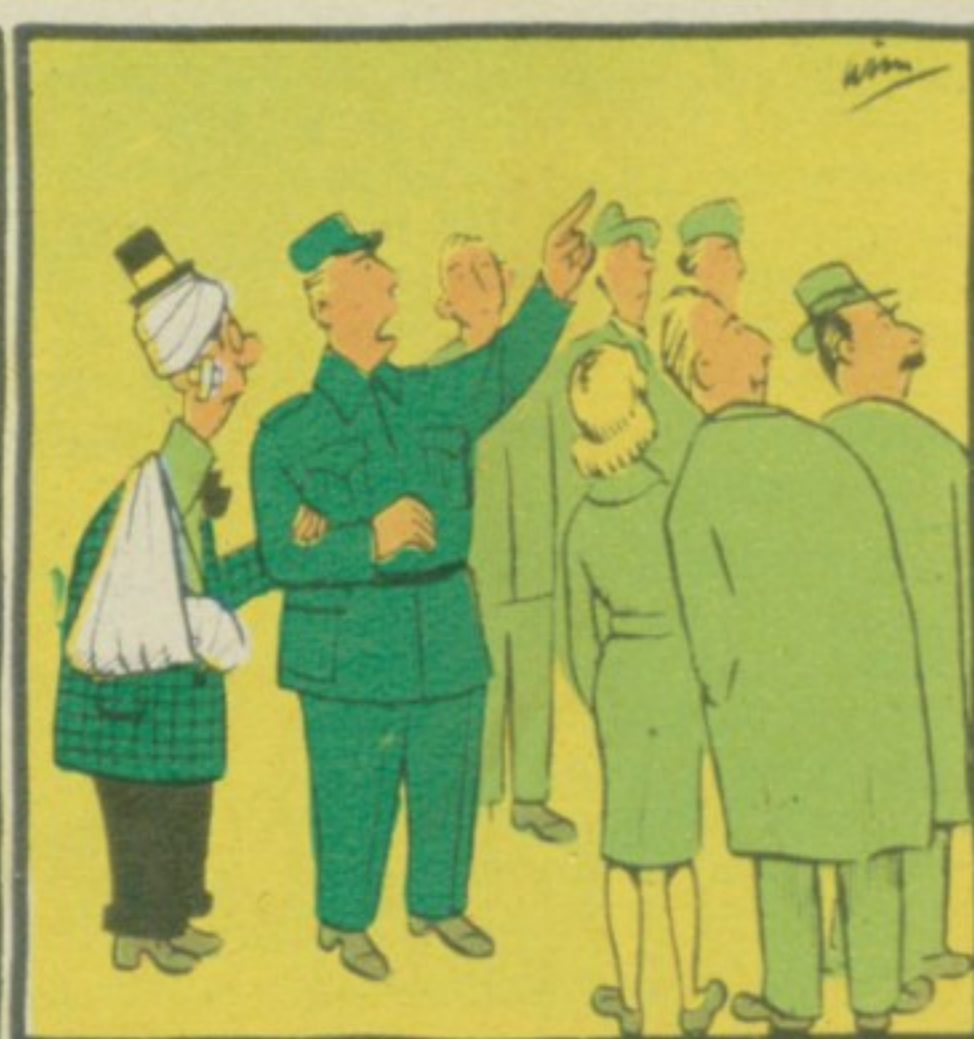
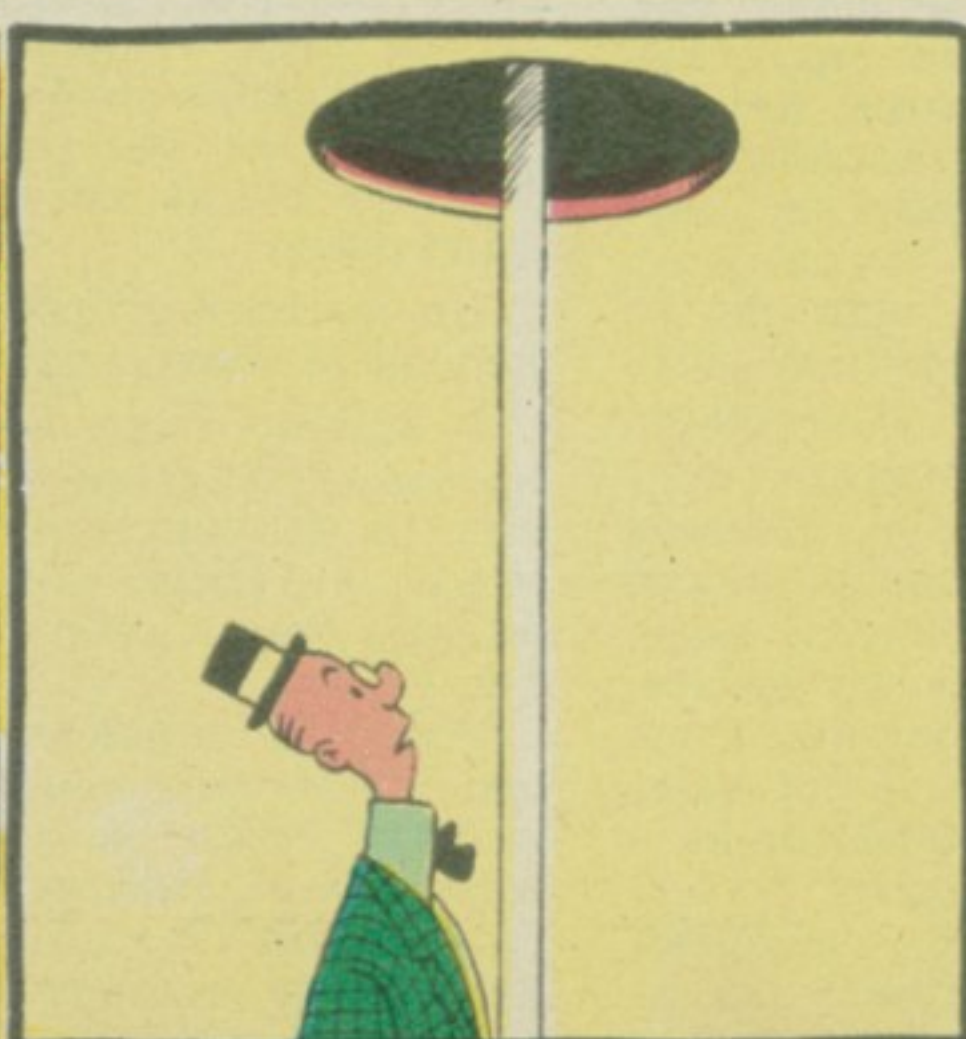
Чим је кука била повезана са електричним чекрком на броду, дошло је дуго очекивано наређење: „Диги!“ Било је тачно 11.50 часова. Непокретна подморница, заривена у песак, одједном се затреса. Малинсон и Чепмену се чинило да ужад неће издржати. Али, са сваком метром њихова нада је расла.

Чекрк је престао да се окреће кад је подморница стигла на 18 метара испод узбуркане површине. Са брода је спуштен ронилац Роберт Хенли да закачи конопцац за други крај подморнице, како би изишла на површину у хоризонталном положају. Хенли је посао брзо обавио и дизање је настављено.

Најзад је „Писцес III“ изронила из воде. Малинсон и Чепмен су изишли на светлост дана после 76 часова проведених на дубини из које нико пре њих није спасен.

СРЕЋНО

НЕКОЛИКО ДЕЏЕНИЈА
КАСНИЈЕ. ГОДИНА 579.

БЛАГО ЕМОНЕ

КАД СУ ПРЕ 1500 ГОДИНА ХУНИ
СПАЛИЛИ И СРУШИЛИ ЕМОНУ, НА
ЧИЈЕМ МЕСТУ СЕ ДАНАС НАЛАЗИ
ЉУБЉАНА, ПРЕЖИВЕЛИ СТАНОВ-
НИЦИ ПОДИГЛИ СУ НОВА НАСЕЉА
У ОБЛИЖЊИМ ШУМАМА.

ТОЛИКО
ЖЕЛИМ ДА ОДЕМ
ДОЛЕ И У РУШЕВИ-
НАМА ПОТРАЖИМ
КУКУ НАШЕГ
ПРАДЕ-
ДЕ!

ТИ ЈОШ ВЕРУЈЕШ,
СЕСТРО, ДА ЈЕ
ТАМО САКРИВЕ-
НО БЛАГО
?

ВЕРУ-
ЈЕМ! ДЕДА
МИ ЈЕ ПРИ-
ЧАО О ЊЕ-
МУ!

МНОГИ СУ ВЕК
КОПАЛИ, ПА ГА
НИСУ НАШЛИ!

МЕНИ ЈЕ ДЕДА
ТАЧНО ОПИСАО
МЕСТО ГДЕ
ЈЕ БИЛА
КУКА!

ПУСТИ
МЕЈУ ДА САЊА-
РИ! ЈА МОРАМ РА-
НО УЗУТРУ С ОБУ-
КАРОМ ЦЕЛИЈЕМ
У ЦЕЛЕЈУ!

МОГУ
ЛИ И
ЈА?

НЕ ЗНАМ, ТА-
УРО! ПУТ
ЈЕ ДУГ И
ОПАСАН!

РОДА-
НЕ, ПО-
ВЕДИ И
МЕНЕ!

БОЉЕ ЈЕ
ДА ТИ ТРА-
ЖИШ СВОЈЕ
БЛАГО, МЕЛА!
ХА! ХА! ХА!

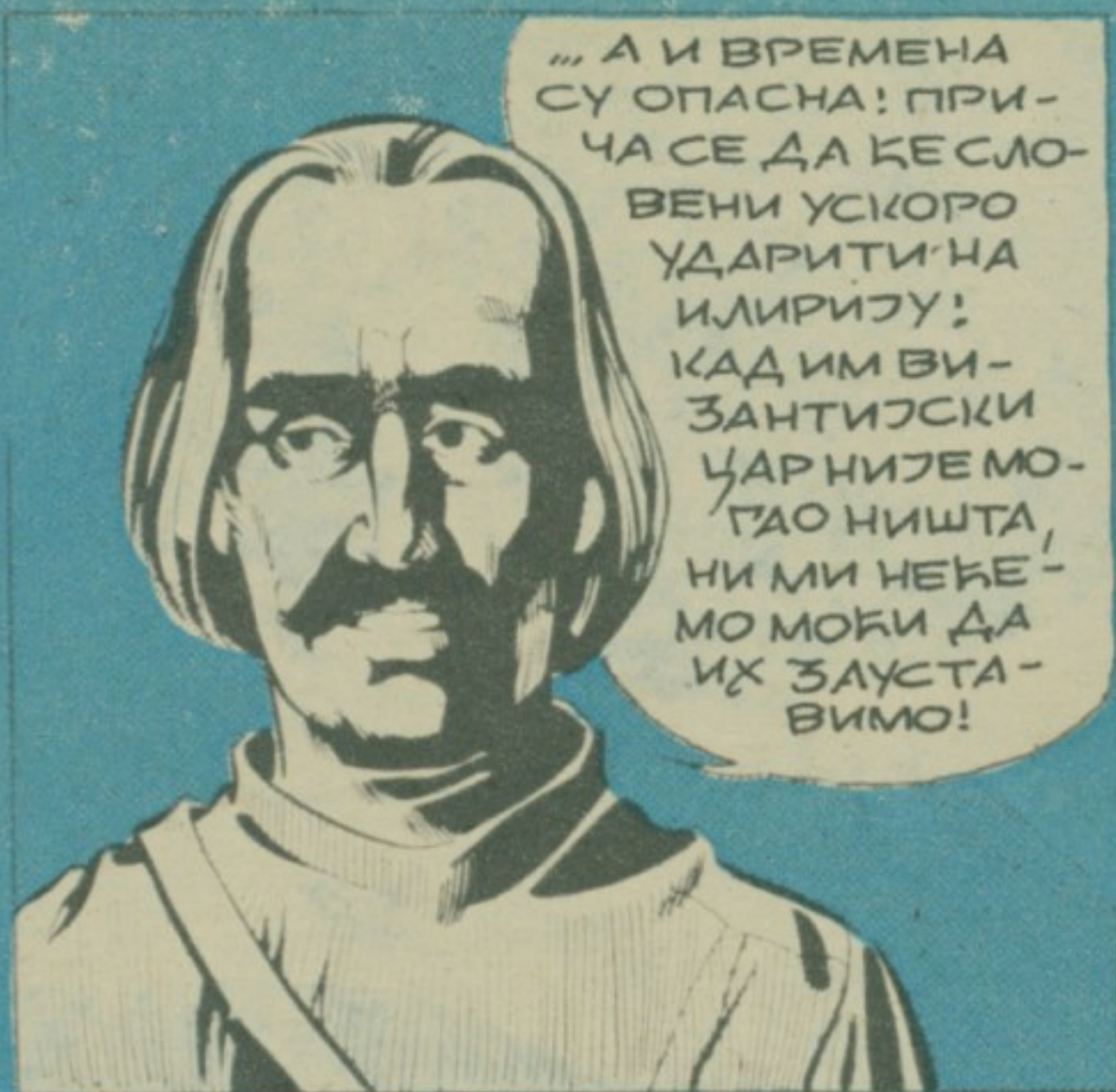
НИЈЕ ЊЕМУ
СТАЛО ДО МЕНЕ!
РУГА МИ
СЕ...

МАЛОПРЕ
САМ ВИДЕО ЈЕД-
НОГ! ИМА ИХ
МНОГО ОВ-
ДЕ!

ЦЕЛИЈЕ,
ТИ СИ! МИС-
ЛИЛИ СМО ДА
МЕДВЕД ЛО-
МИ ГРАЊЕ!

МОЖЕ ЛИ И ТАУРО
СУТРА С НАМА
У ЦЕЛЕ-
ЈУ!

ХМ... ТИ КЕШ
СА МНОМ НОСИ-
ТИ КОЖЕ! ТАУРО
ЈЕ ЈОШ НЕЈАК!

... А И ВРЕМЕНА
СУ ОПАСНА! ПРИ-
ЧА СЕ ДА КЕСЛО-
ВЕНИ УСКОРО
УДАРИТИ НА
ИЛИРИЈУ!
КАД ИМ ВИ-
ЗАНТИЈСКИ
ЦАРНИЈЕ МО-
ГАО НИШТА,
НИ МИ НЕЋЕ-
МО МОЌИ ДА
ИХ ЗАУСТА-
ВИМО!

ТАУРО ЈЕ БИО ЉУТ
НА ЦЕЛИЈА И МЕЛА ЈЕ
ТО ВЕШТО ИСКОРИСТИ-
ЛА...

УЈУТРО СУ ТАУРО И
МЕЛА НАПУСТИЛИ НАСЕЉЕ.

... И ПОСЛЕ НЕКОЛИ-
КО ЧАСОВА СТИГЛИ
ДО РУШЕВИНА ЕМО-
НЕ.

МОРАМО ДА НА-
ЋЕМО ДВА ЗАГ-
ЊЕТА ИСКЛЕ-
САНА У КА-
МЕНУ!

ЗАГ-
ЊАД?
ЕНО
ИХ!

УСКОРО
СУ
НАШЛИ
И ЧЕСМУ
О КОЈОЈ
ЈЕ
ГОВОРНО
ДЕДА.
АЛИ,
БИЛА
ЈЕ
СРУШЕ-
НА...

ЖЕДНА
САМ, ТАУРО!
ДА СЕ СПУСТИ-
МО НИЗ СТЕПЕ-
НИЦЕ, МОЖДА
ЋЕМО ДОЛЕ
ПРОНАЋИ
ИЗВОР!

НЕКАКО СУ СЕ ПРОБИЛИ ПРЕКО
ЗАТРПАНОГ СТЕПЕНИШТА КУЋЕ У
КОЈОЈ ЈЕ ЖИВЕО ЊИХОВ ПРАДЕДА...

МЕЛА,
ПОГЛЕ-
ДАЈ!
ВРАТА!

ТАУРО,
НЕКИ ЉУДИ
ИДУ ПРЕКО
РАВНИЦЕ И
ВИЧУ!

ШТА
ВИЧУ?

НЕ РАЗУМЕМ ИХ!
ИЗГЛЕДА ДА
ДОЛАЗЕ ИЗ
ДАЛЕКА!

СЛОВЕНИ!
БЕЖИ-
МО!

ДАЈ
МИ ДШОВ, РАЗ-
ВАЛИЋУ БРАВУ!
САД И ЗА ПОЧИ-
ЊЕМ ДА ВЕ-
РУЈЕМ У
БЛАГО!

КУДА ВОДЕ
ОВИ ТУНЕЛИ?
ХАЈДЕ ДА УБЕ-
МО У ЈЕ-
ДАН!

МЕЛА И ТАУРО
СУ СЕ СПУСТИЛИ
У ВЕЛИКУ ПОД-
ЗЕМНУ ПРОСТО-
РИЈУ...

ЗА ТО ВРЕМЕ НАОРУЖАНИ СЛОВЕНИ ЈУРИЛИ СУ НА КОЊИМА ПРЕКО ЕМОНСКОГ ПОЉА. МНОГИ ОД ЊИХ...

...ИМАЛИ СУ НА СЕБИ СЈАТНЕ ВИЗАНТИЈСКЕ ОКОЛОПЕ. ЗА ЊИМА ЈЕ ИШЛА БЕСКРАЈНА ПОВОРКА ЖЕНА, ДЕЦЕ, СТАРАЦА И СТОКЕ.

СЛОВЕНСКИ ВОЈВОДА НЕПОКОР ПОПЕО СЕ СА СВОЗИМ СТАРОСТАМА НА БРЕЖУЉАК ИЗНАД РАВНИЦЕ...

АЛИ, НЕКА ПЛЕМЕНА МОРАЈЕ ДАЉЕ... ДО ЗЕМЉЕ ЛАН-ГОВАРДА НА ЗАПАДУ! ОВДЕ НЕЋЕ БИТИ МЕСТА ЗА СВЕ НАС!

ЛЕПА ЗЕМЉА... И БОГАТА! ОВДЕ КЕМО СЕ НАСЕЛИТИ!

У НАСЕЉУ ЕМОНСКИХ ПОТОМАКА...

СЛОВЕНИ! ВАРВАРИ! ПУНА ИХ ЈЕ ДОЛИНА!

ХОЋЕМО ЛИ УСПЕТИ ДА ПОБЕГНЕМО?

НЕЋЕМО БЕЖАТИ! ОВО ЈЕ НАША ЗЕМЉА!

НЕКА БУДЕ КАКО ТИ КАЖЕШ, РУФЕЛИЈЕ! АЛИ, ГДЕ СУ НАША ДЕЦА?

БОЖИМ СЕ, КЌЕРИ МОЈА, ДА СУ ОТИШЛА У ДОЛИНУ! СИНОК СУ МЕ МНОГО ЗАПИТКИВАЛИ О ОЧЕВОМ БЛАГУ!

МОЖДА СУ ВЕК ПА-ЛИ ВАРВАРИМА У РУКЕ...

ТАУРО И МЕЛА НИСУ ЗНАЛИ ШТА СЕ НАПОЉУ ДОГАЂА...

ЧУЈЕШ ЛИ, МЕЛА? КАО ДА ЈЕ НЕКА ШУПЉИНА ИЗ ОВОГ КАМЕНА!

ПРИНЕСИ СВЕТИЉКУ, ПОКУШАЈУ ДА ГА ИЗВАДИМ!

ОТМИЧАРИ СУ СЕ РАЗДВОЈИЛИ ДА БИ ЗАВАРАЛИ ГОНИОЦЕ...

УПО-МОК!

САМО ТИ ВИЧИ, ДЕВОЈКО! НИКО ТЕ НЕЌЕ ЧУТИ! ТВОЈИ ЋЕ КРЕНУТИ ЗА ДРИВАЛДОМ...

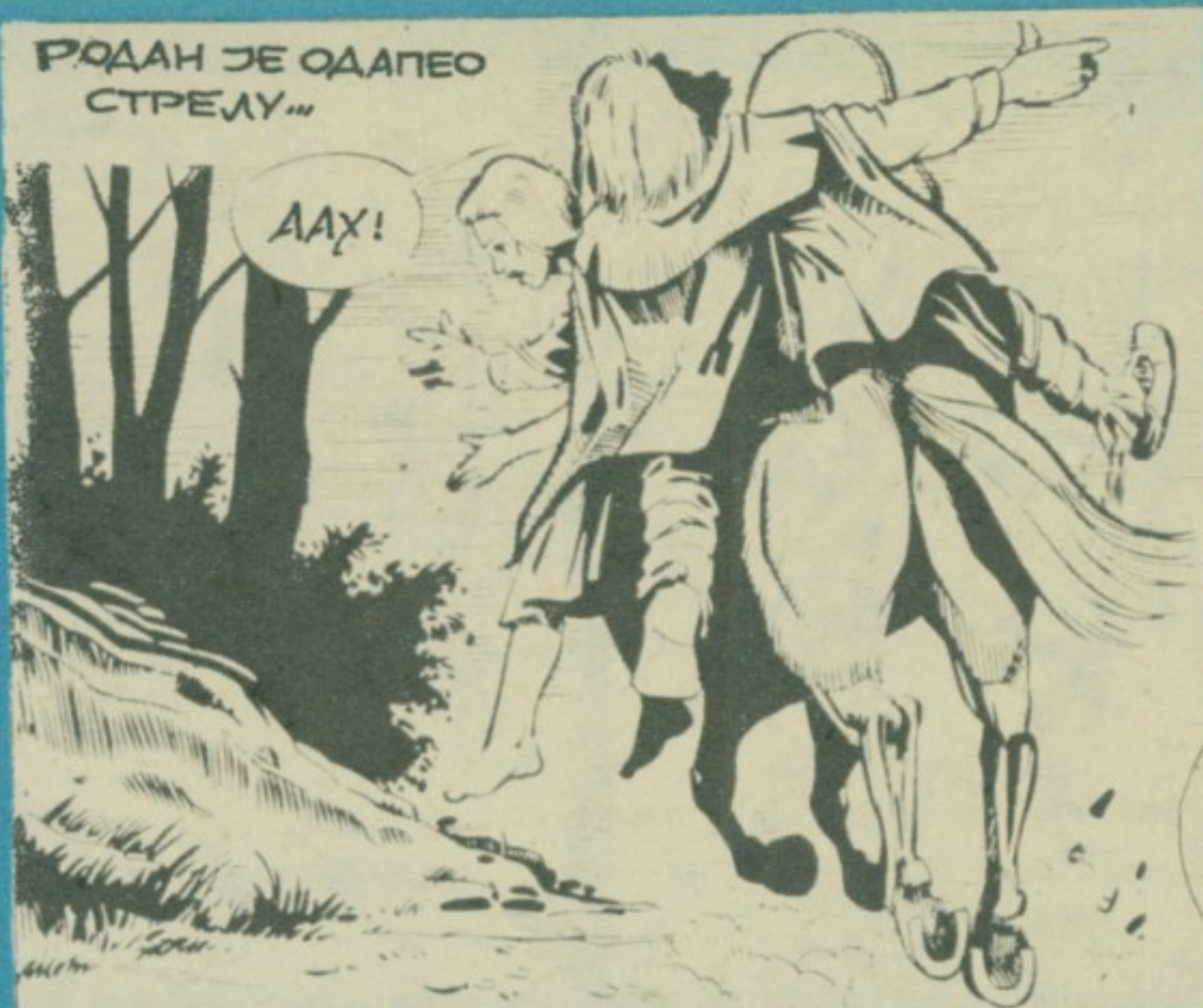
ЗА ТО ВРЕМЕ ЧЕЛИЈЕ И РОДАН ВРАКАЈУ СЕ КУКИ...

АКО НАИЌЕМО НА СЛОВЕНЕ РЕКИ КЕМО ДА СМО ПРЧКИ ТРГОВЦИ! ПРОПУСТИЌЕ НАС!

НИКАД
ЈОШ НИСАМ
ГАЗАО
ЧОВЕКА!

РОДАН ЈЕ ОДАПЕО
СТРЕЛУ...

ААХ!

ПОЖУРИМО!
ДЕВОЈКА ЈЕ
ПАЛА С КОЊА...
ДА СЕ НИЈЕ
ОЗЛЕДИ-
ЛА?

САМО
ЈЕ ОШАМУКЕ-
НА! ИЗГЛЕДА
ДА ЈЕ СЛОВЕ-
НКА... ШТА ЈЕ С
РАЗБОЈНИ-
КОМ?

ТЕШКО ЈЕ
РАЊЕН! ОДВЕШ-
КЕМО ГА СЛОВЕ-
НИМА! НЕКА МУ
ОНИ СУДЕ!

ДЕВОЈКА ЈЕ УБР-
ЗО ДОШЛА СВЕСТИ-

ХВАЛА ВАМ!
МОЈ ОТАЦ
ЈЕ ВОЈВОДА
И БОГАТО
ЋЕ ВАС
НАГРАДИ-
ТИ!

У ЛОГОРУ
СЛОВЕНА
СВИ СУ СЕ
РАДОВАЛИ
ПРИБИ-
САВИНОМ
ПОВРАТКУ.
ВОЈВОДА
НЕПОКОР
НАРЕДИО
ЈЕ ДА СЕ
ОБА
СПАСИОЦА
ДОВЕДУ
ПРЕД
ЊЕГА...

ОЧЕ,
ОН МЕ ЈЕ
СПА-
САО!

НИКАКВО
ЈУНАШТВО...
БОЈАО САМ СЕ
ДА СТРЕЛА НЕ
ПОГОДИ ДЕ-
ВОЈКУ!

КО СТЕ
И ОДАКЛЕ
СТЕ?

МИ СМО
ПУТУЈУКИ ТР.
ГОВЦИ, ВЕЛИ-
КИ ВОЈВО-
ДО!

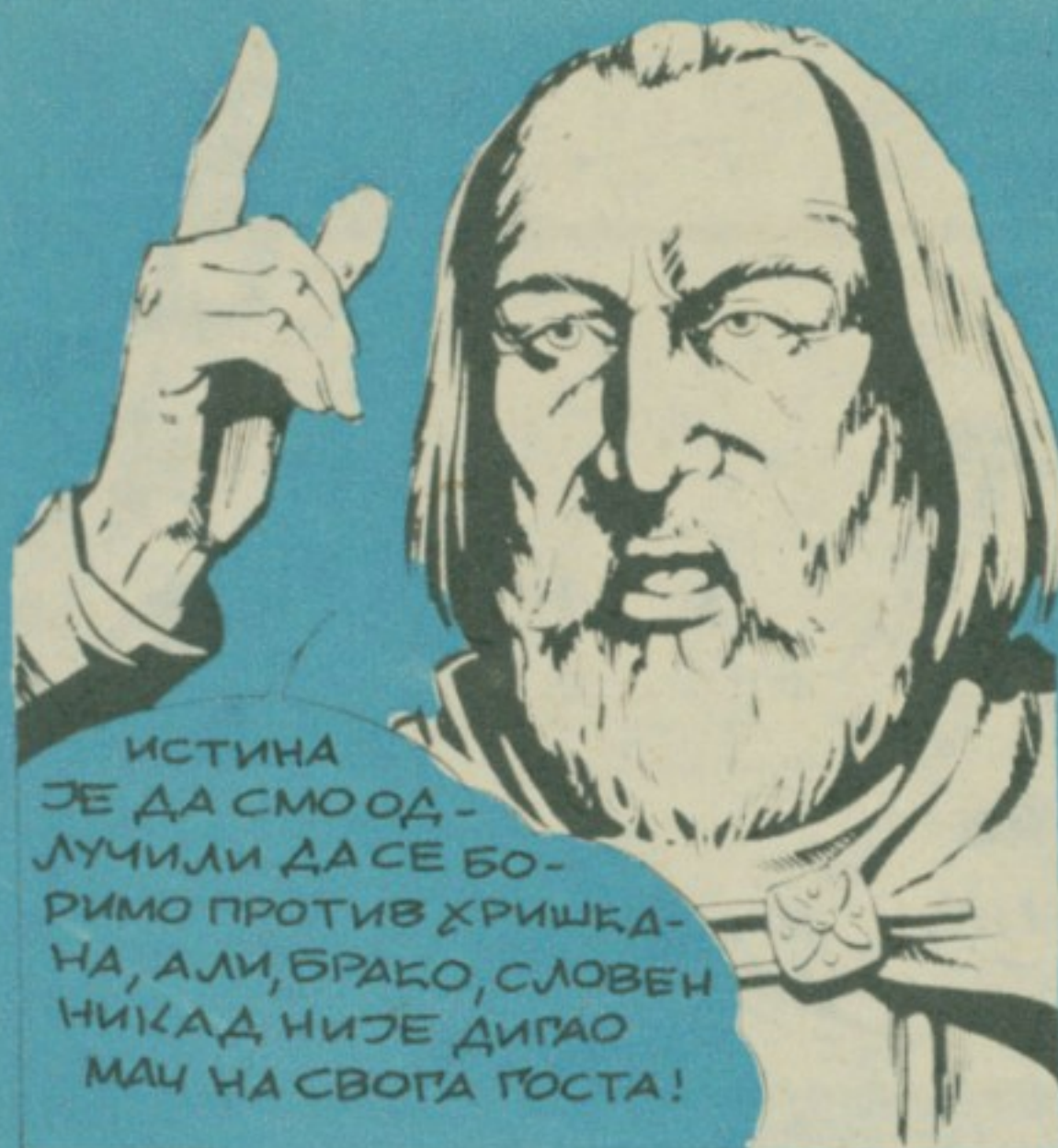

МЕЛО
ЧУЈЕШ ЛИ?
НАПОЉУ СУ
ОБУКАР И
РОДАН!

РОДАНЕ!
ЧЕЛИЈЕ!
УПОМОК!

ИСТИНА
ЈЕ ДА СМО ОД-
ЛУЧИЛИ ДА СЕ БО-
РИМО ПРОТИВ ХРИШЋА-
НА, АЛИ, БРАКО, СЛОВЕН
НИКАД НИЈЕ ДИГАО
МАЧ НА СВОГА ГОСТА!

АКО ТИ И ЗА ПОСТАНЕМО
ПРИЗАТЕЉИ, МОЖДА ЋЕ
ЈЕДНОГ ДАНА И НАШИ НА-
РОДИ ЖИВЕТИ У ПРИЗА-
ТЕЉСТВУ! ЕВО ТИ
РУКЕ!

КАСНИЈЕ...

ВЕЛИКИ ВОЈ-
ВОДО, ИМАМ ЈОШ
ЈЕДНУ ЖЕЉУ! ОСЛО-
БОДИ МОЈЕ ПРИЗАТЕ-
ЉЕ И ПУСТИ НАС
ДА ИДЕМО КУКИ!

ОНИ МОРАЈУ НА СУД ЈЕР
СУ ОСУМЉЕНИ КАО УХОДЕ!
А ПРЕНЕСИ ПОЗДРАВЕ СВО-
ЈИМА И ПОЗОВИ ИХ ДА ДОБУ
НА ТРИЗНУ* И СВЕЧАЊУ
ГОЗБУ. ДОТЛЕ
ЋЕ ЗАРОБЉЕ-
НИЦИ ОСТАТИ
ОВАДЕ!

СЛОВЕНИ
СУ СЛЕДЕЋИХ
ДАНА УЖУРБАНО
ПОДИЗАЛИ
КУКЕ И УТВР-
ЂЕЊА.
И ТАУРО И
МЕЛА МОРАЛИ
СУ ДА РАДЕ,
У ПОЧЕТКУ
ИМ ЈЕ БИЛО
ТЕШКО
АЛИ СУ СЕ
БРЗО
НАВИКЛИ.
НАСЕЉЕ ЈЕ
РАСЛО.

* ТРИЗНА - РАТНИЧКЕ ИГРЕ У ЧАСТ ПАЛИХ РАТНИКА

ОСВАНУО ЈЕ ДАН ВЕ-
ЛИКЕ ТРИЗНЕ. РОДАН ЈЕ,
ПО ДОГОВОРУ, СА СВОЈИ-
МА ДОШАО У НОВО НАСЕ-
ЉЕ СЛОВЕНА...

ДОВЕЛИ СУ МЕЛУ И
ТАУРА И СУЂЕЊЕ ЈЕ
ПОЧЕЛО...

ВАС ДВОЈЕ ТВРДИТЕ ДА СТЕ
ОНОГ ДАНА ДОШЛИ У ДОЛИНУ
ПРЕ НАС, ЈОШ У СВАКУКЕ!
ШТА СТЕ РАДИЛИ
ДО УВЕЧЕ?

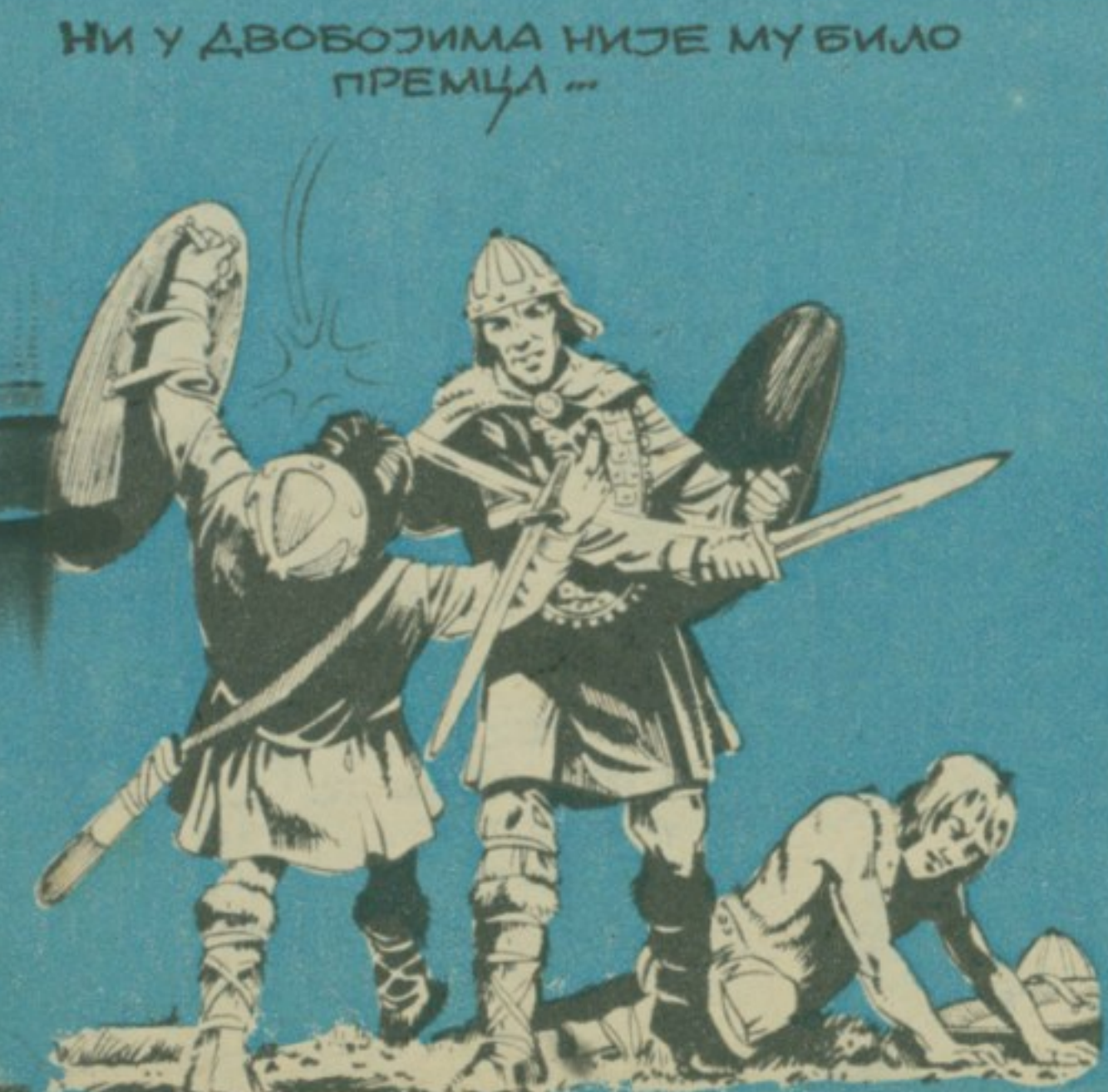
УШЕЛИ
СУ НАМ У ПИТА-
ЊУ! ЗАТО КЕМО
ПРИЗНАТИ... ТРА-
ЖИЛИ СМО БЛА-
ГО НАШИХ ДЕ-
ДОВА!

ЕВО ДО-
КАЗА ДА
СМО ГА И НАШ-
ЛИ! ОСТАТАК
СМО САКРИЛИ ИС-
ПОД СТАРЕ ЕМОН-
СКЕ ЧЕСМЕ! У
ТО СЕ МОЖЕТЕ
УВЕРИТИ...

У РЕДУ, МЛАДИКУ!
ПРОВЕРИМО ТО КАСНИ-
ЈЕ... КАКО ТИ ВЕРУЈЕМ!
НАМА ДО ЗЛАТА НИЈЕ
СТАЛО! А САДА ИЗЕЕ-
ДИТЕ ЛАНГБАР-
ДА!

СТРЕЛА ЈЕ ПОЛЕТЕЛА И... РОДАНОВ ПОГОДАК БИО ЈЕ БОЉИ ОД ВАЛУКОВОГ.

ЉУДИ СУ ПОНЕЛИ НА РУКАМА ВАЛУКА И РОДАНА ДО ВОЈВОДЕ... ПРИВИСАВА ЋЕ ИМ ПРЕДАТИ НАГРАДЕ.

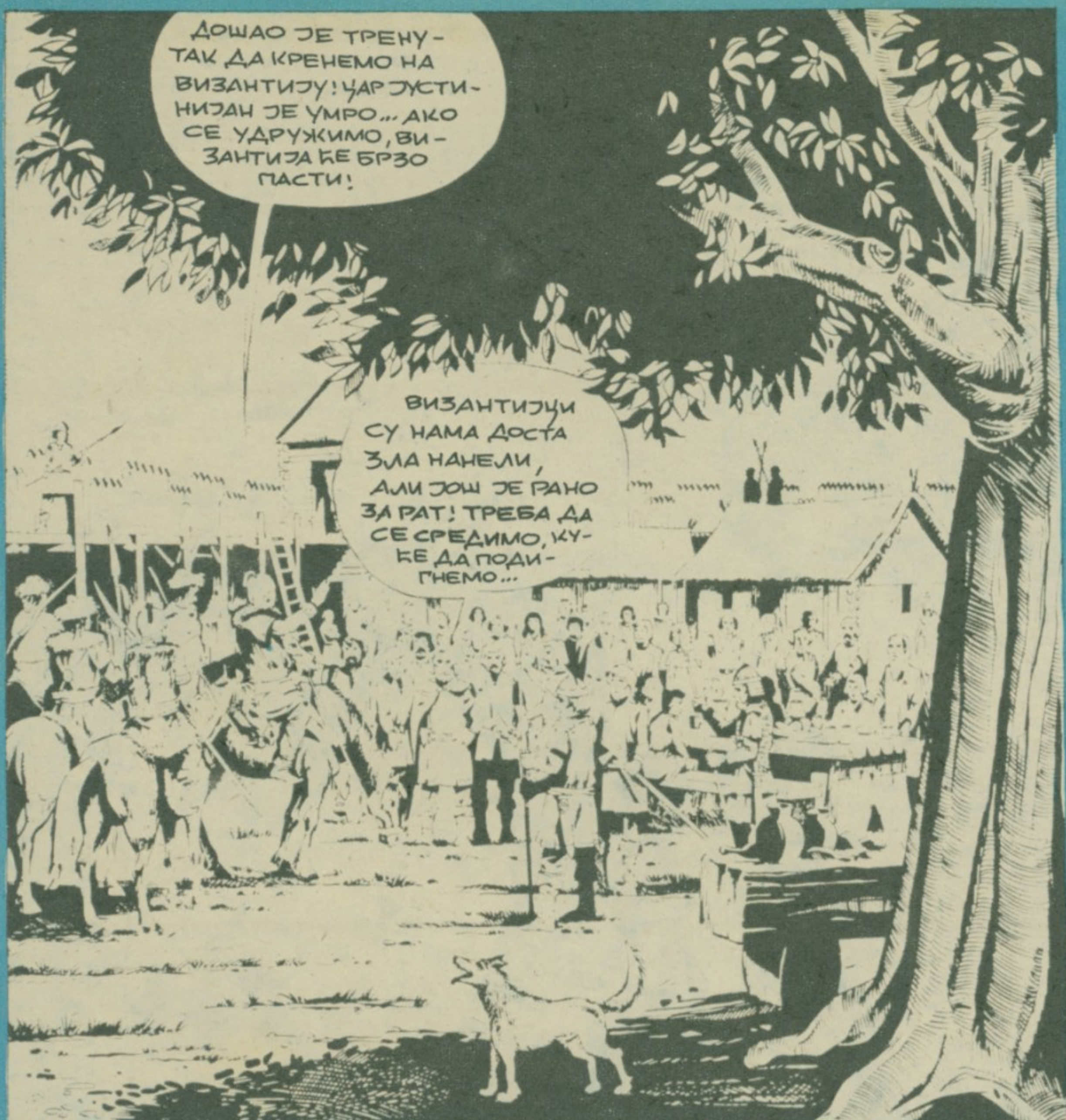

У НАСЕЉУ ЈЕ ВЕК СВЕ БИЛО СПРЕМ-НО ЗА ГОЗБУ. ДУГАЧКИ ТЕШ-КИ СТОЛОВИ ПРЕТРАНИ СУ ЈЕЛИМА И ПИКЕМ. ТАДА ЈЕ СТИГАО РАТИМИР КОГА ЈЕ ВОЈВОДА ПОСЛАО ПО СКРИВЕНО БЛАГО...

УСКОРО ЈЕ ГОЗБА ПОНОВО ПРЕКИНУТА. ЈЕДАН СТРАЖАР ЈЕ ДОТРЧАО...

ДОШАО ЈЕ ТРЕНУ-
ТАК ДА КРЕНЕМО НА
ВИЗАНТИЈУ! ЦАР ЈУСТИ-
НИЈАН ЈЕ УМРО... АКО
СЕ УДРУЖИМО, ВИ-
ЗАНТИЈА ЋЕ БРЗО
ПАСТИ!

ВИЗАНТИЈЦИ
СУ НАМА ДОСТА
ЗЛА НАНЕЛИ,
АЛИ ЈОШ ЈЕ РАНО
ЗА РАТ! ТРЕБА ДА
СЕ СРЕДИМО, КУ-
ЋЕ ДА ПОДИ-
ГНЕМО...

КАГАН БАЈАН ТИ НА-
РЕЂУЈЕ ДА ОКУПИШ
СВОЈЕ ПЛЕМЕ И
ДАОДМАХ КРЕ-
НЕШ ПРЕМА
ДУНАВУ
!

АВАРИ СУ
МОКНО ПЛЕМЕ,
АЛИ НАМА НИКО
НЕЋЕ НАРЕЂИ-
ВАТИ!

ДА ИХ
ОТЕРАМО,
ВОЈВО-
ДО?

МИ САМО ХОЋЕМО
ДА СЕ УДРУЖИ-
МО СА ВА-
МА!

ЗНАМО
МИ ШТА ВИ
ХОЋЕ-
ТЕ!

АКО САМИ
ОДЕМО У РАТ НАШЕ
КУЋЕ ОСТАЋЕ БЕЗ ЗАШ-
ТИТЕ И КО ЗНА ШТА СЕ
ТАДА МОЖЕ ДОГО-
ДИТИ!

ВАРАШ
СЕ АКО МИСЛИШ
ДА ЋЕ СЛОВЕНИ
УДАРИТИ НА ВАШЕ
ДРМОВЕ! НЕ
ВРЕЂАЈ НАС!

СМИРИ
СЕ, РАТИМИ-
РЕ! ОН ЈЕ
ИПАК НАШ
ГОСТ!

СЛОВЕНИ
НИСУ НИКАД
ИЗНЕВЕРИЛИ
СВОЈЕ САВЕЗ-
НИКЕ!

ИСТИНА ЈЕ, ПОУЗДАНИ
СТЕ САВЕЗНИЦИ! ВИЗАНТИ-
ЈА ЈЕ ДАЛЕКО И МИ СЕ
ЗА ГОДИНУ ДАНА
НЕЋЕМО ВРА-
ТИТИ! ПОРО-
ДИЦЕ ЋЕ НАМ
ОСТАТИ БЕЗ
ЗАШТИТЕ!

БИЋЕМО
МИРНИЈИ АКО
НАМ ДАШ ГАРАН-
ЦИЈУ, ВОЈВО-
ДО!

КАКВУ
ГАРАНЦИ-
ЈУ!?

БЕКЕ СТАРЕ-
ШИНА ДУГО
ЈЕ ЗАСЕДАЛО
И НАЈЗАД
ТЕШКА СРЦА
ОДЛУЧИЛО
ДА ПУСТИ
ВАЛУКА.
ТРЕБАЛО ЈЕ
ЈОШ САМО
ИЗАБРАТИ МУ
ЈЕДНОГ ХРАБ-
РОГ И ПОУЗДА-
НОГ ПРАТНОЦА...

НИСАМ ЗНАО
ДА РАТИМИР
ЖЕЛИ ДА РАТУ-
ЈЕ!

ПРЕ ГОДИНУ
ДАНА ВИЗАН-
ТИНЦИ СУ
МУ УБИЛИ
ЖЕНУ
И СИНА...

НЕКИ
ЉУДИ...

ТО СУ ПРИ-
ЈАТЕЉИ,
ПУСТИ
ИХ!

ЛАНГОВАРД!
ПРОКЛЕТО
ПСЕТО
!

ПОБЕГАО
СИ ОД КОНОП-
ЦА, АЛИ ОД МОГ
МАЧА НЕ-
КЕШ!

НЕ,
РАТИ-
МИР!

СТОЈ... ОНИ
СУ НАШИ ГОС-
ТИ!

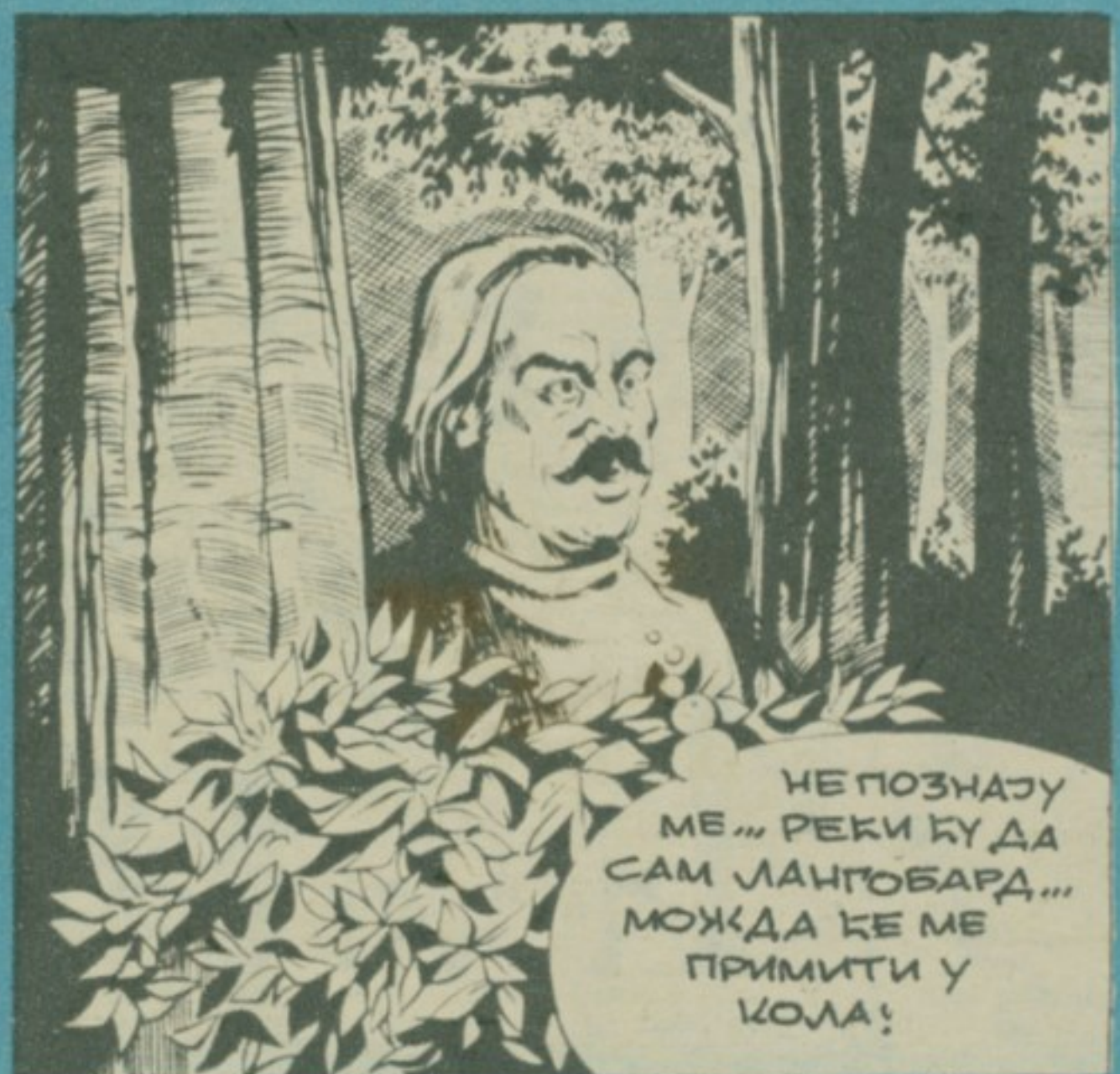

КАО ПРИЈАТЕЉИ И ГО-
СТИ ДОБИЈЕТЕ НАЗ-
БОЉА МЕСТА У
КОЛИ-
МА!

ЛЕПЕ ПРИ-
ЈАТЕЉЕ ИМАШ!
ЈЕДНОГ ОД ЊИХ
МИ СМО ОСУ-
ДИЛИ НА
СМРТ!

ЦЕО ДАН ЛУТАМ ЗА
ЊИМА, А САД ЋЕ МИ
УМАКИ! МОРАМ НЕ-
ШТО СМИС-
ЛИТИ!

НЕ ПОЗНАЈУ
МЕ... РЕКИ ЋУ ДА
САМ ЛАНГОВАРД...
МОЖДА ЋЕ МЕ
ПРИМИТИ У
КОЛА!

КАЖЕШ ДА СУ
ТЕ ПОКРАЛИ И
ПОУБИЈАЛИ
ПРАТЊУ?

ТО СУ СЛОВЕНИ
УЧИНИЛИ, ПРО-
КЛЕТИ БИЛИ!
СИГУРАН
САМ!

САД КАСНИЈЕ У
КОЛИМА...

МИ СМО У
ПРИЈАТЕЉСТВУ
СА АВДРИМА...
ПОНЕКАД ДОВЕДЕ-
МО НЕКУ ДЕВОЈКУ
ЊИХОВОМ КАРАМУ!

ТАКО... ОНАЈ ТЕ
ЈЕ ПОГОДИО
СТРЕЛОМ!

ЈЕСИ
ЛИ СИГУРАН
ДА ЈЕ ТО
ОН?

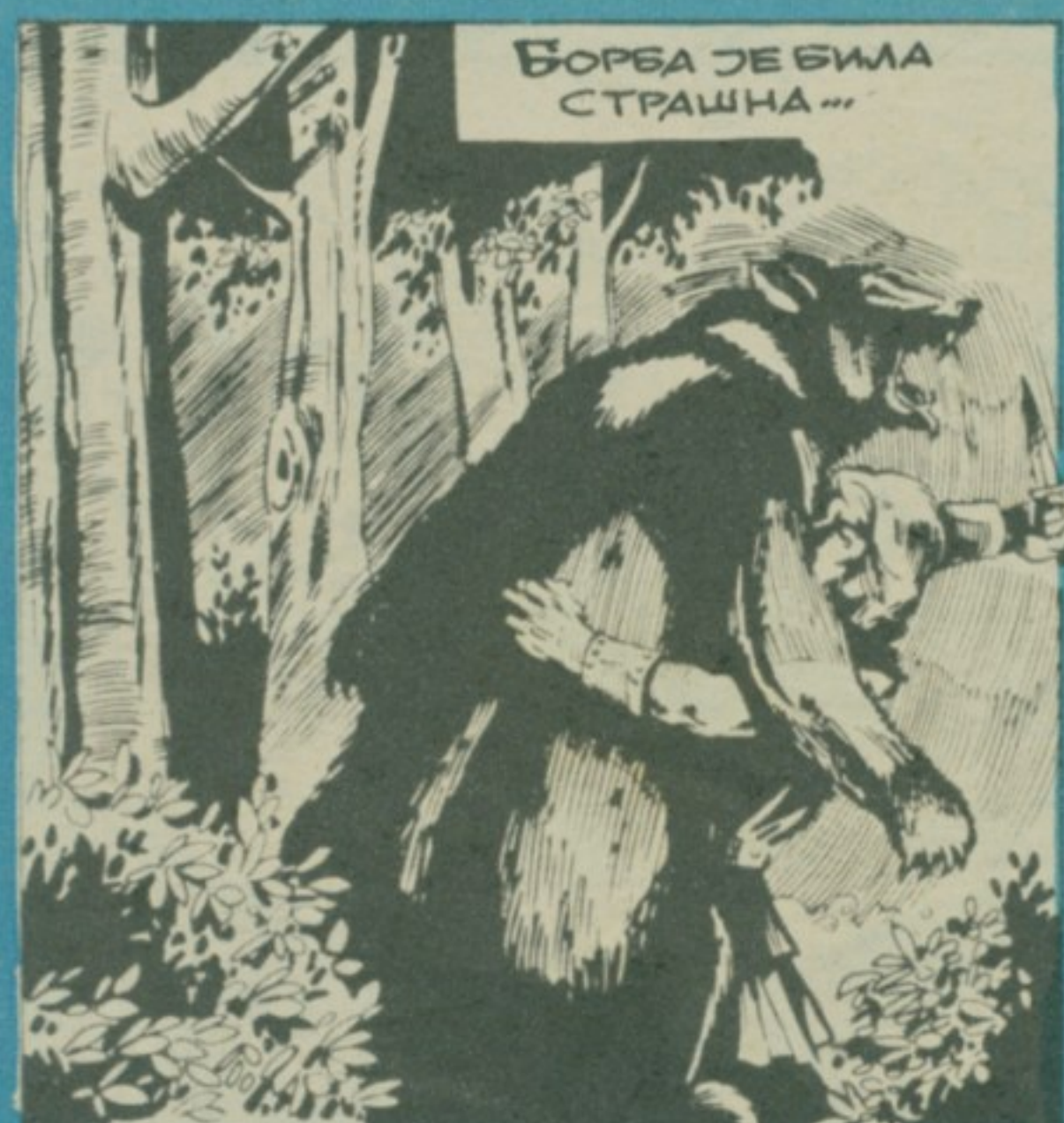
УМОРНИ ОД
ПУТОВАЊА,
СЛЕДЕКЕ
НОКИ
УЛОГОРИ-
ЛИ
СУ СЕ
НА
ОБАЛИ
ДРА-
ВЕ...

ИЗГЛАДНЕЛА ЗВЕР ЈЕ НАСРНУЛА...

РАТИМИР ЈЕ ПРВИ ЧУО КРИКЕ И ПОТРУЧАО...

ЗА ВРЕМЕ
СЛЕДЕКЕГ
ОДМОРА ДАНГО-
БАРИ СУ
ЗАШЛИ У
ШУМУ И У ШУПЉЕМ
ХРАСТОВОМ
ДЕБЛУ
САКРИЛИ
ТОРБУ
СА
ЗЛАТНИ-
ЦИМА.
ЦЕЛИЈЕ ИХ ЈЕ
НЕПРИМЕТ-
НО ПРАТИО...

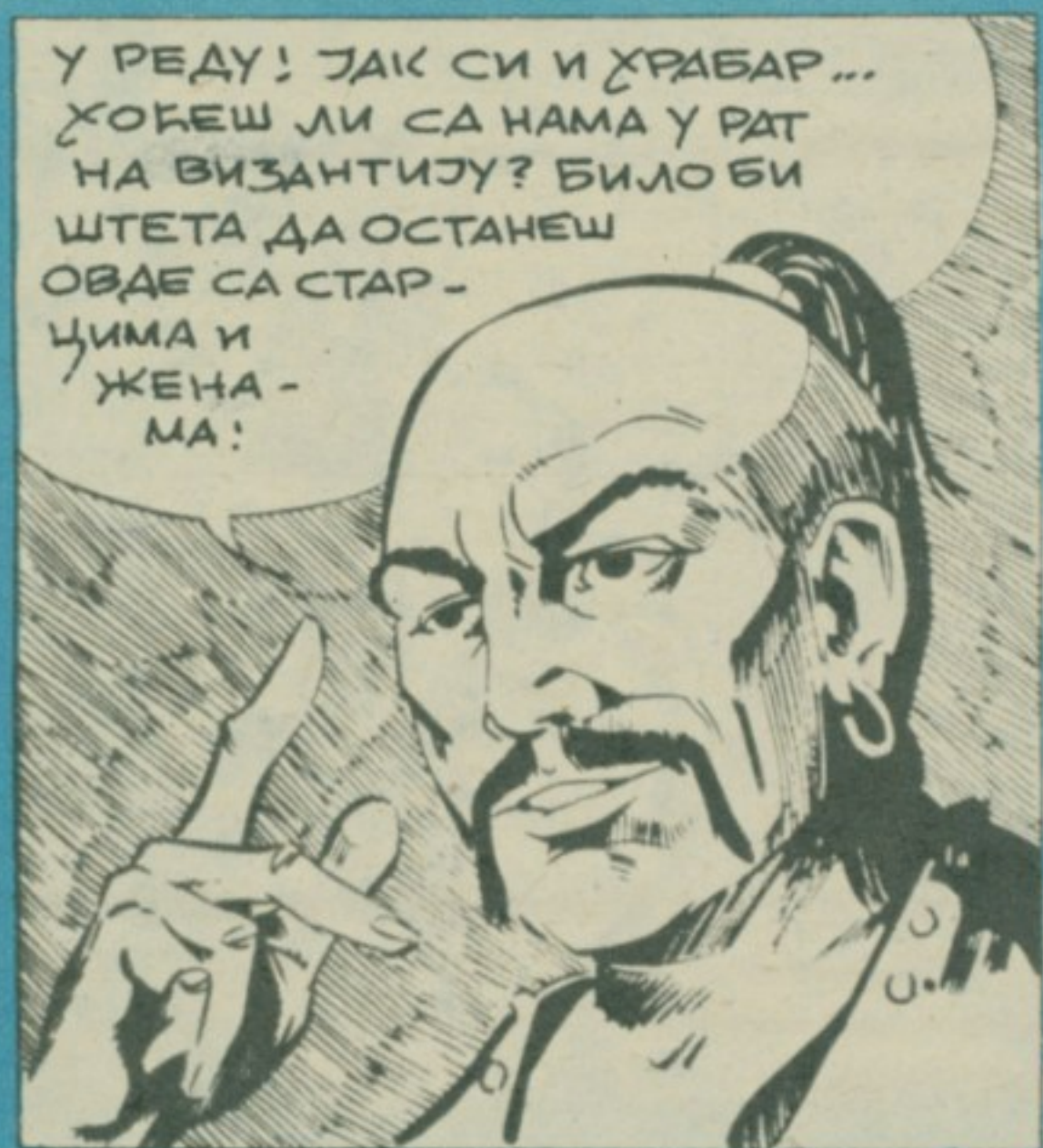

ШТА ЧЕКАТЕ?
ПОКЛОНИТЕ СЕ
ГОСПОДАРУ ЖИ -
ВОТА И СМР-
ТИ!

СЛОВЕНИ
СЕ НИКОМЕ
НЕ КЛАЊАЈУ,
КАГАНЕ!

ПО-
СЛУШАЈ
ГОСПО-
ДАРА!

ВАЛУК, РАТИМИР И РОДАН
СПАВАЛИ СУ ЦЕЛУ НОЋ...

ДОШЛА САМ ДА ВАС
ОПОМЕНЕМ! ЛАН-
ГОБАРДИ ХОЋЕ
ДА ВАС УБИ-
ЈУ!

ОТ-
КУД
ЗНАШ?

ЦЕЛИЈЕ ЈЕ ЧУО И
ОТИШАО ДА ДОВЕ-
ДЕ ПОМОК! РОДАН
НЕКА ПОПИЈЕ ОВАЈ
НАПИТАК! РАЗБО-
ЛЕКЕ СЕ И СТРА-
ЈКА НЕКЕ МОГИ
ДА ВАС ИЗВЕДЕ
ИЗ НАСЕ-
ЉА!

ЈА НЕ ЖЕ-
ЛИМ ДА СЕ
ТЕБИ НЕШТО
ДОГЋДИ!

ДРАГОМИ-
ЛА! ТИ...
ЗБОГ
МЕНЕ?

КАД
КУКЕ МЕ НИ-
СИ ПРИМЕКИ-
ВАО... А ЈА
САМ...

КАД СЕ ИЗВУ-
ЧЕМО ОДАВ-
ДЕ...

ДА
БАРТИ
ПОБЕ-
ГНЕШ!

ИДУЋЕ НОЋИ ПРЕД РОДА-
НОВОМ КОЛИБОМ...

КАД СЕ
РОДАН
„РАЗБОЛЕО“,
ПРЕМЕСТИЛИ
СУ ГА У ДРУГУ
КОЛИБУ, ДА
БОЛЕСТ НЕ
ПРЕЂЕ НА
ВАЛУКА. АЛИ
РАТИМИР ЈЕ
ПОШАО СА
ЊИМ. ПРОШЛО
ЈЕ ВЕК ПЕТ ДАНА
И ЛАНГОБАРДИ
СУ ИЗГУВИЛИ
СТРПЉЕЊЕ...

НИКО
МЕ НИЈЕ
ВИДЕО!

МОМАК
ЈЕ БОЛЕС-
ТАН! НЕКЕ
МОГИ ДА СЕ
БРАНИ...

УБИЈУ ПРВО
РАТИМИ-
РА!

НЕОЧЕКИВАНО, ПОЗАВИЛА СЕ
ДРАГОМИЛА...

РАТИМИРЕ!

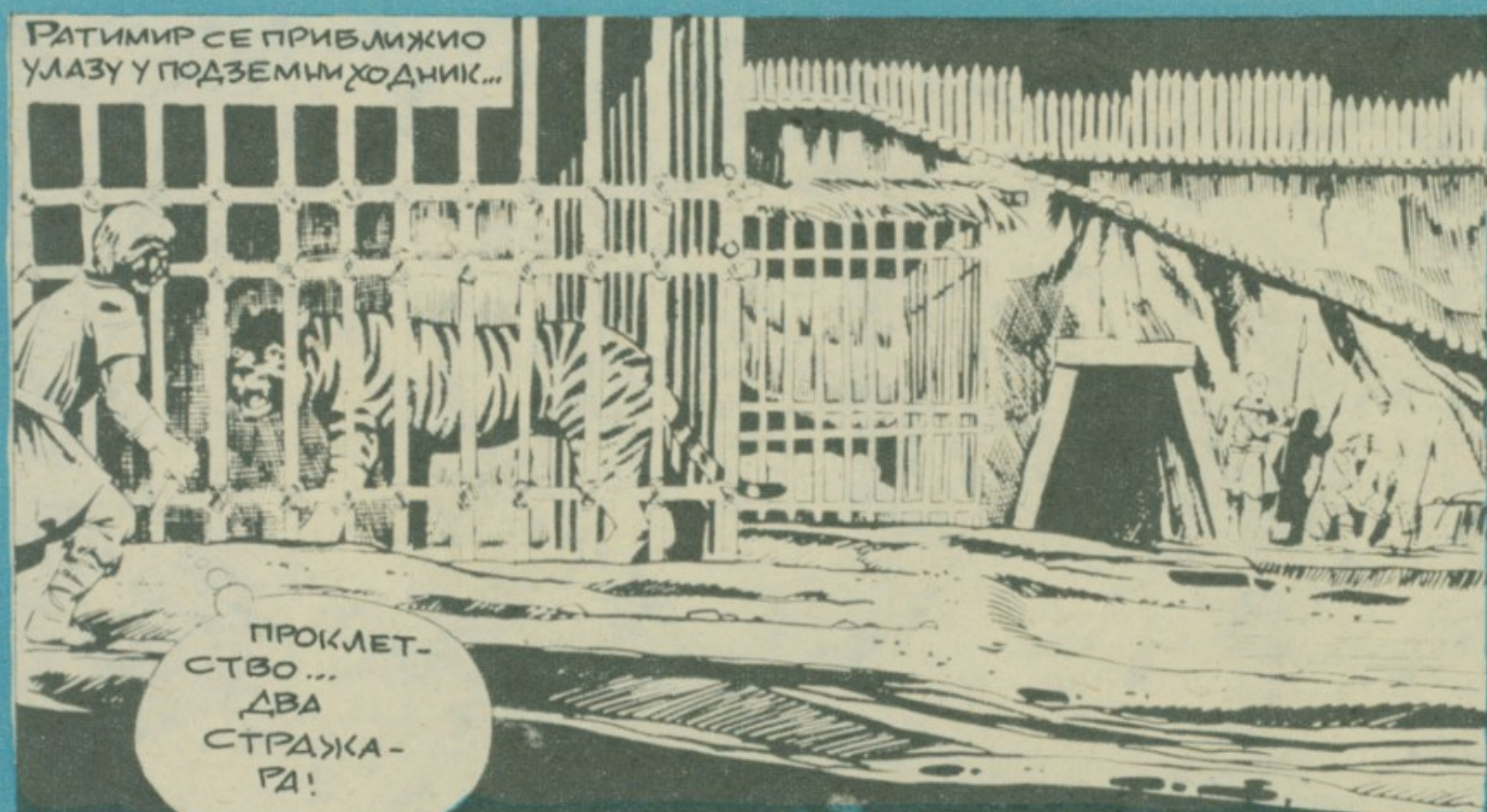
ДО
БАВОЛА!

РАТИМИР ЈЕ ОДСКОЧИО И СЕЧИВО
НОЖА ПОВРЕДИЛО МУ ЈЕ САМО РУКУ...

ШТА
СЕ ТО ДО-
ГАЂА?

ЈЕДАН ЈЕ УТЕРИО КОПЉЕ, АЛИ КАСНО...

ГАЂАЈУ НАС СА ОБА-
ЛЕ СТРЕЛА-
МА!

НЕЋЕМО
УСПЕТИ ...
АВАРИ
ЋЕ НАС
СТИЌИ!

ВЕСЛАО ЈЕ САМО ВАЛУК,
РАТИМИР И РОДАН БИЛИ СУ
ИСУВИШЕ ИЗНЕМОГЛИ.
ИЗГЛЕДАЛО ЈЕ ДА ИМ
НЕМА СПАСА ...

АЛИ, НЕОЧЕКИВАНО
ЈЕ СТИГЛА ПО-
МОК ...

ЈУРИИИШ!

ЦЕЛИЈЕ ЈЕ НА ВРЕМЕ СТИГАО СА ГРУПОМ
СЛОВЕНА КОЈИ СУ УДАРИЛИ НА АВАРЕ ...

АВАРИ СУ БИЛИ
ИЗНЕНАЂЕНИ ...

КАД СУ БЕГУИЦИ НАЗАД ИЗИШЛИ
НА ОБАЛУ, ВАЛУК ЈЕ ДОГРАБИО МЛЧ ...

... И ПОХИТАО У ПОМОК СВОЈИМА.

ААХ!

АВАРИ, ОДЛИЧНИ КОЊАНИЦИ, БИЛИ СУ
КАО ПЕШАЦИ СЛАБИ БОРЦИ И ...

... УБРЗО СУ ПОЧЕЛИ
ДА БЕЖЕ.

ДОК СУ СЛОВЕНИ
С ГРАЊЕНИМ
РАТИМИРОМ
ЖУРИЛИ
КУКИ,
ВАЛУК ЈЕ
С РОДАНОМ,
ЦЕЛИЈЕМ
И МАЊОМ
ГРУПОМ
ВОЗНИКА
ПРАТИО
ДРАГОМИЛУ
У ЊЕНУ
ЖУПУ.
ЦЕЛИЈЕ НИЈЕ
ПРЕСТАО ДА
МИСЛИ НА
БЛАГО...

ДОБРО ЈЕ ЗАПАМТИО МЕСТО ГДЕ СУ ГА
ЛАНГОВАРДИ
САКРИЛИ...

НАКИ КУ
ГА! БИЛО БИ
ШТЕТА ДА ПРО-
ПАДНЕ
!

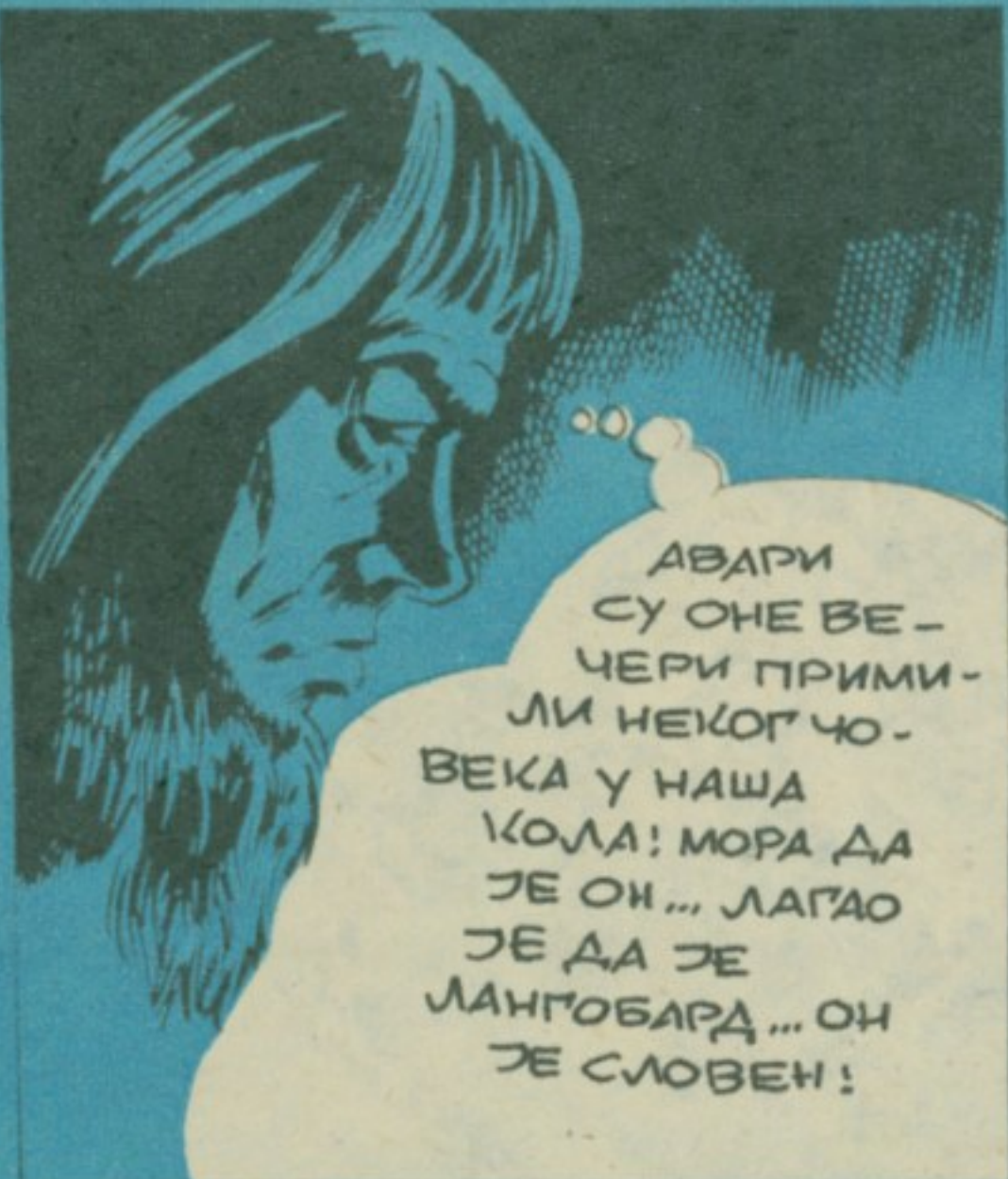

ТУ НЕГДЕ
МОРА ДА БУДЕ
ОНО ШУПЉЕ
СТАБЛО
!

КАСНИЈЕ...

НЕКО МЕ
ЈЕ ПРЕТЕКАО
И ОДНЕО ГА!

ДВАРИ
СУ ОНЕ ВЕ-
ЧЕРИ ПРИМИ-
ЛИ НЕКОГ ЧО-
ВЕКА У НАША
КОЛА! МОРА ДА
ЈЕ ОН... ЛАГАО
ЈЕ ДА ЈЕ
ЛАНГОВАРД... ОН
ЈЕ СЛОВЕН!

ТАКО ЈЕ ПРЕЧИЦОМ СТИГАО ДО ДРАВЕ И...

СЛОВЕНИ
ЈОШ НИСУ
СТИГЛИ! НА-
КИ КУ ЈА ОНОГ
ЛУПЕЖА!

...НАШАО СПЛВАРА.

ДОБРИ ЧОВЕЧЕ,
ПОЗДРИ МИ
СПЛАВ И ОДЕЛО...
ВРАТИКУ
ТИ!

ТИ МОРА
ДА СИ ЛУД,
ЧОВЕ-
ЧЕ!

ДА ТИ ПОЗДРИМ
СПЛАВ И ОДЕЛО?!
КО ЈЕ ТО ЈОШ
ЧУО...?

ОНДА
КЕШ УМ-
РЕТИ...

...А ЗА КУ УЗЕТИ
ОНОШТО МИ ЈЕ
ПОТРЕБНО!

НЕЕЕ!
ААХ!

УСКОРО СУ СТИГЛИ СЛОВЕНИ
НИШТА НЕ СЛУТЕКИ...

ЦЕЛИЈЕ
И ДРАГОМИЛА
КЕ КОЛИМА НА
СПЛАВ, А ОСТА-
ЛИ КЕ ПРЕПЛИ-
ВАТИ РЕКУ!

ОВО ЛИЦЕ
МИ ЈЕ ПОЗ-
НАТО!

ОСИМ ЦЕЛИЈА И ДРАГОМИЛЕ
СПЛАВОМ КЕ КРЕНУТИ И
ЈЕДАН ВОЗНИК...

ОБРИЗАО САМ БРАДУ
И ОНИ МЕ НЕКЕ
ПРЕПОЗНА-
ТИ!

САДА
ЈЕ МОЖ ТРЕНУ-
ТАК! СПУСТИ-
КУ КОРМИ-
ЛО...

ПУТОВАЊЕ
СЕ НАСТАВИЛО И
ВЕК СЛЕДЕЋЕГ
ДАНА ДРА-
ГОМИЛА ЈЕ
БИЛА
КОД
КУКЕ.
АВА
ДАНА
КАС-
НИЈЕ...

ПОД БРИЖЉИВОМ ПРИБИСАВИНОМ НЕГОМ РАТИМИР ЈЕ УБРЗО ОЗДРАВИО...

КРАЈ

Вандалија Вест

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП:

ШТА ЈЕ УКУЛЕЛЕ?

ЗАБАВНИКОВ КВИЗ

Ако желите да проверите своје опште знање, овај квиз ће вам у томе помоћи. На свако од ових петнаест питања дата су по три одговора од којих је само један тачан. Ако их знате, честитамо! А ако пак нисте свезналица, одговори су ту, у дну стране.

Како се звао фригијски краљ који је по митологији претварао у злато све чега би се год дотакао?

- а) Крез
- б) Мида
- в) Кир

4

У Вимблдону, граду на југу Енглеске од 1877. године одржавају се утакмице у:

- а) тенису
- б) безболу
- в) голфу

Магна карту либертатум (Велика повеља о слободи) дао је енглеском племству и свештенству 1215. године:

- а) Ричард Лавово Срце
- б) Краљ Јован Без Земље
- в) Кромвел

10

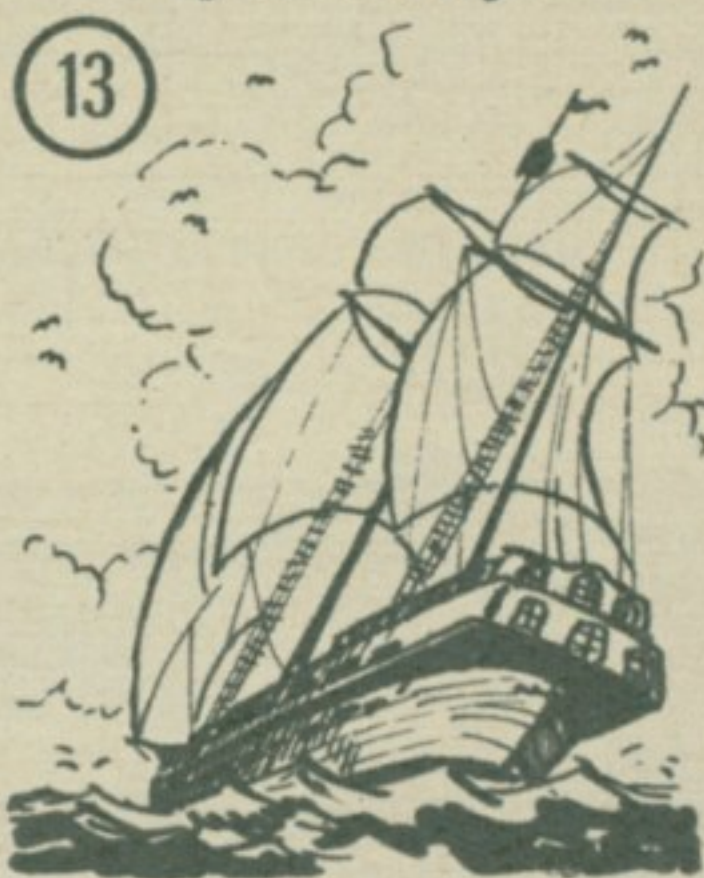

Роман Оливер Твист написао је:

- а) Марк Твен
- б) Чарлс Дикенс
- в) Хектор Мало

Како се звао брод који је 1620. године превезао у Америку прве исељенике из Европе:

- а) Марија Целеста
- б) Мејфлауер
- в) Квин Мери

Укулеле је:

- а) предграђе Хонг-конга
- б) оријентално јело
- в) хавајска гитара

Ла Паз је главни град:

- а) Чилеа
- б) Аргентине
- в) Боливије

5

Шерлок Холмс је познати јунак детективских романа које је писао:

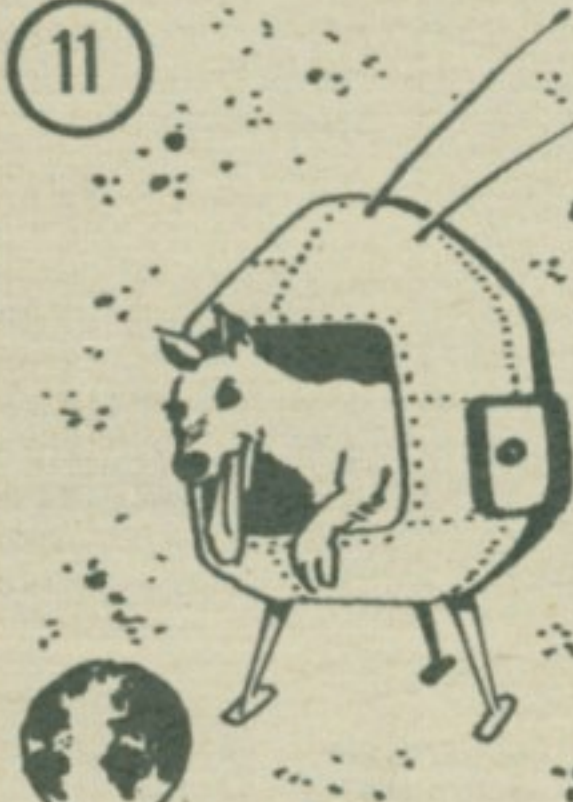
- а) Конан Дојл
- б) Агата Кристи
- в) Питер Чини

Канал Ламанш (од Калеа до Довера) први је 1909. године, прелетео авионом:

- а) Луј Блерио
- б) браћа Вилбур и Орвил Рајт
- в) Цепелин

11

Која је земља послала пса у васиону као део свог програма за истраживање у космосу:

- а) Америка
- б) Кина
- в) СССР

14

Коју су богињу Римљани поистовећивали са грчком богињом мудрости Атеном:

- а) Минерву
- б) Дијану
- в) Херу.

Ханс Кристијан Андерсен је познати писац:

- а) норвешки
- б) дански
- в) шведски

6

Макс Сенет, један од твораца немог филма, био је по народности:

- а) Француз
- б) Италијан
- в) Американац

Домороци Новог Зеланда су:

- а) Маори
- б) Астеци
- в) Хуни

12

Јамајка, независна острвска држава, налази се у:

- а) групи Великих Антила
- б) групи Малих Антила
- в) Вермудских острва

15

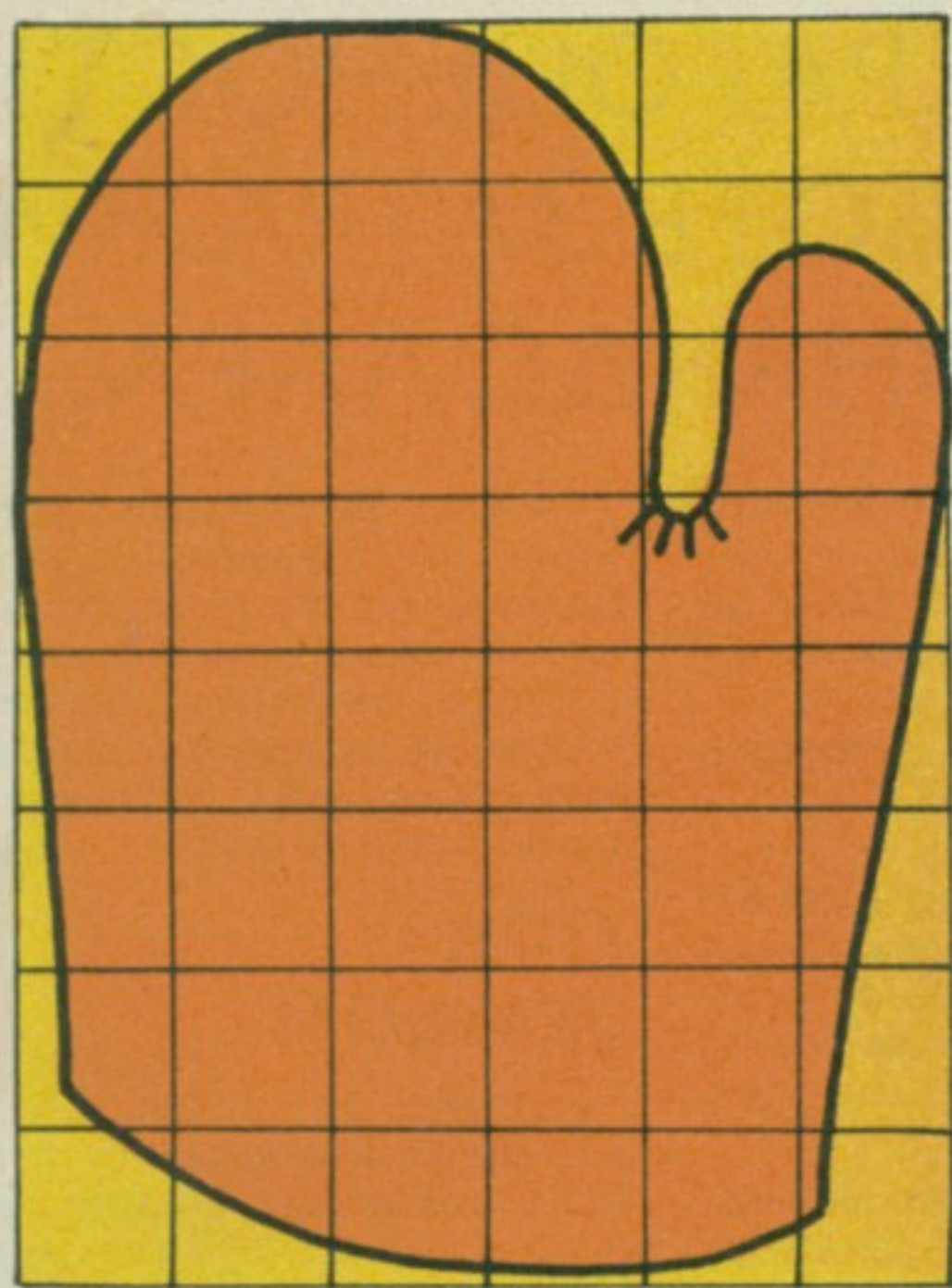

ОДГОВОРИ:

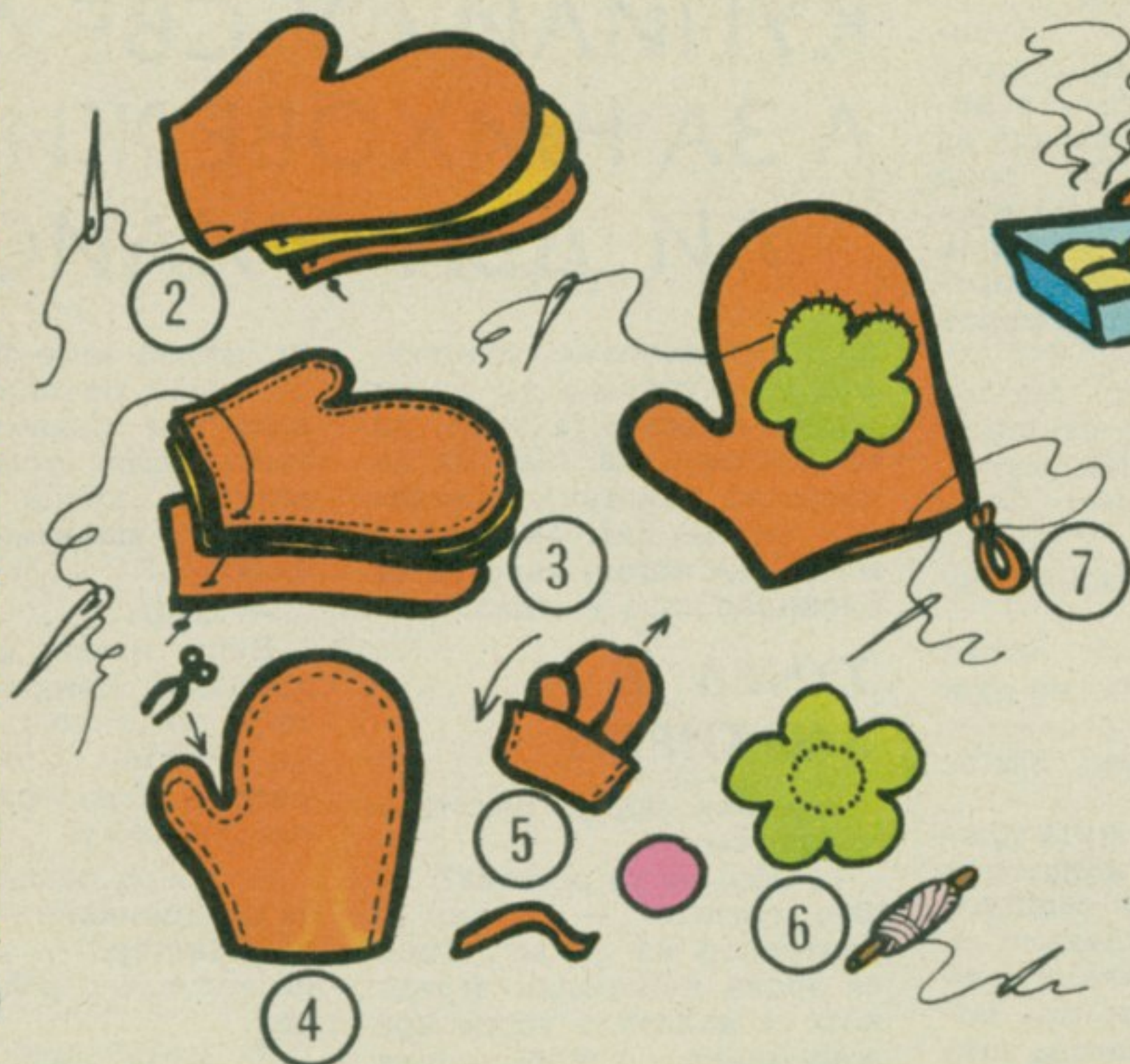
1. Мида; 2. Боливије; 3. дански; 4. тенис; 5. Конан Дојл; 6. Американац; 7. краљ Јован Без Земље; 8. Луј Блерио; 9. Маори; 10. Чарлс Дикенс; 11. СССР — кершут Лајт; 12. група Великих Антила; 13. Мејфлауер; 14. хавајска гитара; 15. Минерва.

НАПРАВИТЕ САМИ

1

КУТАК ЗА ДЕВОЈЧИЦЕ

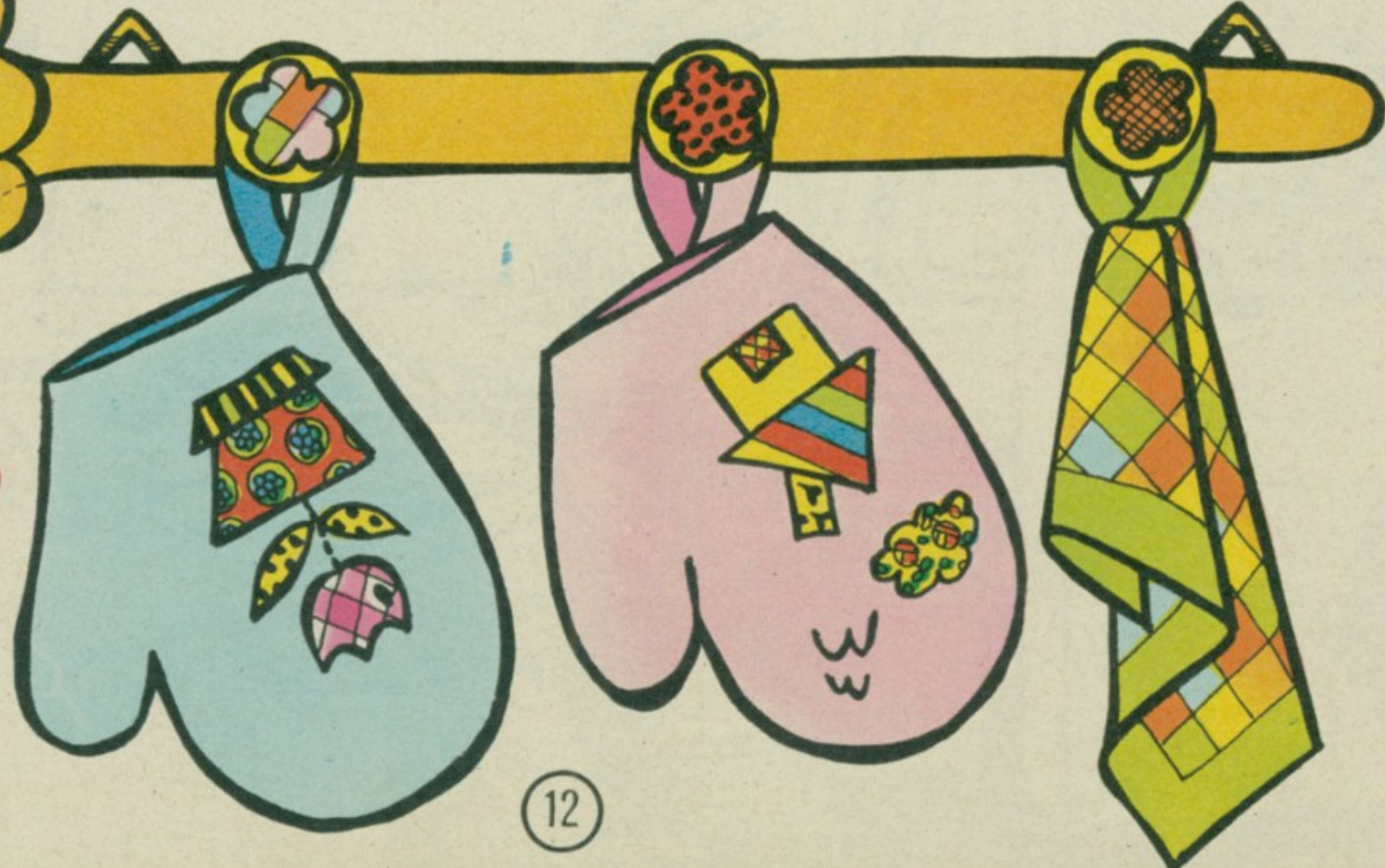
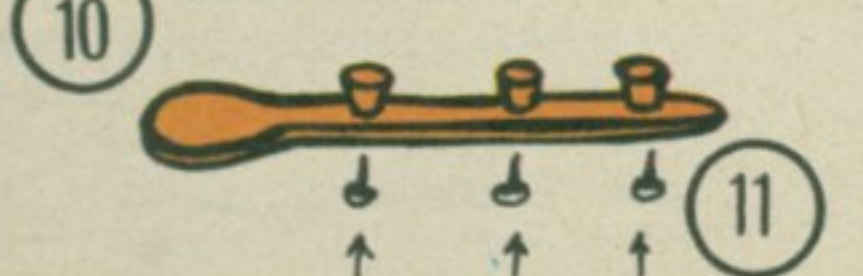
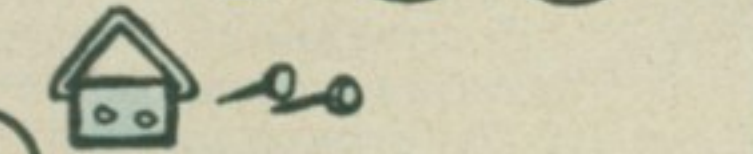
за ЛЕПШУ КУХИЊУ

Кухињски чивилук и рукавице за хватање шерпи допринеће да вам кухиња лепше изгледа. Можете их сами направити.

Рукавицу за хватање врелих шерпи можете направити од платна, тањег фротира или сунђера. Према шеми 1 искројте рукавицу (свака коцкица на шеми износи 3 цм). Ако кројите од тањег платна искорајте 4 пута облик рукавице (ако су од сунђера или фротира довољно је и два пута), а за обе рукавице 8 односно 4 пута. Пазите! Лице рукавице треба да одговара левој и десној руци. Прво прошијте 3 дела рукавице заједно (ако је од тањег материјала) дуж целе ивице (црт. 2), затим овај део спојте са четвртим (односно другим) тако што ћете оставити отвор за руку (цртежи 3 и 4). Маказама засеците по цртицама између палца и прстију (црт. 4). Рукавицу преврните (црт. 5). Уколико сте рукавицу направили

од једнобојног материјала, онда од шареног направите украс у облику цвета (црт. 6) и нашијте га на рукавицу. На крају пришијте петљу и рукавицу (или обе рукавице, већ како желите) спремна је за употребу.

Кухињски чивилук: обична дрвена варјача лако може да послужи као чивилук о који ћете окачити рукавице и кухињске крпе. Поред варјаче (црт. 8) набавите још 3 запушача (црт. 9), по могућству од флаше за неко пенушаво вино и две алкице које се укуцавају на рамове за слике (црт. 10). Запушаче закуцајте на варјачу као што видите на цртежу 11. Варјачу-чивилук обојте неком јарком бојом или је облепите самолепљивим тапетом или украсите сличицом, већ по жељи. Остаје вам само да чивилук укуцате у зид изнад штедњака и о њега окачите рукавице и крпу (црт. 12).

12

ДЕСЕТ МИНУТ

ОД ПРЕСТРАШЕНИХ ПУТНИКА ПОКУПИЛИ СУ СВЕ ДРАГОЦЕНОСТИ А ЗА ЊИХОВЕ ЖИВОТЕ ЗАТРАЖИЛИ ДВА МИЛИОНА ДОЛАРА.

Воз који се састојао од три вагона стао је уз шкрипу точкова. Чуо се кондуктеров глас:

— Ботаничка башта Бронкс!

Ушла су само три путника, сва тројица у радничким комбинезонима, но сећи торбе за алат. Показали су карте и заузели места у предњем делу првог вагона, уз саму машиновођину кабину.

На следећој станици ушао је само један путник. Воз је наставио да јури по раном јутарњем сунцу, носећи четири криминалца. Џони Силк, Хари Колтер, Том Бакстер и Џош Џенкинс већ су имали разрађен план. Намеравали су да киднапују воз, познат под називом „милионерски“ јер су њиме углавном путовали имућнији људи, и да путнике држе као таоце док им њихове компаније не плате откуп.

НЕ МИЧИТЕ СЕ!

Кад су били сигурни да је и четврти члан банде заузео место, она тројица су из торби извадили машинке и растрчали се по вагону: двојица су стала иза леђа путника, а један код предњих врата. Онда је Џони Силк, вођа банде, повикао:

— Не мичите се или ћете добити метак у чело!

Људи су се следили. Кад је Том Бакстер метком разнео браву на вратима иза којих је седео машиновођа,

било је свима јасно да се од тих људи може свашта очекивати.

Бакстер је ногом гурнуо врата и повикао: „Напоље!“ Збуњени машиновођа је једно време буљио у наоружаног човека, а онда одмахнуо главом. Он није смео да напусти своје место, и то је платио животом. Убица је затим сео на његово место и преузео управљање возом.

У последњем вагону, Џош Џенкинс је стезао у руци „маузер“ док му је кондуктер прилазио. Онда је повикао:

— Стој! Сви нека пређу у други вагон!

Кондуктер, млад човек који је одскора био на дужности, одлучно је рекао:

— Бацаи пиштољ! Какве су то шале!

Џенкинс је три пута притиснуо обарач и кондуктер се сручио између седишта.

У вагону је завладала паника. Људи су викали и гурали се, да би што пре побегли у други вагон, што даље од Џенкинсовог револвера.

Тамо их је чекао Џон Силк са упереном машином. Ипак, није успео да ућутка преплашене путнике. Све их је натерао да седну, али су се плач и врисак и даље чули.

За то време Том Бакстер, који је управљао возом, гледао је пажљиво напред. Још неколико блокова, и полако је стао да притиску је ваздушну кочницу. Већ се видео улаз у тунел којим возови одлазе под зем-

љу, до последње станице. Воз се зауставио на самом улазу. Бакстер је чекао да му Џенкинс да знак да је извршио задатак, а задатак му је био да откачи последњи вагон, како би се блокирао улаз у тунел.

ТУНЕЛ ЈЕ БЛОКИРАН

Звучник поред Бакстера је закрчао.

— Шта се то дешава? За што стојите? — питао је контролор из „куле“. Тако се звала контролна зграда која се налазила усред мреже шина, тачно испод Парк-авеније, тако да је имала преглед свих линија.

Том Бакстер је зауставио воз што је могао ближе „куле“. Кад је Џенкинс искочио из свог вагона и кренуо тамо, Бакстер је пошао за њим.

— Најзад ћемо сазнати у чему је ствар — рекао је контролор свом помоћнику. — Али, зашто је и машиновођа напустио воз?

— Без панике или ћу пуцати! — и цев „маузера“ му се забила у стомак. Контролору је било јасно

да нешто није у реду чим је видео помоћника с подигнутим рукама. Што је брже могао, успоставио је везу са „кулом“ испод 49. улице и повикао у микрофон:

— Џеф...

Више ништа није стигао да каже. Џенкинсов метак га је пресекао у по реченице. Џенкинс је затим сео на место контролора и преузео његову улогу.

— Добро пази да ти ништа не промакне — рекао му је Бакстер. — Полицајци ће вероватно доћи кроз тунел.

У „кули“ испод 49. улице сви су били забринути.

— Нешто се озбиљно дешава — говорио је главни контролор Џеф Холингер. — Један вагон је закрчио улаз у тунел, контролор из 72. „куле“ ме је позвао, а онда је одједном ућутао. Изгледа да су дугмад на контролној табли ишчупана, а то би значило катастрофу. Нема никог да јавља машиновођама која пруга је слободна, а ускоро треба да стигну три воза. Имамо још само десет минута да спречимо несрећу.

— Ово је последња станица! — повикао је Том Бакстер пошто је зауставио воз. — Сви напоље!

Други разбојник је већ стајао на вратима и машинком показивао путницима куда треба да пођу.

ПОД ЗЕМЉОМ

Путнике су одвели до уза них врата иза којих су гвоздене степенице водиле дубоко под земљу. Била је то недовршена станица подземне железнице у коју одавно нико није улазио. За њу је знао Џош Џенкинс, који је радио на железници. Предложио је да се путници сакрију ту, претпостављајући да се нико неће сетити тог места.

Тамо је владао полумрак; само су две мале прањаве сијалице жмиркале са таванице. Џош Силк је ставио на под празну лимену канту и наредио путницима да у њу побацају све од вредности што имају. Они су послушно стали у ред и бацали новчанике, сатове, прстење...

Силк је затим телефоном позвао 49. „кулу“. Јавио се Џеф Холингер и одмах повикао:

— Шта се, до ђавола, дешава с тим возом? Ко сте ви?

— Воз је киднапован — мирно му је одговорио разбојник. — Тражимо од општине и од железнице по милион долара. Доказ да се не шалимо наћи ћете у вагону на улазу у тунел. Ако за пет часова не добијемо новац, испоручићемо вам још један вагон пун мртвих путника.

Кад је Холингер јавио ово капетану Еду Верку из железничке полиције, овај је саветовао да се не предузме ниједан погрешан корак, како путници не би страдали. Наредницима Шерману и Вилсону дао је по десет људи са задатком да се приближе вагону на улазу у тунел, а затим да се неопажено привуку до 72. „куле“.

Полицајци су кренули, са оружјем у рукама, пузећи са обе стране шина.

Међутим, испод 55. улице, заклоњен иза једног стуба, лежао је Том Бакстер и чекао. Требало је да онемогући полицајцима даље напредовање. Видео их је ка-

Збуњени машиновођа је буљио у наоружаног човека

А ДО НЕСРЕЋЕ

ко се привлаче и испалио по три метка у правцу сваке групе. Пуцао им је изнад главе, да их заплаши. Шерман и Вилсон су се одмах повукли.

У МРАКУ

Пошто нико није одговорио на његове пуцње, Бакстер се задовољно осмехнуо и окренуо према „кули“ испод 49. улице. Тамо је ка-

вао је да ће компаније послушати наређење, јер су се у возу налазиле заиста важне личности: директори, председници управних одбора, инжењери итд.

Био је у праву. Само две компаније су одбиле да плате. Џони Силк је одмах убио ту двојицу „неважних“ путника.

У 11.55 капетан Берк је давао последња упутства

дурбин своје пушке већ је могао да види „кулу“. Чак му се чинило да види нечију главу. Није знао да ли вреди пуцати са толике даљине. Ако не погоди, само ће открити свој положај.

Ипак се одлучио. Нанишанио је и притиснуо обарај. Метак је пролетео кроз стакло и готово окрзнуо Џенкинсову главу. Овај је био толико присе-

ка, где се пруга и друм укрштају, неће им бити тешко да на договореном месту искоче из воза и уђу у аутомобил који их тамо већ чека.

ГДЕ ЈЕ СИЛК?

За то време, капетан Берк је посматрао план ту нела заједно са контроло-

препастио се. Џони Силк је малтретирао једну путницу. Луд од беса, Бакстер га је зграбио и треснуо с зид.

— Ниткове, још пре пола сата требало је да будеш у тунелу и да штитиш Џенкинса!

Силк га је само мрко гледао. Иако је био вођа, није се усудио ни реч да каже.

— Не дај му да мрдне док се ја не вратим — рекао је Бакстер Колтеру. — Ускоро ћемо добити новац, али он неће учествовати у подели.

Одједном, у контролној згради је зазвонио телефон. Јављао се Боб Шорт:

— Убио сам разбојника у 72. „кули“. Чекам наређења.

— Остани ту — рекао му је капетан Берк. Био је задовољан. Сад је могао да пође да потражи путнике.

ОБРАЧУН

Кренуо је одмах. Пажљиво се спустио низ једне стрме степенице и нашао се пред вратима означеним као 14А.

За то време, путници су присуствовали крвавом обрачуну међу разбојницима. Џони Силк, и даље самоуверен, тражио је да му Колтер врати оружје које му је Бакстер одузео. Колтер није хтео ни да чује.

— Дај револвер, Хари! — викнуо је Силк и пошао према њему.

— Ево ти! — казао је мирно Колтер и опалио у Силка.

Капетан Берк је чуо пуцањ. Био је сигуран да су разбојници убили још неког од путника. Нагло је отворио врата. Колтер је покушао да се окрене и пуца, али Берк је био бржи. Колтер је пао поред Силка.

— Не плашите се више — рекао је Берк путницима. — Сад сте сигурни. Сачекајте овде, доћи ћемо по вас.

Попео се уза степенице и нашао се поново на шинама. У мраку испред себе разазнао је фигуру човека који је чукао, окренут леђима. Тихо му је пришао и прислонио цев револвера на потиљак.

— Не мрдај! — упозорио га је.

Том Бакстер је полако подигао руке.

— Знао сам да нећемо успети — промрмљао је. — Све је било савршено... сем нас четворице.

петан Берк разговарао телефоном са инспектором Робертом Снајдером из Централне полиције. Кад је одјекнуо пуцањ и стакло на прозору се распршало у комадиће, капетан се бацрио на под и повикао контролору Холингеру да искључи струју. Цео тунел је утонуо у мрак.

У том тренутку, у „кулу“ је ушао задихан наредник Вилсон.

— Капетане, у вагону не ма путника — рекао је. — Могао сам то јасно да видим док је још било светлости.

Капетан Берк није знао шта да ради. Где су путници? Чуо би да су их убили у тунелу. Лежећи и даље на поду, предложио је инспектору Снајдеру да полицајци поново покушају да се пробију кроз тунел и, ако је могуће, нађу путнике.

За то време Џони Силк је окретао бројеве компанија и тражио откуп за њихове људе. Наглашавао је да ће убити сваког оног за кога не буде плаћено најдаље до три часа после подне. Надао се да ће Бакстер успети да до тада задржи полицајце ван тунела. Очеки-

својим људима. Распоредио их је у три колоне које ће кренути од улаза у тунел. Истовремено инспектор Снајдер је послао своје из супротнотг смера. Сваки полицајца је имао револвер и сијалицу са црвеном светлошћу која је требало да му осветљава пут, али да не ода његов положај. Обе групе, с једне и друге стране тунела, чекале су да откуца 12 часова па да крену.

ОТКУП СТИЖЕ

Џош Џенкинс је седео у 72. „кули“ и пажљиво гледао око себе. Био је сигуран да је видео неке силуете на улазу у тунел. Знао је да ће полицајци покушати да уђу и зарекао се да их не пусти. Он је био колико-толико заштићен, а полицајци ће бити целим путем откривени. Напунио је свој „маузер“, да буде спреман.

Полицајац Боб Шорт предводио је групу која се пробијала према 72. „кули“. До циља је требало да пређе више од километра, и то пузећи. На сваких 15 метара иза њега налазио се по један полицајац. Кроз

бан да окрене прекидач и одједном је цео тунел био обасјан светлошћу. Био је запрепашћен: није очекивао да ће видети толико полицајаца.

Заслепљени светлошћу, полицајци су почели да пуцају насумце у контролну кућу. Џенкинс је тада искључио светлост и отворио ватру на она места где је видео највише полицајаца.

На другом крају тунела, Бакстер је имао одличан преглед. Видео је како два полицајца износе из тунела лешеве путника чије компаније нису хтеле да дају новац. Џони Силк их је био бацрио на шине док је владао мрак. Знао је да се полицајци питају како нису чули пуцње ако су путници ту убијени.

Испред тунела су се зауставила кола са новцем за откуп путника. Следећи корак је требало да буде враћање путника у вагоне. Натераће их да седе тик уз прозоре, јавиће полицајци ма да крећу из тунела и да ће убити све путнике ако им се то онемогући. Пошто пруга и друм иду упоредо, полицајци ће их сигурно пратити колима. Али, у северним пределима Њујор-

ром Холингером. Покушавали су да пронађу место где су путници могли да буду сакривени. Испитали су куда води сваки пролаз и свака врата и ништа нису пронашли. Тек кад му је поглед пао на врата која су водила до неизграђене станице метроа, Холингер се замислио. Путници су вероватно били тамо.

Том Бакстер се питао где је Силк. Он и Џенкинс били су сами у тунелу против полицајца који су долазили са обе стране. Договор је био да им се Џони Силк придружи. Бакстер је био нервозан. Волео је тачност и нервирало га је кад нешто не иде по плану.

Међутим, полицајци су већ напуштали тунел, инспектор Снајдер их је преко токи-вокија позвао да изађу. Изгубио је неколико људи и није желео да погине још неки. Ипак, у тунелу је остао један — Боб Шорт. Није чуо позив, јер му је токи-воки био покварен.

Бакстер је, искористивши мрак, дотрчао до просторије у којој су се налазили путници. Морао је да види шта се десило Силку. Кад је отворио врата, за-

Dan
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

Тражимо пријатеље

Желим да се дописујем са другарицама и друговима широм наше земље. Волим спорт и музику. Навијам за „Партизан“. Илић Јасмина, Боре Пешића, 16220 Грделица.

Желим да се дописујем са другарицама и друговима из целе наше земље. Волим спорт, забавну и народну музику. Навијам за „Партизан“. Николић Ружица, О. Ш. „Иво Лола Рибар“, 16220 Грделица.

Желим да се дописујем са другарицама и друговима из целе земље. Новчић Јасминка, Хајдук Вељкова 23/4, 36000 Краљево.

Желим да се дописујем са другарицама и друговима широм Југославије. Бећиревић Исмет, 21. маја 4, 71000 Сарајево.

Имам 14 година. Желим да се дописујем са другарицама и друговима широм Југославије. Скупљам салвете. Навијам за „Првену звезду“. Молим да ми они који ми пишу пошаљу своју фотографију. Стајић Марина, Партизанска 9, 11550 Љиг.

Имам 16 година. Желео бих да се дописујем са другарицама и друговима из целе наше земље. Ненад Бекут, Дунавска 9а, 22320 Ниш.

Желео бих да се дописујем са младима широм наше земље. Скупљам марке. Волим забавну музику. Одговорићу сваком. Радојчић Дане, Моше Пијаде 103, 15350 Богатић.

Желим да се дописујем са младима широм наше земље. Волим поп-музику и кошарку. Одговорићу сваком. Стопић Милорад, Патриса Лумумбе 2, 18500 Врање.

Имам 17 година. Желео бих да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље и иностранства. Волим забавну музику. Од певача највише волим Здравка Чолића, Борђа Марјановића, Драгана Тозовца. Скупљам разгледнице, проспекте туристичких места, марке, стари новац и луткице. Мирјана Ивановић, Рудничка 16, 21000 Нови Сад.

Ученица сам петог разреда основне школе. Жељела бих да се дописујем са девојчицама и дјечама широм Југославије. Волим рукомет. Ебнер Мирјана, Парк 8. маја 2, 41240 Доња Стубица.

Желим да се дописујем са другарицама и друговима широм Југославије. Скупљам салвете. Благоталева, Романија 49/16, 91000 Битола.

Живим са татом и мамом у Швајцарској и веома сам усамљен. Имам 13 година и желео бих да се дописујем са мојим вршњацима широм Југославије. Скупљам разгледнице и марке. Навијам за „Партизан“. Станковић Ненад, St. Niklausengasse, 6010 Kriens Lucern, Schweiz.

Имам 14 година и желела бих да се дописујем са девојчицама од 12—17 година из Аранђеловца. Свирам клавир и гитару. Скупљам слике познатих певача. Лидија Мандић, Д. Богдановића 18, 11000 Београд.

Имам 13 година. Желим да се дописујем са другарицама. Скупљам салвете и слике певача. Волим забавну музику. Хусеин Сузана, Братство Јединство 113, 97300 Охрид.

Имам 16 година. Желим да се дописујем са другарицама и друговима из земље и иностранства. Језици дописивања: француски, немачки, српскохрватски и македонски. Волим забавну и народну музику. Свирам хармонику. Навијам за „Првену звезду“. Младенов Лазар, Ленинова 14, 92300 Кочани.

Имам 16 година. Ученик сам гамназије. Волим забавну музику. Скупљам марке. Играм тенис. Навијам за ФК „Динамо“ и за КК „Београд“. Желим да се дописујем са другарицама и дру-

говима из наше земље. Одговорићу сваком. Вучур Боро, гимназија „Марија Радељевић“ (16), 50000 Дубровник.

Желео бих да се дописујем са другарицама и друговима широм наше земље. Навијам за „Партизан“. Исановић Пера, Милене Чупић 11, 11250 Железник.

Имам 13 година. Желео бих да се дописујем са другарицама. Скупљам салвете. Волим забавну музику. Навијам за „Првену звезду“. Јукић Јасмина, Братство Јединство 113, 97300 Охрид.

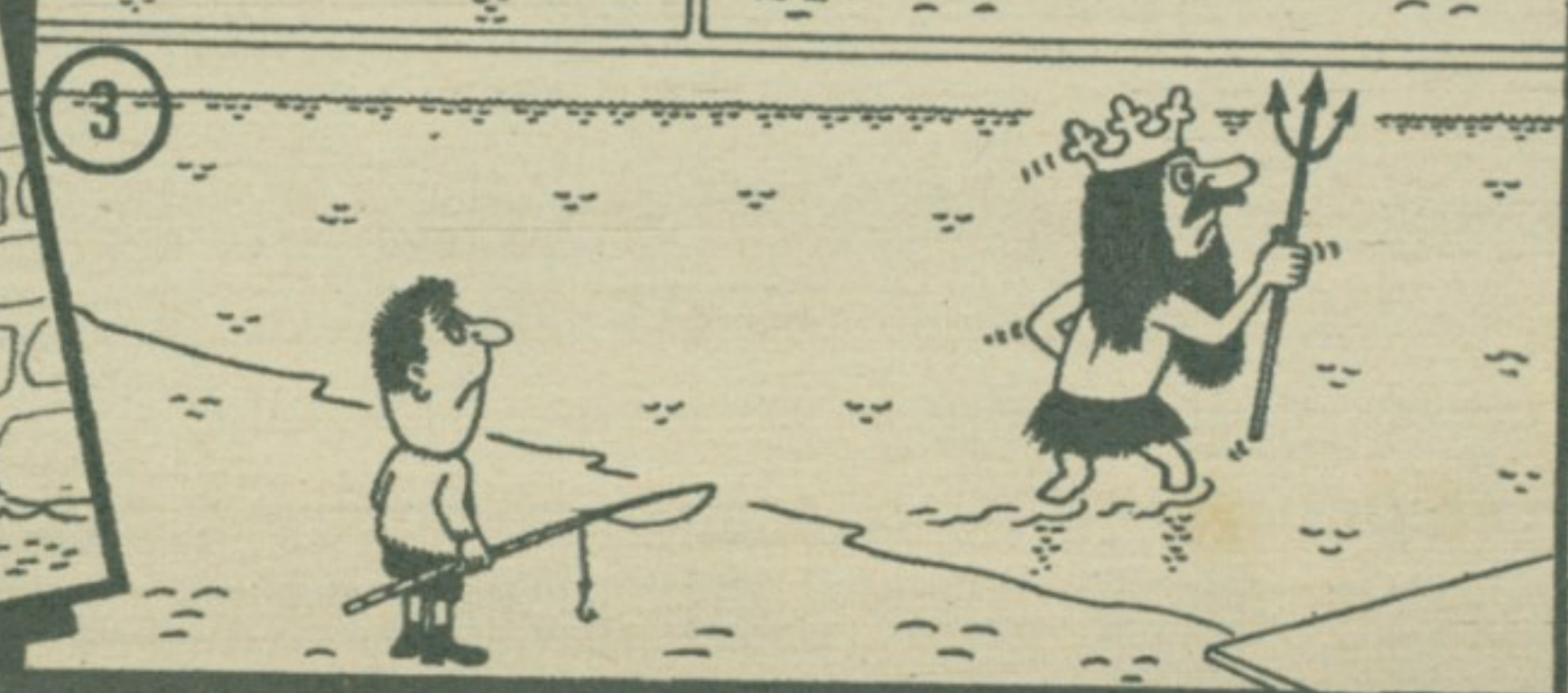
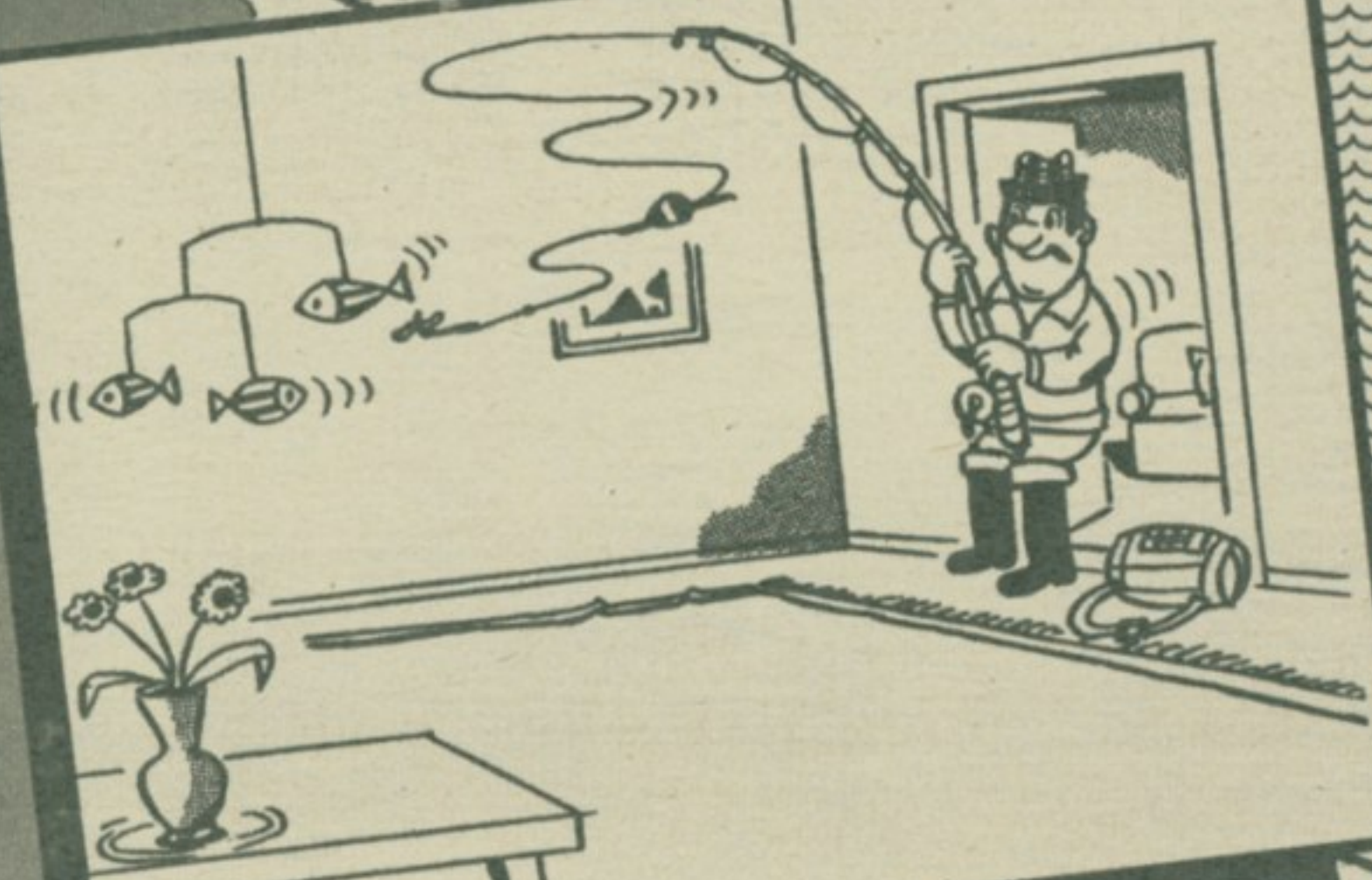
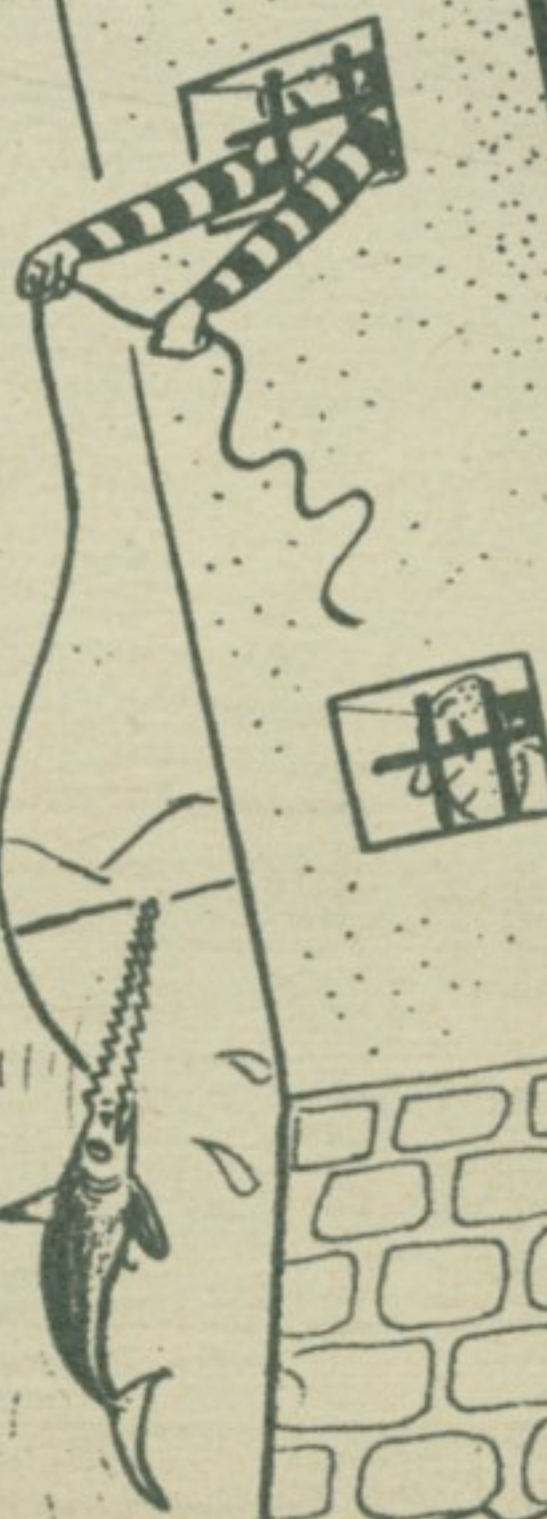
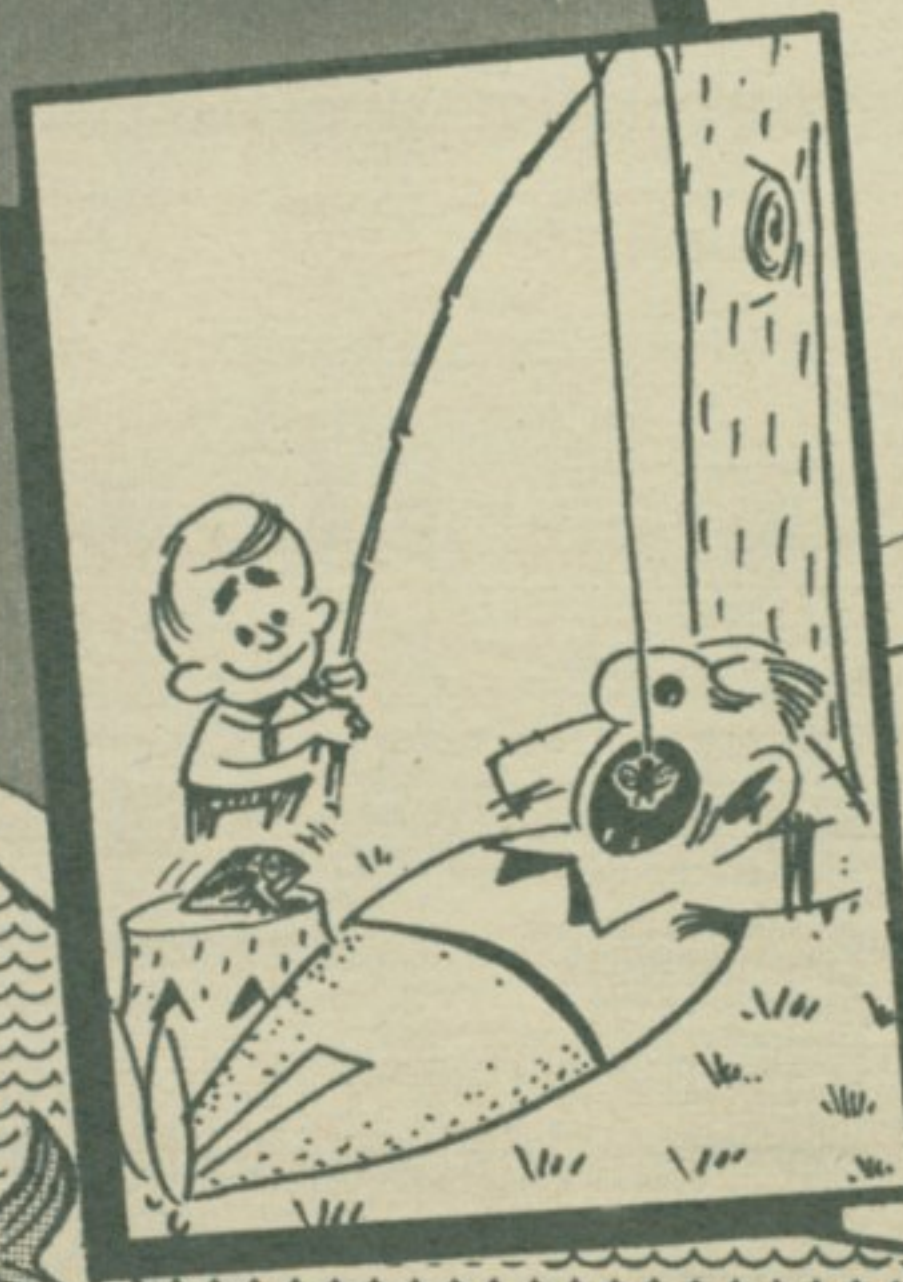
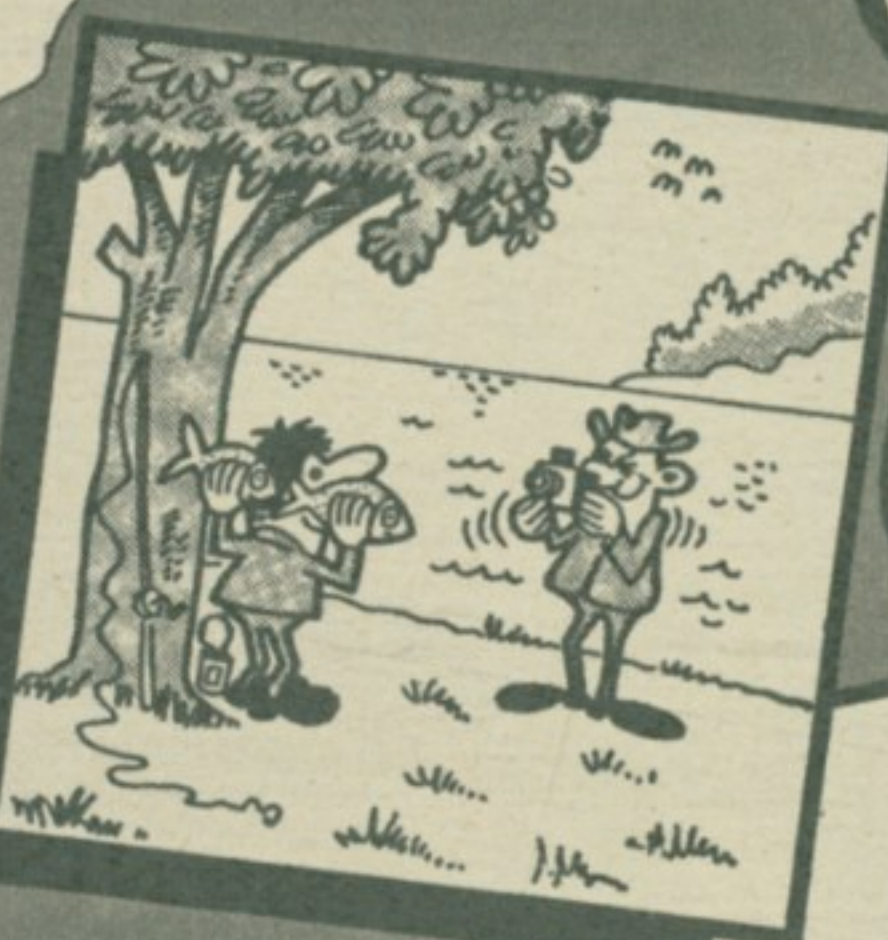
Имам 12 година. Желим да се дописујем са другарицама и друговима из целе земље. Скупљам разгледнице. Навијам за „Првену звезду“. Хасл Марина, 8. српске бригаде 46, 18530 Сурдулица.

Имам 12 година. Жељела бих да се дописујем са другарицама и друговима широм Југославије. Скупљам салвете и прстење. Волим забавну музику. Kukec Verica, O. S. Božena Plazzeriano, 42000 Varaždin.

Имам 14 година. Желео бих да се дописујем са другарицама и друговима широм Југославије. Хоби ми је филателија. Љубитељ сам паса. Срђановић Горан, Филипа Вишњића 118, 75320 Бијељина.

ХУМОР без речи

ИСТОРИЈА НАШЕГ СВЕТА

ЕТРУРЦИ

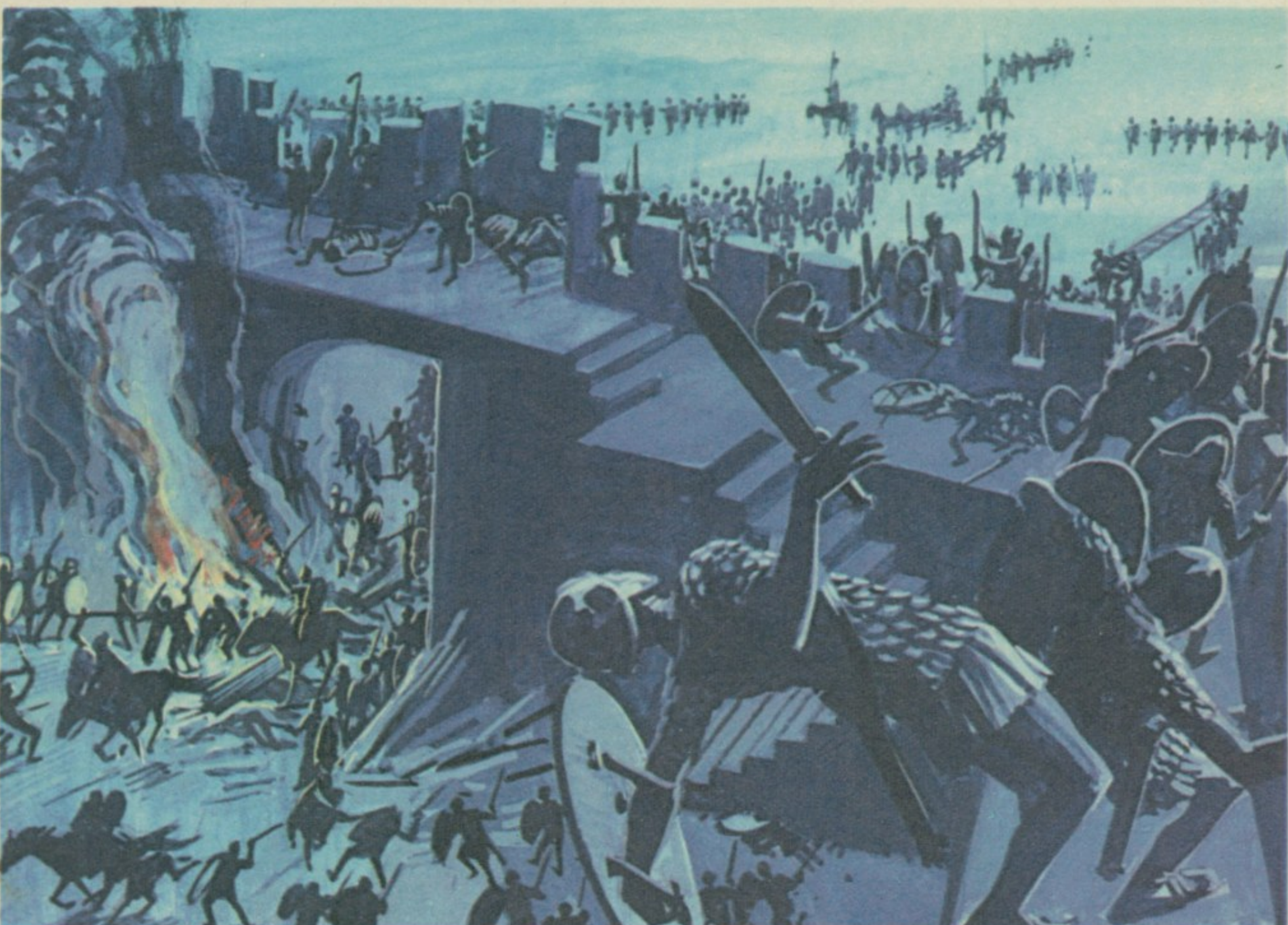
1

ПУТ У НЕПОЗНАТО — Легенда коју је оставио Херодот приповеда да је краљ Лида, племена пореклом из Мале Азије, због великог сиромаштва био приморан да свој народ подели у две групе: једна је остала у постојбини, а друга је саградивши бродове и предвођена краљевим сином Тирсеом, кренула у потрагу за хлебом и срећом. После дуге пловидбе стигли су до обала Тоскане и ту се настанили, саградили градове и узели ново име — Тирени.

2

У ЗЕМЉИ ИЗОБИЉА — Разми, како су себе још називали, познати су као „историјски народ који нема историје“ јер су њихово порекло и постојбина још непознати. У VIII веку пре н.е. населили су се у

4

ВЕШТИ МОРЕПЛОВЦИ — У VII и VI веку пре н.е. Етрурци су на врхунцу моћи и заједно са Картагињанима представљају две највеће силе на Средоземљу. На то указује и освајање Корзике која је раније припадала Грцима. Први Етрурци су били познати као морски пирати али би се пре могло рећи да су се упразљали према обичају времена — да пљачкају сваки брод који сретну. Победници на копну и мору, Етрурци су успели да своју династију из богатог града Тарквиније наметну Риму.

5

У РАХМУ ВОЛОТУМНЕ — Етрурци су били многобошци. Врховни бог је био Тиниа. Сваке године окупљали су се код храма Волотумне и бирали врховног свештеника који је ту дужност обављао

Народ без постојбине

области између река Тибра и Арна у покрајини Тоскани, у централној Италији. Нова земља била је плодна и богата минералима. У доба пуног процвата, Етрурци су проширили своју територију до долине реке По, на северу и до Капве и Помпеје, на југу.

3

ГРАДОВИ-ДРЖАВЕ — Власт градова-држава била је у рукама владара који су имали апсолутну моћ. Са развојем занатства и трговине, постајао је све значајнији средњи staleж, односно трговци и занатлије. Временом градови-државе постају републике а трговци и занатлије преузимају власт. Уједно, то је и доба када долази до појаве супарништва међу градовима, што ће допринети слабљењу њихове економске моћи.

једну годину. Храмови су имали карактеристичну архитектуру: на каменој или мермерној основи подизани су дрвени зидови, украшени мермером и печеном земљом. Фасаде су украсиле плитке рељефи живих боја.

6

ГРОБНИЦЕ КАО КУЋЕ — Етрурци су веровали да се дух умрлог сели у подземни свет. По свом доласку у Тоскану, прихватили су обичај староседелаца да спаљују мртве. Пепео су чували у урнама посебног облика. Поред спаљивања, Етрурци су своје мртве и сахрањивали. Гробље су градили по узору на градове. Гробнице су биле исликане лепим фрескама. Врачеви, којима су придавали велики значај за прорицање судбине користили су утробу животиња. Касније су тај обичај прихватили и Римљани.

25

НАСТАВИЋЕ СЕ

ХИТ СТРАНА

НОВИ ЧОВЕК

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ГДЕ ТО ДАЛЕКО?

Композитор: Микаел Кари-вердијев
Текст: Роберт Рождественски
Пева: Јосиф Кобзон

Молим те, бар за трен,
туго моја, остави ти мене.
Облаком, сивим облаком
ти полети родном крају,
одавде, родном крају...

Обало моја, покажи се у даљини,
крајичком, танком линијом,
обало моја, обало мила,
ах, до тебе да ми је доловити,
да ми је доловити барем

некад...
Негде далеко, негде далеко
падају киме,
пored саме реке у малој башти
савреле су вишње спунтајући
ране до земље.

Молим те, бар за трен,
туго моја, остави ти мене.
Облаком, сивим облаком
ти полети родном крају,
одавде, родном крају...

На тражење многих чита-
лаца објављујемо у овом бро-
ју текст песме којом се за-
вршава свака епизода радио
гледане ТВ серије „Седамна-
ест тренутака пролећа“. На-
зив ове песме, већ више ме-
сеци најпопуларније у Сов-
јетском Савезу, је „Где то да-
леко“. Ову композицију, ко-
ју у оригиналу интерпретира
познати совјетски певач Јо-
сиф Кобзон, можете чути у
понедељак, 21. октобра, у е-
мисији „Вече уз радио“ која
се налази на I програму Ра-
дио-Београда од 20.00 до 22.00
часова.

Када је летос чувени оргу-
љаш Рик Вејкмен напу-
стио ансамбл „Јес“ (YES),
поставило се питање који то
музичар има довољно квалите-
та да замени „незаменивог“ и
преузме место оргуљаша у јед-
ној од угледних музичких гру-
па наших дана. Пуна два месе-
ца се нагађало. У почетку „си-
гуран“ кандидат био је некадаш-
њи оргуљаш грчке групе
„Афродитино дете“ Вангелис
Папатансиу (VANGELIS PA-
PATHANSSIU) али је убрзо
испао из комбинације пошто
није могао да добије радну до-
зволу за Велику Британију. У-
пућени тврде да су прављене
тајне аудиције, да су „врбован-
и“ преостали оргуљаша али
ништа није уродило плодом.
Вејкмену је веома тешко наћи
замену. И тада се неко, сетио
„свестраног Патрика“ из трија
„Рифјуд“ (REFUGEE). Тако је
један Швајцарац ушао на ве-
лика врата рок музике.

А ко је Патрик Мораз, мла-
дић који је тако спремно пре-
узео место оргуљаша у квин-
тету „Јес“?

Син шофера, 26 година стар,
Патрик Мораз иза себе има за-
нимљив живот. Пошто је са од-
личним успехом завршио нај-
боље школе у Швајцарској,
Француској и САД, посветио се
словима и постао директор
једног спољнотрговинског пре-
дузећа из Женева. Организатор
и дугогодишњи вођа једне а-
вангардне балетске групе, Па-
трик је нашао времена да буде
и представник америчких уни-
верзитета у Швајцарској и да
се бави спортом. Талентовани је
сликар и пријатељ великог Сал-
вадора Далија. Два пута је осва-
јао првенство своје земље у
скијању на води. Он се исто-
времено бави и музиком и сти-
че славу најбољег младог ин-
струменталисте Швајцарске.
„Свестрани Патрик“ је у нижим
музичким школама учио виоли-
ну, али се касније опредељује
за трубу и инструменте с кла-
вијатуром. Водио је своја три
инструментална састава а за-
тим преузео најпознатију швај-
царску групу „Меинхорс“ (MA-
INHORSE).

Његову музичарску каријеру
изменио је сусрет са славним
Кеитом Емерсоном. Приликом
последње турнеје трија „Најс“
(NICE) по Швајцарској 1969. го-
дине, Емерсон је чуо Патрика
и одмах му понудио своје место
у групи коју је баш тих дана
напуштао. Младог Швајцарца
тада то није занимало из про-
стог разлога што је сматрао да
још треба да вежба. После пу-
них пет година Патрик оставља
посао и долази у Енглеску. Са
Џексоном и Дејвисоном из не-
кадашњег трија „Најс“ ствара
групу „Рифјуд“. Заједно су сни-
мили једну ЛП плочу и насту-
пили свега неколико пута, али
је и то било сасвим довољно да
музичар племенитог кова дође
до пуног изражаја и одушеви
како музичаре тако и публику.
Тада му је понуђено да пређе
у „Јес“...

Како ће се Швајцарац снаћи
у великој групи питање је које
изазива интересовање. Они ко-
ји боље познају „свеснајућег
Патрика“ верују у њега. По њи-
ма, „универзални мајстор“ уне-

ће континентални шарм, доне-
ће неопходно освежење у гру-
пу и убрзо избити међу водеће
оргуљаше рок музике. Уоста-
лом, настављају упућени, тај
Патрик Мораз досад је у сва-
ком послу знао само за успехе.
Да ли ће тако и остати?

ПОЗНАТИ ГИТАРИСТА ЏОН МЕКЛАФЛИН... О МУЗИЦИ

„Нисам музичар због музичара!
Бавим се музиком због оних који то
нису. Моја је основна тежња да све
оно што замислим, сва моја размиш-
љања, мој укус, моје преокупације
представим пријатељима.“

По мени: сви ми музичари смо сли-
кари звука у четвртој димензији, а

то је време. У музици постоји без-
број боја. На огромном платну наше
уметности прави уметник знаће да
искористи таленат и разигра све бо-
је које му стоје на располагању. Ипак,
све зависи од његовог укуса, естет-
ског осећања, хармоније и још мно-
го споредних ствари.

Разлика између сликара и музи-
чара у томе је што музичар мора да
научи како да осећања претвори у
боје звука. Музичар има широку па-
лету боја и од начина на који их
употреби зависи како ће његово де-
ло бити примљено. А то, пак, зави-
си од разумевања, заинтересовано-
сти и образованости „потрошача“,
односно публике којој је све и наме-
њено.

ФОТО-КВИЗ

Можете ли само по очима да пре-
познате ова три позната певача?

ОДГОВОР:

1. Мик Џекер
2. Џон Халидеј
3. Џон Френсис

Петком у Забавнику,
а понедељком
на Радио-Београду I,
у емисији
ВЕЧЕ УЗ РАДИО,
најбољи
певаачи,
ансамбли
и ХИТОВИ!

ЛИДИЈА КОДРИЧ

Певачица која је „на привре-
меном раду по целом свету“
сваким даном осваја све бо-
ље позиције у нашој забавној му-
зици. Сигурно је да ће се Лидија
Кодрич на крају године наћи при
самом врху када се буду правиле
листе успеха. Разлога за ову
тврдњу има више. Поред две запа-
жене и дуге турнеје по СССР-у,
успешног гостовања на Куби у
друштву Леа Мартина и наступа
на Купу Европе у Грацу, где је за-
ступала нашу земљу, Лидија је
знала да одушеви у више прилика
и нашу земљу. Она није само сим-
патична певачица са неоспорним
гласовним квалитетима, већ и шар-
мантна забављачица, што на сцени
долази до пуног изражаја.

Лидија је рођена 1944. године у
Крању. Дипломирала је први сте-
пен педагогије и школске психо-
логије у Љубљани. Званично живи
у Марибору мада се најчешће ви-
ђа у Београду. Певачку каријеру
започела је 1962. године у Марибо-
ру на студентском фестивалу „Ка-
тедра“ где је са композицијом „Ти-
ха срећа“ освојила прву награду и
жирија и публике. Прву плочу
снимила је две године касније и на
њој је „ударна“ била тада радо
слушана мелодија „Лутка која ка-
же не“. Убрзо после тога постаје
једна од најслушанијих млађих
певачица Словеније.

У досадашњој каријери оствари-
ла је више фестивалских успеха
где треба издвојити прву награду
1967. и 1969. године на фестивалу
„Весела јесен“ у Марибору. У Опа-
тији 1968. године такође осваја
прву награду публике и жирија.
Побеђује на „Словеначким попев-
кама“ 1969. године. За њен највећи
југословенски успех сматра се
прва награда на фестивалу увек
радо слушаних песама „Златна ру-
жа Порторожа 1971“. Од 1970. ради
као члан групе „Оне и они“. Али,
Лидија истовремено наступа и сни-
ма и као соло-певачица, и то с пу-
но успеха. На позив чувене Џозе-
фине Бекер 1971. године гостује у
Хагу и Паризу на великим приред-
бама UNICEF-а. Неколико пута
успешно наступа по Италији.
С групом „Оне и они“ често госту-
је по многим земљама.

Због озбиљног односа према по-
слу и доказаних квалитета неко-
лико пута успешно је заступала на-
шу забавну музику на великим ин-
тернационалним смотрима.

Занимљиво је да Лидија Кодрич
нема никакав ексклузиван уговор
ни са једном дискографском кућом.

Ова врсна и популарна певачица
тренутно је на турнеји по про-
странствима Совјетског Савеза.

БЕРЗА ПЛОЧА

Купујем плоче LED ZEPPELIN
I и II. Цена по споразуму.
Братислав Николић
Борфа Крстића 20
18000 Ниш

Продајем оригиналне плоче Ро-
линг Стоунса.
Властимир Симоновић
Змај Јовина 38
11000 Београд

ПОДТИКНИ
ЗАБАВНИК

ЛИДИЈА КОДРИЧ

Снимио: М. Исaиловић

Фантастична прича

РИЧАРД ВИЛСОН

**ПОСЛЕ КИШЕ ДОЛАРА
НА ГРАДИЋ СУ СВАКЕ
НОЋИ ПОЧЕЛЕ ДА ПА-
ДАЈУ БЕЛЕ ЛОПТИЦЕ —
ОКРУГЛА ЈАЈА СА УКУ-
СОМ ЈАСТОГА.**

Ванземаљска бића су стигла једне летње ноћи без месечине и изручила товар изнад малог места Саут Вотерфорд. Да се то догодило изнад неког великог града, влада би сигурно реаговала брзо и ефикасно. Овако, вест о догађају стигла је у Вашингтон с приличним закашњењем. А и кад је стигла, није било сасвим јасно шта се у ствари десило. То углавном објашњава зашто се Министарство одбране није одмах заинтересовало за тај случај.

Међутим, за Министарство финансија био је то прави шок. Јер, из тих ванземаљских летелица нису биле изручене бомбе, већ хартија. Тачније доларске новчанице, које су, као јесење лишће, почеле да падају на земљу.

Пугер и ћукавци

Но, чак и кад је упознат са свим појединостима догађаја у Саут Вотерфорду, Вашингтон није предузео никакве мере, вероватно да не би изазвао панику. Уосталом, догађај је био тако безначајан да готово није вредео помена. Вотерфорд је имао непуне три хиљаде становника; врло важно што ће једна шачица људи преконоћ напунити џепове новцем! Воље је било размотрити све то у тишини и разрадити стратегију како да се туђинцима узме иницијатива из руку.

Разуме се, тада још нико није знао да ти туђинци немају руке. Имали су пипке, а уз то чељусти наранџасте боје. Тек касније ће стручњаци Института за рибе и дивље животиње изјавити да туђинци више личе на полипе него на људска бића. У Министарству за финансије су се чудили како таква створења успевају да тако савршено фалсификују новац. У Министарству одбране, међутим, више су се интересовали за њихове летелице.

Укратко, нису биле предузете никакве мере да се Земља заштити од сличних „бомбардовања“. Једино је Федерални савет за новчане резерве упутио упозорење банкама да примају само употребљаване новчанице. Наравно, то упозорење је стигло и у филијалу Прве националне банке у Саут Вотерфорду.

Одједном, у градићу су учестали приједи. Неки брачни пар позвао би суседе и пријатеље на разговор и чашицу. Разговарајући, званице су једна другој додавале оне нове

новцате новчанице пале с неба. Пошто би прошле кроз толике руке, које су их гужвале и пресавијале, новчанице су на крају изгледале као да су биле у оптицају бар неколико месеци. После тога, стављање су у мешавину пудера и измрвљених пикаваца, да би им се дала специфична арома коју има новац кад стоји у торбицама жена и џеповима мушкараца.

Идуће вечери група би се окупила у кући неког другог брачног пара, где је такође, уз разговор и чашицу, радила на хабању новчаница.

Најрадије виђен гост на оваквим пријемима био је Лу Арамис, власник једне аутомобилске радионице у месту. Он је долазио право с посла, неопраних руку и сам је успевао да „остари“ новчанице боље и брже него сви остали заједно.

Лу Арамис је ишао улицом, са својим старим војничким џаком о рамену. Сунце је пекло и Лу се обилно знојио.

Рачун је измирен

Прво је свратио у драгстор Едија Гримса.

— Здраво, Лу, — дочекао га је Еди весело. — Нису те ваљда опет позвали под оружје?

Лу је спустио свој џак на тезгу и извадио из њега прегршт новчаница.

— Не, нисам позван, Еди. Дошао сам да платим онај свој стари рачун: сто педесет четири долара и шесдесет центи.

Еди Гримс се усиљено насмејао.

— Нема разлога за журбу, Лу. Знаш да код мене уживаш неограничен кредит.

— Знам, Еди, хвала ти, али прошле недеље сам од тебе добио рачун на којем је крупним црвеним словима стајало: „Платите одмах

или ћемо бити принуђени да вас предамо суду!“

— Ох, Лу, немој бити накрај срца — стао је да муца Еди Гримс. Ту опомену смо разаслали свим дужницима. То се не односи на тебе.

Лу је почео да броји новчанице, све похабане и изгужване. Одбродјао је тачно 154 долара и 60 центи, сачекао да му Еди утисне на рачун жиг „Плаћено“, пребацио џак преко рамена и изашао.

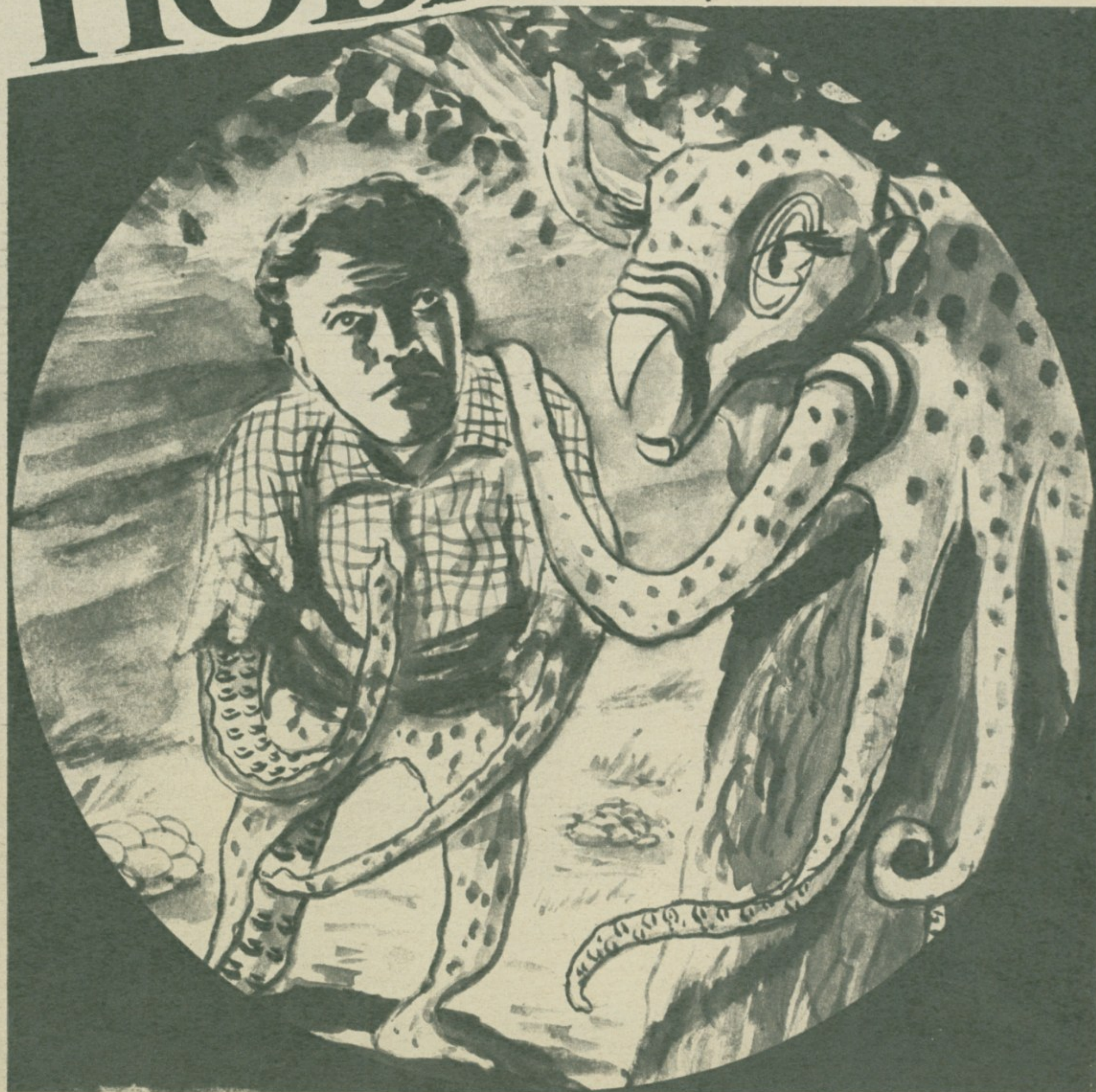
После тога је свратио у робну кућу „Грантбери“, која је продавала све, од сланих кикирикија до аутомобила, и то на отплату, са каматом од 18 одсто. Отишао је у кредитно одељење и рекао службеници да жели да измири свој дуг од 457 долара, колико је још дуговао за телевизор у боји.

— Ваша рата за овај месец износи 46 долара — рекла је девојка љубазно.

— Плаћам цео дуг — казао је Лу и из џака извадио хрпу новчаница.

— Ох, господине — рекла је девојка — не знам да ли могу да

НОВАЦ С Н

примим тај новац. Идем да обавестим шефа.

— Зашто? — задржао ју је Лу покретом руке. — Погледајте новца: зар вам изгледа нов? Према томе...

— У реду — капитулирала је девојка. Док је попуњавала признаницу, упитала је: — Извините, господине Арамис... колико имате новца у том џаку?

— Прилично.

— Имам га и ја, само што нисам успела да га остарим тако добро као ви.

Нервозан у банци

Све је ово досад била нека врста тренинга; сад га је очекивало оно главно.

ЕБА

Упутио се према филијали Прве националне банке, од које је био узео кредит за кућу. Примео га је Вилијам Бриз, директор за кредит.

— Леп дан данас, Лу, — рекао је пружајући му руку. — Како сте? — Добро, а ви? — Лу је спустио свој џак на под и сео у фотељу.

— Није лоше, Лу, није лоше... Чиме можемо да вас услужимо?

Нервозан, Лу је стао да претура по џеповима и најзад нашао картије које је тражио.

— Ја вам дугујем прилично новца, господине Бриз, — рекао је — па сам мислио...

— Ма оставите, Лу. Задовољство нам је да вас рачунамо у својој муштерије.

— Знате, ипак је човек спокојнији без дугова. Зато сам решио да платим.

— Па, кад је тако... — рекао је Бриз, бацајући погледе на Луов џак. — Ви најбоље знате свој рачун.

Лу је већ био завукао руку у џак и извадио свежањ новчаница. Бриз га је пустио да их положи на сто, а онда је узео новчаницу с врха и пажљиво је разгледао. Чак ју је и помиришао.

— Заиста су употребљаване — признао је преко воље. — Не видим разлога да их не примим.

И џилешина досади

Влада је одлучила да интервјуе тек пошто су ванземаљска бића изручила изнад Њујорка, Чикага, Лос Анђелоса, Денвера, Бостона, Детроита и других великих градова 830 милијарди долара у употребљаваним новчаницама. Донета је одлука којом се проглашава неважећим сав папирни новац. Но, до тада су Лу Арамис и остали чланови „Клуба за хабање новчаница“ већ били отплатили све своје дугове.

Дошљаци из свемира су спремно реаговали: бацили су велике количине металног новца. Било је доста повређених међу пролазницима и много разбијених прозора.

Влада је на то донела одлуку да ни метални новац више не важи. Све банке су престале да раде,

као и робне куће и самоуслуге. Трговци су се ипак снашли, уводећи неку врсту трампе.

Лу Арамис је опет добро прошао, јер је његов таст имао фарму живине. Али, чак и пилетина и кајгана брзо досаде кад се једу сваког дана.

Лу је имао обичај да се буди у три часа ујутро. У тишини, чуо је како нешто лупка по крову. Устао је и изишао у двориште. Изненадио се кад је видео да је травњак просто прекривен лоптицама за пинг-понг. Подигао је једну и утврдио да је еластична као да је од гуме. Завртео је главом и вратио се у кревет.

Ујутро је узео једну лоптицу и ударио њоме о камени степеник. Распрсла се и из ње је исцурела нека бела и црвена течност. Приметио је такође да лоптице нису више еластичне, већ им је омотач сув и ломљив, као љуска јајета.

Покупио је десетак лоптица, разбио их у тигању и испржио. Пријатан мирис се раширио по по кухињи. Окусио је мало и допало му се; подсећало га је на ја-стога.

Познаници којима је саопштио ово откриће похитали су да пробају и били су одушевљени. Ускоро је цело место уживало у бесплатној храни богатој протеинима.

Али, главно изненађење је тек имало да дође. Лоптице које нису употребљене за јело једног дана су се распрсле саме од себе и из њих су изашла чудна створења. Имала су осам пипака и чељусти наранцасте боје. Кретала су се брзо тако да их је било тешко ухватити.

Сваке ноћи, тачно у три сата, ванземаљска бића су долазила да изруче нову количину јаја. Ускоро су људи научили да разликују свежа од бајатих. Величате мрље на љусци указивале су да су свежа. Кад би мрље нестале, то је значило да ускоро треба да се излегу мали полипи.

Њих је било све више и брзо су се развијали, па је влада послала војску да блокира Саут Вотерфорд. То се показало бескорисним, јер су само 24 часа касније јаја почела да падају на сва места широм САД.

Позив са иране

После одличног ручка, Лу Арамис је изашао у двориште да покупи још које свеже јаје, али је заборавио на то кад је угледао једног полипа, већ потпуно развијеног, како се са два пипка закачио за грану оближњег дрвета. Једним од осталих пипака давао је знак Луу да приђе.

— Молим — рекао је Лу.

Није осетио ни страх, ни одвратност кад му је полип пријатељски положио један пипак на раме и почео да говори љубазним гласом. Лу је претпостављао да се овакве сцене у том тренутку одигравају у читавом Саут Вотерфорду и да је исхрана на бази полипових јаја вероватно утицала на ову срдачност у односима.

— Сигуран сам — рекао је полип — да сте ви савршено асимилували наше... наше схватање. Зар није тако?

— Разуме се — одговорио је Лу гледајући, задовољан, пипке који су му били израсли уместо ногу и руку.

— Сада — наставио је полип — ако будете јели више јаја добићете и остала четири пипка, као ми.

— Имаћу и наранцасту чељуст, зар не? — упитао је поносно Лу.

— Имаћете, то вам гарантујем — рекао је очински полип.

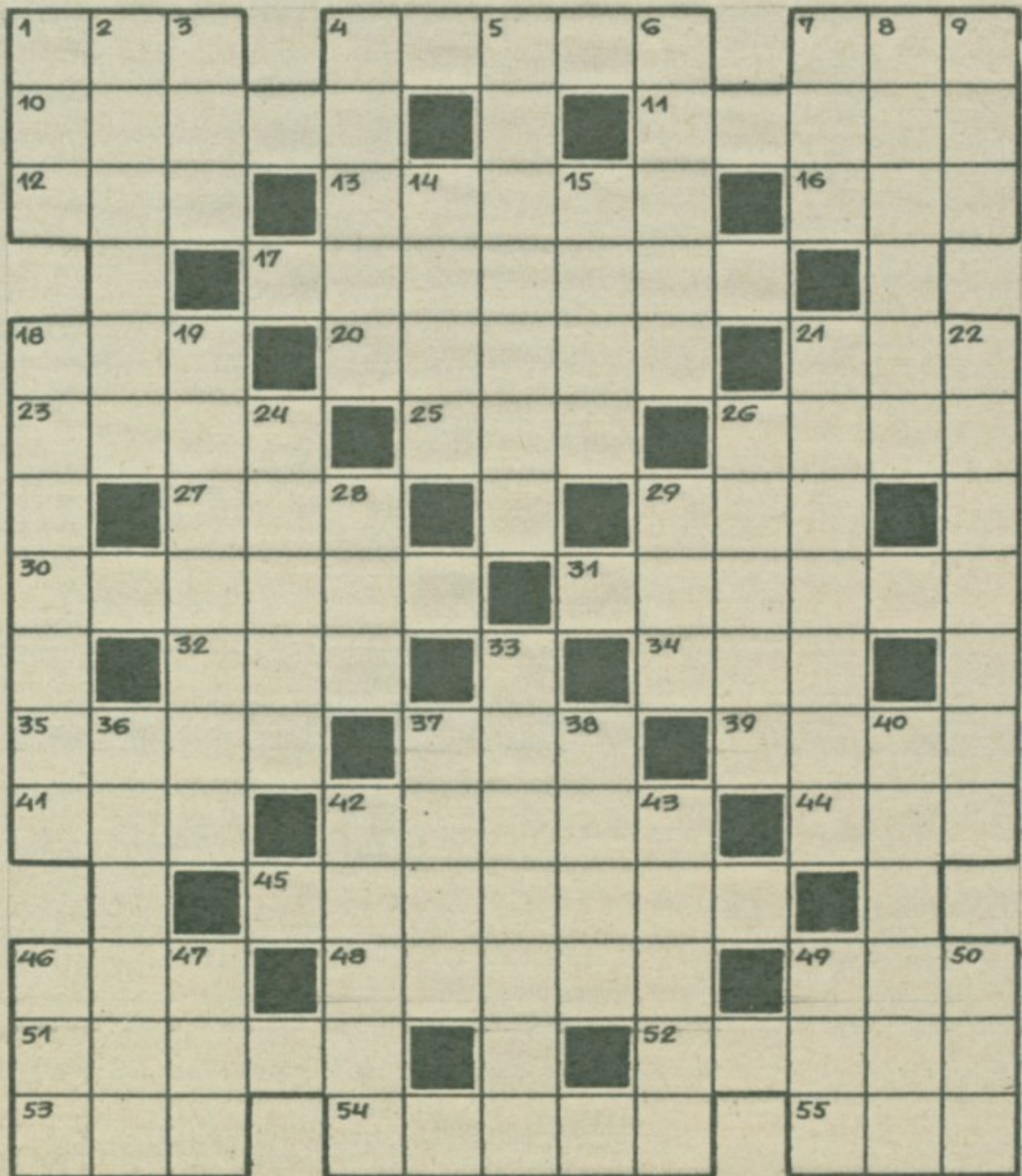
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) боја лица, 4) змија отровница, 7) римски песник и филозоф (Тит Лукреције), 10) пастирска песма, 11) део крошње, 12) мушки потонак, 13) списак, попис, 16) шумски бог, 17) приплодни коњи, 18) крајња тачка Земље, 20) фабрика спортске опреме, 21) врста коњског хода, 23) пркос, 25) наша сликарка (Ивањички), 26) део каубојске опреме, 27) ловачки пас, 29) лопов, 30) краљ острва Итаке (мит.), 31) личност из опере „Севиљски берберин“, 32) оружани сукоб, 34) скуп певача, 35) отпад од дрвета, 37) главни град једне суседне државе, 39) жена код северноамеричких Индијанаца, 41) организација удруженог рада, 42) елан, 44) старогрчко божанство, 45) лакрдијаш, 46) јединица за мерење радиоактивности, 48) висораван у Азији, 49) острво на Јадрану, 51) јапански филмски режисер (Кurosawa), 52) хунски краљ, звани „Вич божји“, 53) наше острво, 54) гласник, 55) млечни производ.

УСПРАВНО:

1) врста дрвета, 2) познати амерички проналазач (Томас Алва), 3) недељне информативне новине, 4) оперска певачица (Марија), 5) тврђава у Паризу, 6) медитеранска биљка, 7) део течности, 8) јужно воће, 9) превремен, 14) једнако, истоветно, 15) сета, 18) личност из прича за децу, 19) онај који лакира, 21) јарбол, 22) јеврејски цар (960—935 пре н.е.), 29) грађевински радник, 26) главни град Нигерије, 28) страна женско име, 29) миран, 33) јантар, фосилна смола, 36) фабрика ћебади из Вуковара, 37) немачка филмска глумица (Шнајдер), 38) младунче медведа, 40) самогласници, 42) мања текућа вода, 43) припадник једног народа из СССР, 46) италијанска радио-телевизија, 47) легенда, предање, 49) крволочна звер, 50) град на црногорском приморју.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: фармакологија, о, е, 10) корак, л, т, 11) Нет, 13) Аламо, 14) ила, 16) Троа, 18) ада, 19) ујак, 20) аорта, а, 22) Плака, н, 23) Тиса, 25) слад, м, 26) ата, 28) трака, 29) аждаја, в, 31) маг, 32) ено, н, 33) пат, 35) топли, 36) АМС, р, 38) Емин, 40) анал, т, 42)ЕСТОН, а, 45) „арета“, 47) квар, 48) амо, 50) смет, 51) лан, 52) амаро, 54) ари, о, у, 55) ротор, н, к, 56) пастеризација.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ“ Милош Лазаревић.

Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника“ Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 176,00 дина, полугодишња 88,00 дина, тримесечна 44,00 дина. Претплата за иностранство: годишња 352,00 дина, полугодишња 176,00 дина, тримесечна 88,00 дина. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у странијој валути: ДМ 60.—, Долар 24.—, Фф. 112.—, Шфр. 70.—, Шкр. 102.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске Банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански факс 124. Телефонски: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу нишлења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. 1. 1973. године не плаћа се порез на промет.

ТАЈ ДИВНИ, ЧУДЕСНИ СВЕТ АРХЕОЛОГИЈА

Роналд Цесап

ТАЈ ДИВНИ, ЧУДЕСНИ СВЕТ

МУЗИКА

ти и Имоцин Холст

ТАЈ ДИВНИ, ЧУДЕСНИ СВЕТ

ПУТОВАЊЕ
КРОЗ ВРЕМЕ

Едв

ТАЈ ДИВНИ, ЧУДЕСНИ СВЕТ

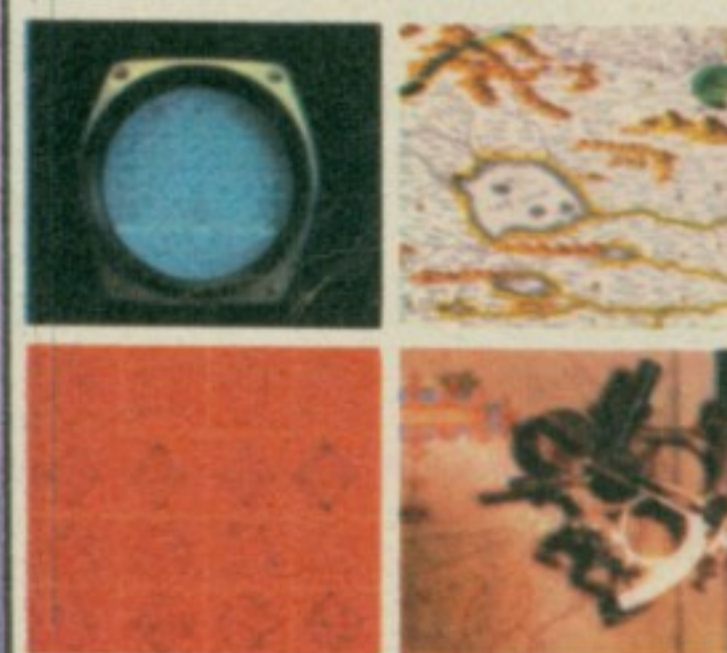
ЕНЕРГИЈА

Ланселот Хогбен

ТАЈ ДИВНИ, ЧУДЕСНИ СВЕТ

МАТЕМАТИКА

Ланселот Хогбен

ИП „ВУК КАРАЏИЋ“ 11001 Београд
Краљевића Марка 9

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво купујем:
КОМПЛЕТ од 5 књига библиотеке „ТАЈ ДИВНИ, ЧУДЕСНИ СВЕТ“ по це-
ни од 200 дина.

ЗА ГОТОВО — ПОУЗЕЋЕМ по повлашћеној цени од 180 дина.
НА ОТПЛАТУ у највише 10 месечних рата по 20 дина, почев од _____

19 _____ године, Рате ћу уплаћивати редовно по пријему рачуна и уплат-
ница. (Непотребно прецртати)

У случају спора признајем надлежност II општинског суда у Београду.

Име и презиме _____

Занимање _____

Поштански број и место _____

Адреса стана _____

Назив и адреса радне организације _____

(Овера о запослењу)

(Потпис и печат овлашћеног лица)

Наруџбеница се оверава само при куповини на отплату. Пензионери уме-
сто овере прилажу одрезак чека пензије.

КУПЦИ ИЗ БЕОГРАДА МОГУ ПОДИЋИ КОМПЛЕТ КЊИГА СВАКОГ
РАДНОГ ДАНА ДО 15 ЧАСОВА У ПРЕДУЗЕЋУ „ВУК КАРАЏИЋ“, Кра-
љевића Марка 9, Београд.

Наруџбенице слати на адресу предузећа.

У пет књига цела библиотека,
у једној библиотеци цео свет!

БИСЕРИ ЗА СТАРЕ И МЛАДЕ

Специјалан попуст за читаоце „Политикиног забавника“!

Библиотека „ТАЈ ДИВНИ, ЧУДЕСНИ СВЕТ“ нису само нова
знања из области математике, енергије, археологије, музике
и историје људског друштва.
Читајте и сазнајте:

- ★ КАКО ЈЕ ТУТАНКАМОН ПРЕВАРИО ПЉАЧКАШЕ ФА-
РАОНСКИХ ГРОБНИЦА!
- ★ ЗАШТО ЈОШ НИКО НИЈЕ ИЗМИСЛИО ПЕРПЕТУУМ МО-
БИЛЕ!
- ★ КАКО ЈЕ СЛАВНИ ХАЈДН КОМПОНОВАО МЕЛОДИЈЕ ЗА
МУЗИЧКЕ ЧАСОВНИКЕ!
- ★ ДА ЛИ МАТЕМАТИЧАРИ ПОМАЖУ АРТИЉЕРЦИМА!

ОВО И НИЗ ДРУГИХ ЗАНИМЉИВОСТИ НУДИ ВАМ
БИБЛИОТЕКА КОЈА СЕ МОЖЕ КУПИТИ ЗА ГОТОВО И НА
ОТПЛАТУ.

Писане једноставно и популарно, књиге ове библиотеке штам-
пане су ћирилицом са илустрацијама у првокласној вишебој-
ној техници.

Луксузно су опремљене у тврдом повезу и са пластифицира-
ним корицама.

На крају сваке књиге налази се азбучни речник најважнијих
појмова.

ПОШТИНИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД.
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Граин Забавниче,

ЈЕДИТЕ САЛАТУ ОД НАНЕ!

Молим те да напишеш како нана
делује на наш организам.

Мујесера Фатим,
Призрен

За нану или метвицу, коју наши
људи одавно кувају и пију као
чај, знали су још стари Грци и
Римљани. Многи народи су врло
давно имали прилику да се увере
у њено благотворно дејство на
људски организам. Поред тога што
има јаку моћ дезинфекције она
врши користан подстицај у неким
нашим органима. По месту које јој
припада у биљном свету нана се
убраја у зачине и, уместо да се
кува као чај, требало би да се
припрема као салата, или да се
ставља као додатак у јело, слично
целеру или першуну.

Нана повољно делује на црева
и желудац. Уље, од кога добија
карактеристичан мирис, садржи у
себи ментол.

Чај од ове биљке утиче на жив-
чани систем смирујући нерве на-
петости. Пошто врши благотворан
надражај на нека мишићна влак-
на у органима за варење, користи
се за отклањање надимања. Нана

такође утиче на лучење желудач-
ног сока и жучи: уклања гађење,
спречава повраћање и неутралише
непријатан задах.

У последње време ботаничари
ове више препоручују да се нана

ставља у јело или да се користи
свежа, као салата. Ко није у ста-
њу да је употребљава на такав
начин, учиниће своме организму
велику услугу ако је редовно или
повремено кува и пије као чај на
празан желудац или после јела.

ГРИП — МОДА СЕДАМНАЕСТОГ ВЕКА

Интересује ме од када је грип
познат као болест.

Славко Иванчић,
Загреб

Грип је стара болест, али под
верним и благим поднебљем Рима
и Атине био је тогово непознат.

Чак и незнатно лучење из носа
сматрали су Римљани као опак
симптом неке эле наследне болес-
ти, а познати су случајеви да су
се многи Римљани развели због
тога што су њихове супруге суви-
ше брисале нос.

Прва у историји позната епиде-
мија грипа забележена је 927. го-
дине и од ње су нарочито страда-
ле Галија и Германија. Болест се
од тад појављивала често у непра-
вилним размацима али и јаким
налетима епидемија: 1105, 1239,
1414, 1510, 1657, 1733, 1803, 1889,
1918, 1957.

Грип је у току историје често
мењао имена и звао се: катар, ори-

он, дандо, фолета, баракета, мала
пошта и мали дописник. Смењива-
ли су се лекови којима је болест
лечена: од чаја и слачице до пу-
штања крви. Грип је нарочито био
у „моди“ 1657. године. Од њега се
разболела аустријска краљица А-
на, а париски апотекари су због
тога за две недеље потрошили све
резерве жутог шећера и апотекар-
ских бомбона које су им иначе
трајале годину дана.

У XVIII веку су се за лечење
грипа употребљавале барене јабу-
ке и зоб. Фебруара 1733. године
оболело је у француској краљев-
ни 200 000 људи од грипа.

Духовита Катарина II чија је
царевина, а нарочито њено среди-
ште Москва, исто тако страдало
од грипа, изјавила је тим поводом:

— Замислите каква је дивна хар-
монија и слога у мојој земљи: сви
кашљу и кијају!

Почетком XIX века одомаћило
се на западу Европе ново име за
грип — инфлуенца.

ПЕЧАЧКИ РЕКОРДИ

Волео бих да знам кад је човек
уловио највећу рибу на удици.

Марко Мојсиловић,
Ужичка Пожега

Званични светски рекорди у ве-
личини риба уловљених удицом

воде се од 1936. године. Мада по
може изгледати невероватно, из
података се види да се удицом
могу уловити рибе тешке више
стотина, па чак преко хиљаду ки-
лограма. Тако је највећи морски
пас, који истовремено представља
највећу рибу уловљену удицом у
сланој води, ухваћен 11. априла
1955. године у заливу Данијел, у
Аустралији. Он је био тежак 1150
килограма и дугачак пет метара и
10 сантиметара. За њим долази
један црни „марлин“ уловљен у
Кабо Бланка, у Перуу, 4. августа
1953. године, који је био тежак 708
килограма и дугачак четири метра
и 42 сантиметра. Треће место зау-
зима сабљарка уловљена 4. маја
1953. у Квикви, у Чилеу. Она је
била тешка 536 килограма и ду-
гачка четири метра и 55 санти-
метара.

Највећа туна упецана је 4. сеп-
тембра 1950. године у Заливу св.
Ане у Новој Шкотској. Имала је
443 килограма и била је дугачка
2,94 метра. Највећа риба-тестера-
ча уловљена је 7. септембра 1938.
у заливу Галвестон, у Тексасу, и
имала је 334 килограма и четири
метра и 45 сантиметара дужине.
Највећи делфин, упецан 10. децем-
бра 1950. у Мафија Шанелу у Ис-
точној Африци, био је тежак 34
килограма и дугачак метар и 27
сантиметара, а највећа моруна у-
ловљена је 24. децембра 1949. не-
далеко од светионика Амброз, у
држави Њујорк, и имала је 36
килограма и 142 сантиметра дужи-
не.

КАД ЈЕ ЖИВЕО СИРАНО?

Желио бих знати кад је живео
Сирано де Бержерак, главна лич-
ност истоимене комедије Едмона
Ростана.

Владимир Петковић,
Маглај

Песник, комедиограф, трагичар,
војник и мачевалац Сирано де
Бержерак, главни јунак истоиме-
не херојске комедије у стиховима
такође чувеног Едмона Ростана
(1868—1918) живео је од 1619. до
1655. године.

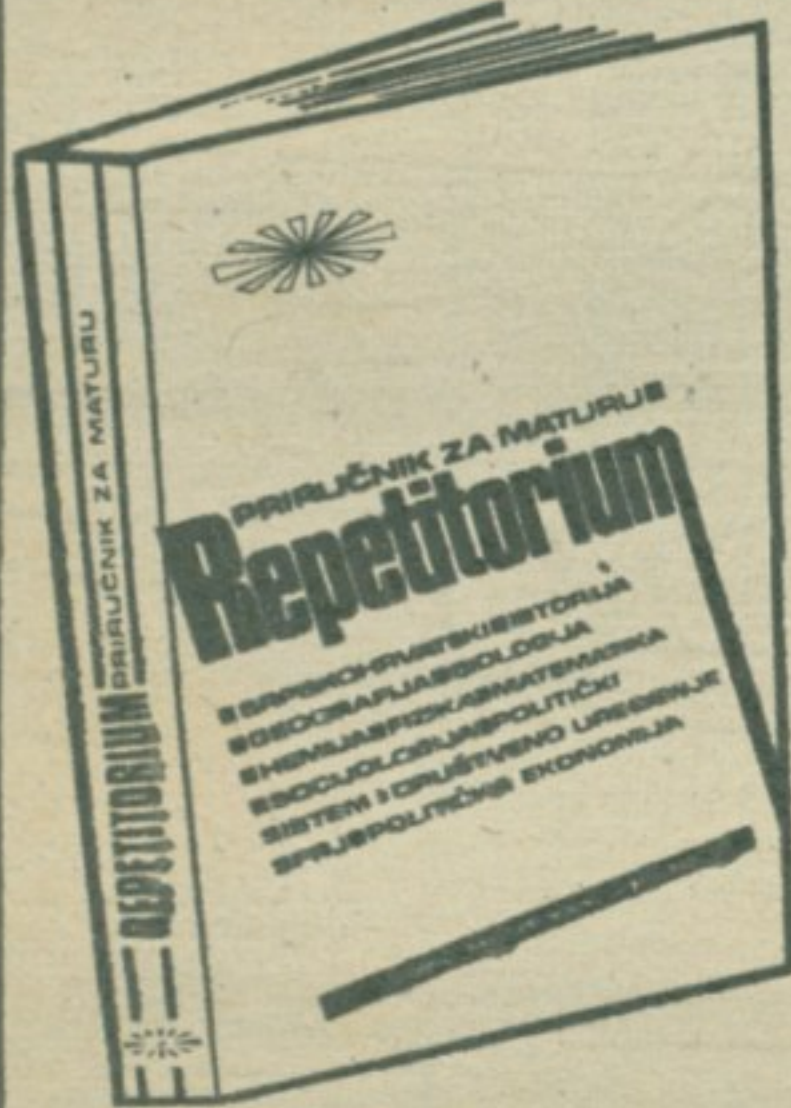
УЧЕНИЦИ — СРЕДЊОШКОЛЦИ!

ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!

Са приручником за матуру — ре-
петиторијумом — у коме је прегледно
и сажето изложено градиво из срп-
скохрватског језика, географије, ис-
торије, биологије, хемије, физике,
математике, социологије, политичке
економије, политичког система и
друштвеног уређења СФРЈ по на-
ставним плановима од I до IV раз-
реда.

Ово је ново, прерађено и допуњено
издање на коме је радила група по-
знатих педагога, тако да РЕПЕТИ-
ТОРИЈУМ представља јединствен
приручник за успешно обнављање
градива у току школске године, а
посебно у време припремања заврш-
ног испита школе — матуре.

Репетиторијум можете добити по-
узећем, по цени од 60.— дин. ако
пошаљете писмо или дописницу са
наруџбеницом на НЧП „КЊИЖЕВ-
НЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001
Београд, пошт. факс 23.

$$\log x = \cos 60^\circ \\ \Rightarrow x = \sqrt{10}$$

КАКО СЕ РЕШАВАЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ

Лако и брзо можете и сами научити из књига „ИЗРА-
ЂЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“. Нудимо вам четири
књиге које садрже целовиту израду свих задатака из мате-
матике за гимназије, техничке и остале средње школе (I
књига — Алгебра за I разред, II књига — Алгебра за II
разред, III књига — Тригонометрија и алгебра за III разред
и IV књига — Аналитичка геометрија, низови, диференци-
јални и интегрални рачун и стереометрија за IV разред).
Наручите дописницом или писмом са назнаком које књиге
желите на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п.п. 64.
Књиге ћете одмах добити и платити поштару кад вам до-
несе (поузећем). Цена сваке књиге је 60 динара. Ко наручи
све четири књиге заједно, платиће свега 190 динара!

У ПОНЕДЕЉАК
ИЗЛАЗИ
НА 48 СТРАНИЦА У БОЈИ

ИЗДАЈЕ
ПОЛИТИКНИ
ЗАБАВНИК

БРОЈ 2

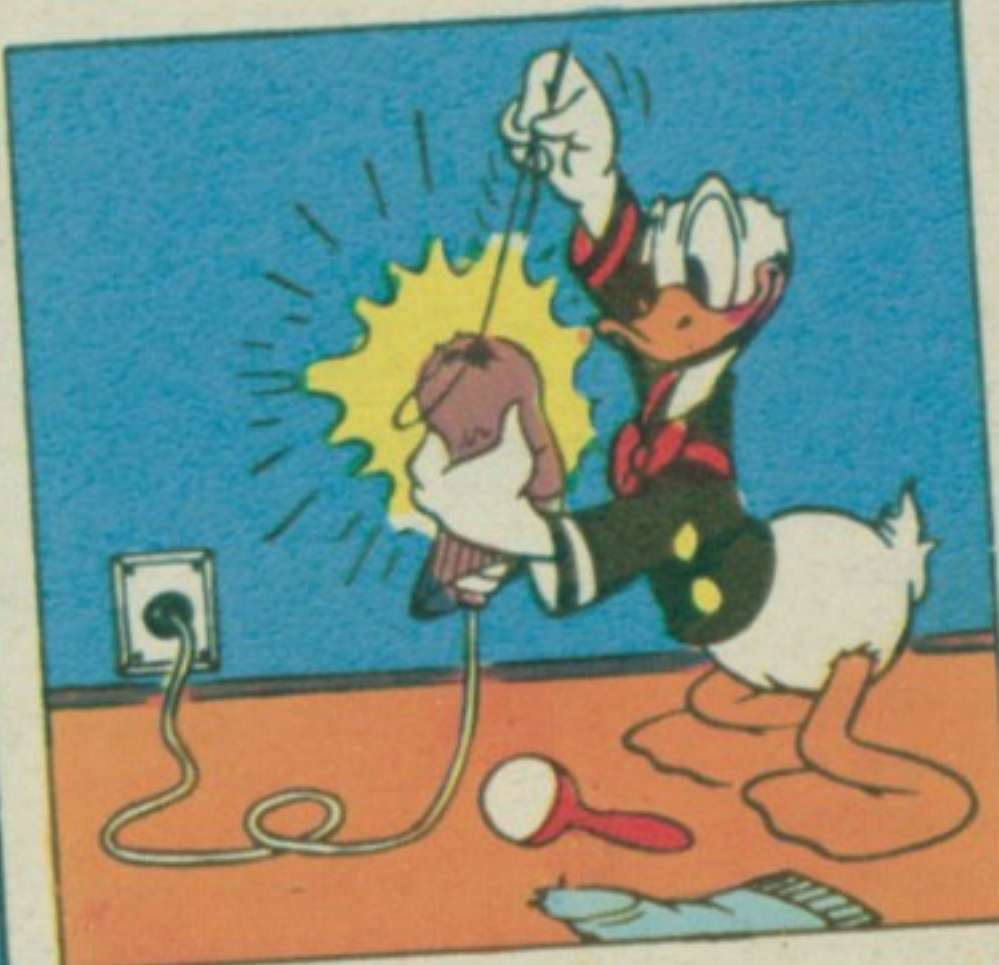
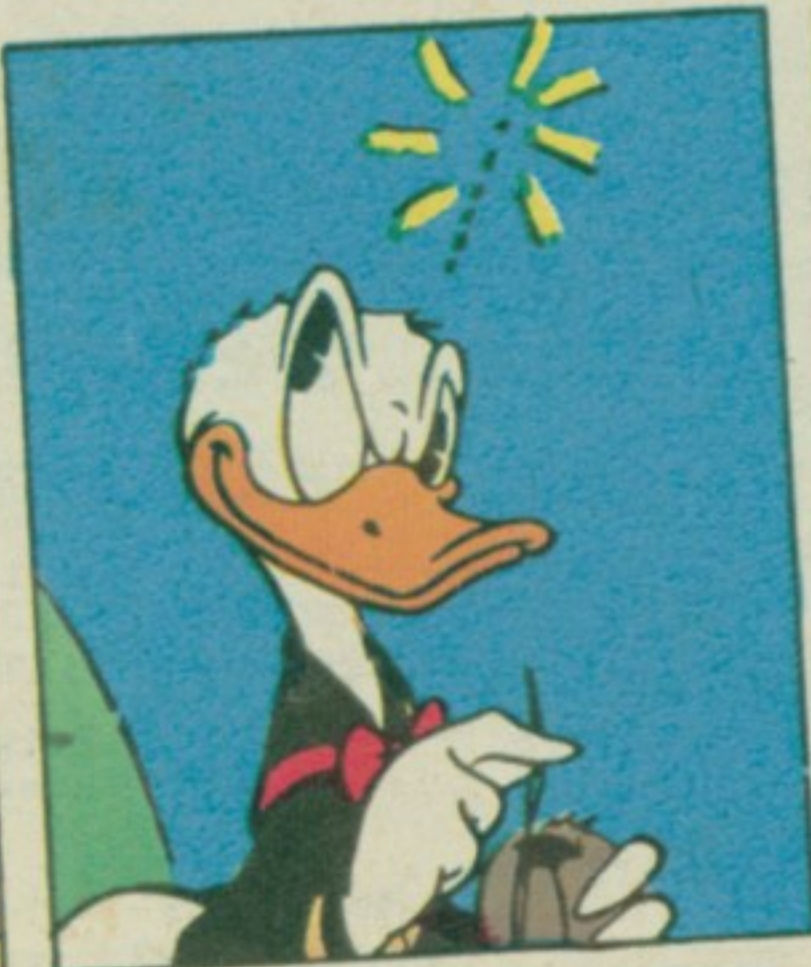
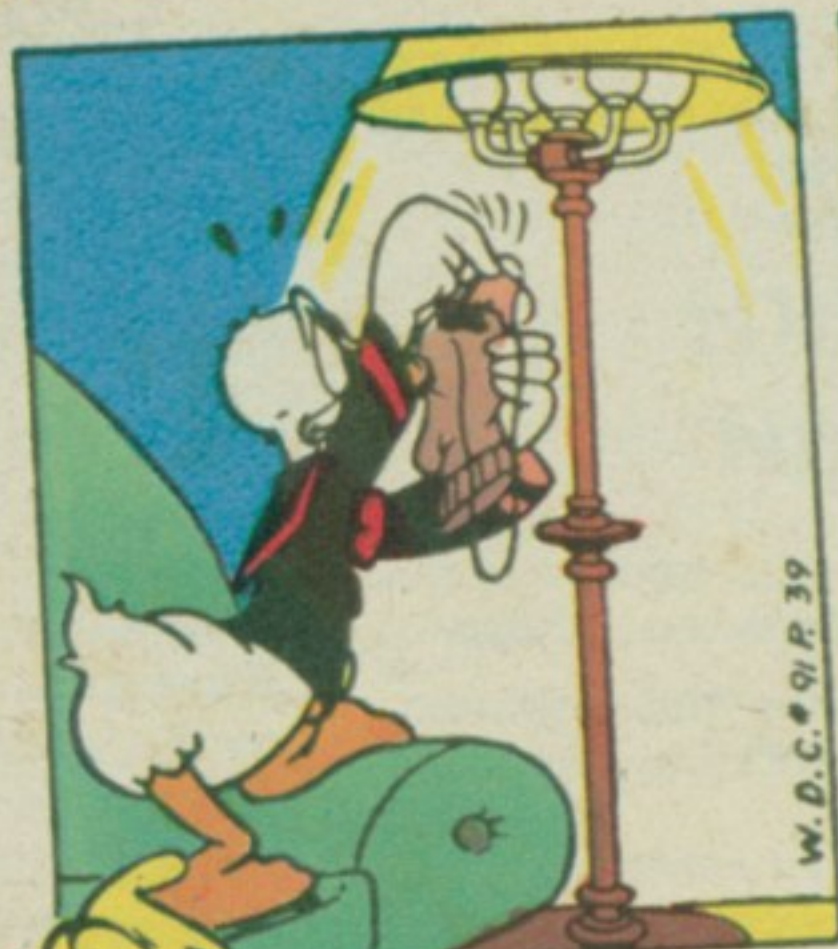
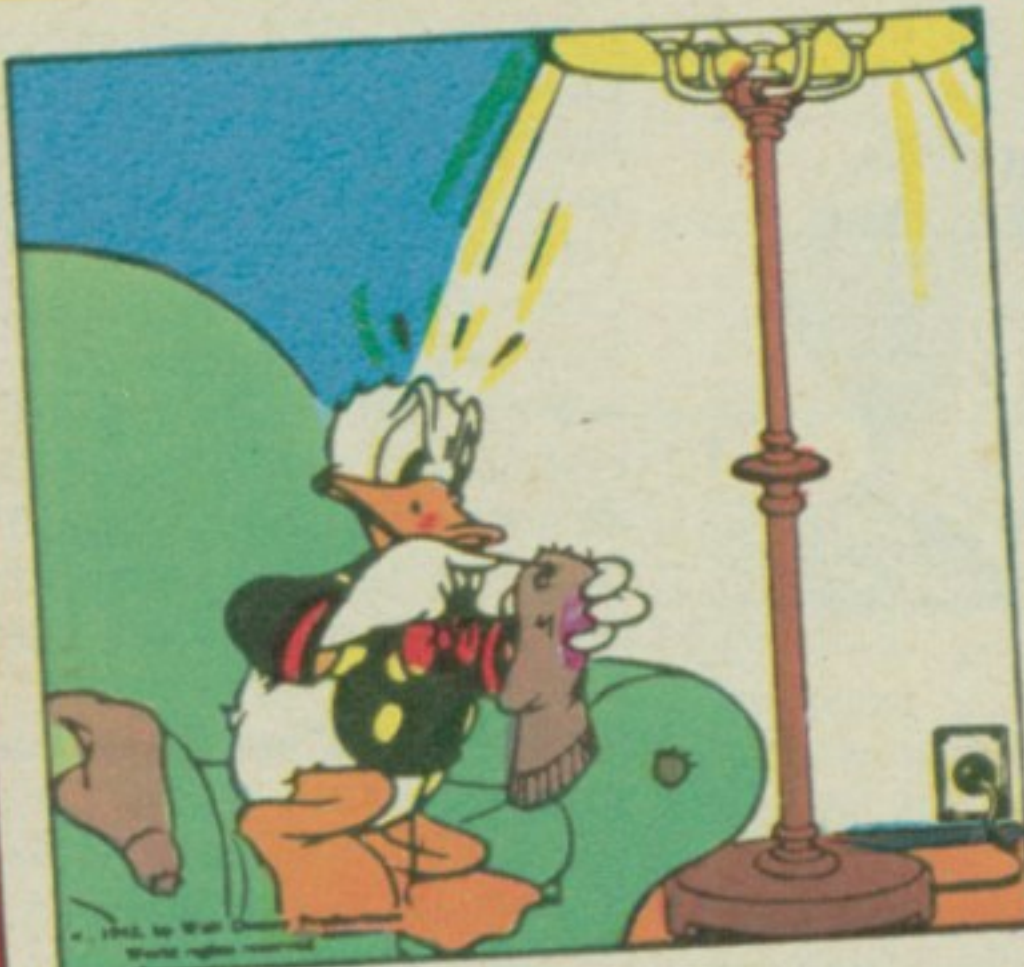
Микијев ЗАБАВНИК

21. X 1974. • ИЗЛАЗИ ПОНЕДЕЉКОМ • ГОДИНА I • ЦЕНА 4 ДИН.

ПАЈА

ПАТАК

WALT DISNEY

ПУТ

у будућности

СУПЕР
ШИЉА

Микијев ЗАБАВНИК

У ДРУГОМ БРОЈУ
ДОНОСИ НАСТАВАК ПУСТОЛОВИНА МИКИЈА И УЈАКА
ГРДАНА У ЕПИЗОДИ „ПУТ У БУДУЋНОСТ“ КАО И СТРИ-
ПОВЕ „СУПЕР ШИЉА И ЊЕГОВИ ПОДВИЗИ“, „ДЕДА
БАЈА МЕСЕЧАР“ И „МИКИ КАО ДАДИЉА“

Микијев
ЗАБАВНИК

★ СВАКОГ ПОНЕДЕЉКА

ПОЛИТИКНИ
ЗАБАВНИК

СВАКОГ ПЕТКА